

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpo­wiedzialni Kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Hieronim Pawlicki, za inne działy odpowiada Zdzisław Anto­niewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 313 Wydanie P

Poznań, piątek dnia 12 lipca 1935

Rok 30

Poznań, 11 lipca.

Bilans czwartego parlamentu

Czwarty Sejm i wogóle parlament Rzeczypospolitej został rozwiązany na pięć miesięcy przed upływem kadencji.

Poprzedni — trzeci — istniał zaledwie dwa lata. Rozwiązanie jego umotywowane było niemożnością przeprowadzenia zmiany konstytucji w ówczesnym układzie liczebnym (Sejm

, jak wiadomo, miał większość lewicową). Zadanie to przeszło na Sejm świeżo rozwiązany, który wykonał je w piątym roku swej kadencji przy pomocy znanych sposobów regulaminowych i konstytucyjnych. Załatwienie tych spraw — jak to stwierdza wyraźnie dekret o rozwiązaniu — spowodowało przedwczesne rozwiązanie Sejmu, liczącego zresztą na 444 posłów przeszło 260 zwolenników współpracy z rządem, w tym 249 członków B. B. W. R. i kilkunastu odstępców z różnych innych klubów. Jeszcze bardziej rządowa była druga izba, w której na 111 senatorów 76, czyli przeszło 2/3, należało do rządowej większości.

Błędem byłoby jednak mniemanie, że zgasy świeżo parlament ponosi odpowiedzialność tylko za nowy ustrój państwa, zawarty w konstytucji, w ordynacjach wyborczych i w ustawie samorządowej. Pięciolecie tego parlamentu było okresem pogłębiającego się kryzysu gospodarczego, z którym walka dawała piękne pole do popisu dla harmonijnej współpracy większości sejmowej z rządem.

Bilans tej walki jednak nie przedstawia się dodatnio. Budżet państwa, jedyna właściwie dziedzina realnej pracy Sejmu w obecnych czasach, w każdym z pięciu lat istnienia czwartego Sejmu był deficytowy. Suma tych deficytów wynosi przeszło 1 1/4 miljarda złotych i przewyższa przeszło dwukrotnie rezerwy, zgromadzone w okresie wysokiej konjunktury.

Sejm, pod sugestią niektórych ministrów, najpierw w większości swej uległ złudnej wierze w „krótkofalowość” kryzysu i uznawał za wystarczający program „przetrwania”, a następnie z przejściem na „długą falę” przyjął program t. zw. deflacji, ale nie zupełnej, bo nieobejmującej ciężarów publicznych, a przez to błędnej, a nawet szkodliwej dla życia gospodarczego.

Mówiąc, że deflacja nie obejmowała ciężarów publicznych, wyraziliśmy się zbyt łagodnie, a nawet zupełnie nieściśle. Albowiem w tej dziedzinie większość ostatniego parlamentu uprawiała — szeroka inflację. Podatki, których tu wyliczać nie będziemy, zwiększono nie tylko względnie — w stosunku do wzrostu siły pieniądza i skurczenia się obrotów gospodarczych, ale także w cyfrach bezwzględnych: w stawkach i w wymiarze.

Ta polityka podatkowa sprawiła, że rozmaite środki pomocy dla życia go-

O jedność zapatrywań Francji i Anglii

Konferencja Laval'a z ambasadorem W. Brytanji w Paryżu — Londyn za osiągnięciem kompromisu z Włochami

Paryż (PAT). Wczorajsza rozmowa Laval'a z ambasadorem brytyjskim Clerkiem trwała trzy kwadranse. Jest rzeczą prawdopodobną, że rozmowa ta dotyczyła kilku kwestyj dyplomatycznych, będących jeszcze w zawieszaniu od czasu podróży ministra Edena do Paryża.

Na temat wizyty Clerka „Petit Parisien” pisze: W chwili obecnej Anglija, jak się zdaje, bardzo pragnie pozostać w ramach ścisłej współpracy z Francją i nie ponawiać błędów paktu angielsko-niemieckiego. Życzenie Abisynji w sprawie zwołania Rady Ligi Narodów pozostaje w sprzeczności z zamiarami wielkich mocarstw, które są zdania, iż widoki załatwienia sporu włosko-abisynjskiego będą o wiele większe, gdy przystąpi się do rokowań nad wyszukaniem kompromisu za kulisami. Pomimo zaprzeczeń dezzyderaty przedstawione ambasadorowi Grandi'emu odpowiadają, jak się zdaje, aspiracjom włoskim w Afryce wschodniej. Jest dość prawdopodobne, że po wyczerpaniu wszystkich innych środków rozwiązania sprawy, podjęte będą wysiłki w celu pogodzenia tego rozwiązania z suwerennością Abisynji.

Według „Le Matin” w Londynie nie będzie się już niewątpliwie mówiło więcej o sankcjach przeciwko Włochom na wypadek, gdyby uciekły się do siły.

„Echo de Paris” oświadcza, że w Londynie nie tracą nadziei na osiągnięcie kompromisu z Włochami. Rząd włoski ogranicza się narazie do wysłuchania propozycji angielskich, które z każdym dniem stają się coraz bardziej pociągające. Ambasador Grandi

stwierdza, że projekt kompromisowy, o którym mówiono, nie pochodzi od niego. Jest rzeczą prawdopodobną, że projekt ten przypisać należy przynajmniej częściowo wyjaśnieniom, udzielonym przez sekretarza generalnego Ligi Narodów, Avenola.

Rząd Laval'a pracuje

Obrazy komitetu śródziemnomorskiego — Zwyżka na giełdzie paryskiej — Przed świętem narodowym 14 lipca

Paryż (PAT). Na zebraniu Rady Ministrów premier Laval złożył exposé o sytuacji zagranicznej. Paganom — min. spraw wewn. poinformował gabinet o zarządzeniach, mających zabezpieczyć porządek dnia 14 lipca. Ragnier — min. finansów, przedstawił do aprobaty projekt dekretu, ustanawiającego komisje dla przeprowadzenia reorganizacji ministerstw, Laurent-Eynac, jako min. robót publicznych przedłożył projekt dekretu o utworzeniu komitetu koordynacji środków komunikacji, t. j. kolei, lotnictwa, żeglugi i środków komunikacji kolowej.

Paryż (PAT). Rozpoczęły się obrady komitetu śródziemnomorskiego. Przewodniczył premier Laval. W obradach biorą udział ministrowie spraw

wewnętrznych, wojny, kolonij, gubernator Algieru, rezydenci francuscy w Maroku i Tunisie, oraz komisarz Republiki w krajach wschodnich. Komitet śródziemnomorski, jak przypominał premier Laval, został powołany do życia, jako instytucja, mająca na celu koordynację polityki metropolitalnej z polityką północno-afrykańską. Na porządku dziennym znajdują się pozostające w związku z tem zagadnienia natury politycznej, ekonomicznej, finansowej i wojskowej.

Paryż (PAT). Na giełdzie paryskiej nastąpiła zwyżka niemal wszystkich papierów państwowych. Renty państwowe zwyżkowały od 1.10 do 1.75 pkt. Obligacje skarbowe podniosły się od 6 do 15 pkt.

„L'Information” zwyżkę tę uważa za następstwo dobrego wrażenia, wywołanego przez ostatnie zarządzenia gabinetu Laval'a w dziedzinie finansowej.

Paryż (PAT). Tegoroczny obchód święta narodowego 14 lipca budzi niezwykłe zainteresowanie. Zarządzenia, wydane przez ministra spraw wewnętrznych i zatwierdzone przez radę ministrów, idą w kierunku niedopuszczenia do ewentualnych starć między wrogimi obozami manifestującymi, t. j. frontem ludowym i „Krzyżem Ognistym”. Obie te manifestacje mają się odbyć na przeciwnych krańcach Paryża.

Oprócz manifestacji politycznych, odbędzie się również rewja wojska przed prezydentem Francji. W rewji tej weźmie udział m. in. 600 samolotów, reprezentujących wszystkie typy aparatów wojskowych.

Paryż (PAT). Wczoraj po południu premier Laval zwołał konferencję przedstawicieli władz zainteresowanych w celu omówienia ostatnich zarządzeń dla zapewnienia porządku i spokoju w czasie manifestacji 14 lipca. W konferencji tej wzięli m. in. udział ministrowie spraw wewnętrznych i wojny.

Neutralność Stanów Zjednoczonych

Waszyngton (PAT). Komisja spraw zagranicznych senatu obradowała nad sprawą neutralności St. Zjednoczonych na wypadek wojny. Sekretarz stanu Hull, który brał udział w obradach oświadczył po ich zakończeniu, że komisja zbadała 3 projekty: pierwszy z nich dotyczy zakazu wywozu broni do krajów, prowadzących wojnę, drugi — dotyczy cofnięcia paszportów Amerykanom, którzy udają się do krajów uczestniczących w wojnie, trzeci wreszcie projekt przewiduje zakaz utrzymywania stosunków finansowych i udzielanie pożyczek tym krajom.

Zastraszająca klęska powodzi w Chinach

Tysiące ofiar — Kilka miast stoi pod wodą

Szanghaj (PAT). Powódź w prowincji Honan pociągnęła za sobą wiele ofiar. I tak w jednym tylko mieście Jen-Szi-Szjen zginęło 3.000 ludzi. Miasto Hu-Eyszyn w północnej części prowincji Honan stoi całkowicie pod wodą. I tutaj zginęło wielu ludzi. Cała połać kraju pomiędzy Hankou a I-Czang przedstawia jakby wielkie jezioro z wystającymi jak wyspy miastami. W Jung-Jang zburzonych zostało 600 domów. W mieście I-Czang

postradało życie 400 ludzi. Ubiegłej nocy woda wdarła się nagle do miasta Jen-Sze, którego mury runęły jak domek z kart. Przeszło 2.000 ludzi, których katastrofa zastała w łóżkach, zginęło. Panuje obawa nowej powodzi w północnych Chinach, gdyż rzeka Jung-Ting gwałtownie wzbiera. Marszałek Czang-Kai-Szek zorganizował komisje prowincjonalne w celu niesienia pomocy ofiarom powodzi.

W jutrzejszem wydaniu głównem:

JAK SIĘ SPIERALI POLITYCZNIE RZYMIANIE
przez dr. Stanisława Strońskiego.

gospodarczego, a w szczególności dla rolnictwa, okazały się niewystarczającymi lub zgoła nieskutecznymi. Spowodowała ona natomiast ogromny rozrost gospodarki publicznej.

Pojmowanie przez Sejm i Senat hasła „współpracy z rządem” w sensie uchylania się od obowiązku kontrolowania jego działalności było jednym z głównych czynników przerosu biurokracji, na który obecnie tak się skarży prasa rządowa.

W bardzo ogólnie ujętym tym bilansie pomijamy zupełnie politykę zagraniczną i obronę państwa, ponieważ większość parlamentu wyraźnie i dobrowolnie zrzekła się głosu w tych sprawach.

Całokształt działalności większości ostatniego Sejmu i Senatu można ująć w kilku słowach: stały deficyt budżetowy, znaczne powiększenie podatków i nowy ustrój, którego zasady odbiegają daleko od naszej idei państwa narodowego, a praktyczne skutki budzą poważne obawy — nie tylko w naszym obozie.

Jednym z tych skutków będzie piąty Sejm, wyłoniony na podstawie nowej ordynacji, — Sejm niby bezpartyjny, naprawdę zaś jednopartyjny, oraz elitarny Senat, wybrany przez 1 i pół procent ogółu obywateli państwa.

Do działalności Klubu Narodowego na terenie rozwiązanego parlamentu powrócimy. M. K.

W Szwajcarii o Polsce i Niemczech

Murzyn zrobił swoje i może odejść

Warszawa (Tel. wł.) „Gazette de Lausanne” zamieściła korespondencję z Berlina, poświęconą rozmowom niemiecko-polskim. Autorem jej jest stały korespondent „Petit Parisien” Camille Loutre. Autor zaczyna od twierdzenia, że urzędowy komunikat berliński zbyt ostentacyjnie zaakceptował zwrot polityki polskiej, podjętej w styczniu 1934 r., ażeby wzajemne kontrgratulacje nie ukrywały sytuacji bardziej skomplikowanej. Faktem jest, że po 16 marca i 18 czerwca Niemcy przestały być dla Polski owym osobnym i osłabionym partnerem, od którego świat stronił i jakim były jeszcze w końcu 1933 roku. W ciągu 18 miesięcy położenie zewnętrzne Rzeszy zmieniło się tak znacznie, że Niemcy stały się ponownie potęgą militarną. Zmusza to Polskę do czujności. Układ morski oddaje Bałtyk w posiadanie niemieckiej floty wojennej, co nie jest

pożądane ze strony interesów Polski, pragnącej promieniować na państwa bałtyckie. W konkluzji autor utrzymuje, że partja rozegra się między Berlinem a Moskwą, a to również głównie w sprawach polityki bałtyckiej, co także nie leży w interesie polskim. Polityka ma przed sobą bardzo trudne zadania, a dotychczasowa taktyka mogła okazać się zawodną. Wielkie Niemcy bowiem nie będą dążyły do mocarstwowego wzmocnienia stanowiska Polski. To też jeżeli Polska zdaniem Loutre'a nie przyłączy się do paktów gwarantujących „status quo” terytorjalny Europy powojennej, może doznać rozczarowania. Może to nastąpić wkrótce. Odpowiedź niemiecka na me-

morjał francuski w sprawie paktu wschodniego, podobno uzgodniona z Polską może dostarczyć materiału informacyjnego co do wyników spotkania berlińskiego.

Otóż w tej ostatniej sprawie p. Loutre zapewnia, że odpowiedź będzie negatywna. Niemcy nie zechcą się przyłączyć do systemu paktów wzajemnej pomocy. Poza tem czynią zastrzeżenia co do Czechosłowacji i Rumunii, które ich zdaniem, przez zawarcie paktów oddzielnych z Moskwą same wyłączyły się z paktu wschodniego. Oba zastrzeżenia niemieckie czynią odpowiedź Berlina absolutnie niemożliwą do przyjęcia przez Paryż i przez Moskwę.

Czy możliwe jest pokojowe załatwienie sporu włosko-abisyńskiego?

Propozycje włoskie — Oświadczenie min. Edena — Abisynja żąda natychmiastowego zwołania Rady L. N.

Paryż (PAT). Agencja Havasa donosi z Londynu: Ambasador Włoch Grandi przedstawił wczoraj w Foreign Office propozycje o możliwości pokojowego załatwienia konfliktu włosko-etyjopskiego. Koła włoskie w Londynie wskazują, iż porozumienie mogłoby nastąpić na podstawie następujących:

1) Gwarncja polityczna równoznaczna z kontrolowaniem przez Włochy zaplecza abisyńskiego Erytrei i Somalisu włoskiego,

2) wykreślenie w Abisynji sfery wpływów włoskich gospodarczych i politycznych. Na warunek ten Abisynja musiałaby wyrazić swą formalną zgodę.

Dotychczas Anglia według informacji ze źródeł włoskich wydaje się być mało skłonna do poparcia w Addis-Abe-

bie tych żądań. Zresztą Włochy uczyniłyby demarche w Addis-Abebie dopiero wtedy, gdyby nastąpiło porozumienie pomiędzy Francją, Anglią i Włochami, które podpisały układ w 1906 roku.

Londyn (PAT). Odpowiadając na interpelację w izbie gmin, zgłoszoną przez posła liberalnego Manderą w sprawie konfliktu włosko-abisyńskiego, min. Eden oświadczył: Mam nadzieję, iż Włochy nie uciekną się do wojny. Rząd brytyjski pragnie kontynuować swe wysiłki we współpracy z rządami innych krajów, by doprowadzić do załatwienia sporu środkami pokojowymi.

Paryż (PAT). Havas donosi z Addis-Abeby, że Abisynja zażądała natychmiastowego zwołania rady Ligi Narodów.

Przemówienie Ojca św. do niewidomych inwalidów

Miasto Watykańskie. — (KAP). Ojciec św. przyjął grupę niewidomych ofiar wojny, należących do rzymskiego domu pracy i przedstawionych Papieżowi przez biskupa Giordani, inspektora asystentów kościelnych narodowej organizacji Babilu. Obszedłszy wszystkich i z każdym porozmawiawszy, Ojciec św. wygłosił przemówienie w podziękowaniu za szczególnie miłe Mu odwiedziny. Słuchając Jego wiedzieli i czuli, że oddali ojczyźnie to, co było dla nich rzeczą najcenniejszą, lecz myśli te nie są źródłem narzekań, lecz słusznej dumy. W pracy znaleźli oni nową pociechę, nowe objawienie, z którego powstaje nowe rozumienie znaczenia życia. Pracę nazwano świętą, jest bowiem świętą od pierwszych nauk Stwórcy, który, zapowiadając Odkupienie, wskazał pracę, jako pierwszy środek zbawienia i zadośćuczynienia. Wraz ze skarbem pracy mieli ci niewidomi także skarb wiary. Praca uszczęśliwia w wierze, a wiara staje się bardziej pełną zasługą przez pracę, albowiem czyni ożywiają wiare. Z wiary płynie wiele światła, albowiem objawia myśl Boga i daje pojęcie o świecie, niewidzial-

nym nawet dla bardzo bystrych oczu materialnych, t. j. o świecie duchowym. Świat widzialny bez wiary pokazuje tylko drogi pełne tajemnic i bez wyjścia. Wzrok zwykły, a nawet wzrok uczonego, nie objawia pierwszego źródła światła i tajemnicy sił, rządzących światem. Takie objawienie może dać jedynie wiara, albowiem jedynie z niebios płynie to światło, które rozwiązuje tajemnicę stworzenia. Ojciec św. wie, że ta wiara dawała pogodę duchowemu wzrokowi Jego słuchaczy, wie, że w owocnych trudach życia wiodła ich do urzeczywistnienia w świętych Sakramentach ku coraz szacowniejszemu, pełnemu zasługi ukochaniu Wiary. Winstuje przeto Ojciec św. swym słuchaczom, że tak szlachetnie spełnili swój obowiązek względem ojczyzny, obowiązek miłosierdzia, nie ograniczonego do osób poszczególnych, lecz rozciągającego się na wszystkich razem. Winstuje tym, co okazują pomoc i pociechę, uważając, że to, co dla nich czynią, czynią jakdyby dla Niego. Na zakończenie udzielił Papież wszystkim z głębi wzruszającego serca błogosławieństwa.

Katastrofa kolejowa w Niemczech

Pociąg towarowy zderzył się z pociągiem pospiesznym

Berlin (Tel. wł.) Pomiędzy stacjami Melsungen i Breiseford, w pobliżu Kassel, pociąg towarowy zderzył się z pociągiem pospiesznym. Kilka wagonów pociągu towarowego uległo uszkodzeniu. W pociągu pospiesznym szereg pasażerów odniosło ciężkie obrażenia. Kilka wagonów wypadło z szyn.

Na miejscu katastrofy przybyły pociągi ratownicze, które rannym udzieliły pierwszej pomocy lekarskiej. Część rannych musiano przewieźć do szpitala.

Bliższe dochodzenia ustaliły, że katastrofa, która wydarzyła się na jednotorowej linii, drugi tor bowiem wsku-

tek remontu mostu jest zamknięty, spowodował pociąg towarowy, którego maszynista nie dostrzegł sygnału „stój” i wjechał na tor, po którym pędził pociąg pospieszny.

Kom. prezydent Łodzi

„Gaz. Polska” donosi, iż w środę wczorajszą została podpisana nominacja płk. inż. Wacława Głazka, dyrektora warszawskich tramwajów miejskich, na stanowisko tymczasowego prezydenta miasta Łodzi.

Zgon jedynego dziennikarza w Groenlandji

Berlin (Tel. wł.) Jak donoszą z Kopenhagi, z Groenlandji nadeszła wiadomość o śmierci zamieszkałego na najdalej północnej części świata wydawcy pism i drukarza, Hansa Jensena. Jensen umarł na zapalenie płuc. Był on zarwano księgarzem, drukarzem oraz wydawcą jedynego w północnej Groenlandji pisma „Avangnamia” po polsku „Mężczyzna z północy” wychodzącego w mieście Goldhavin.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach ni ficjalnych w Warszawie 5,23—5,24 zł, w Gdańsku na Warszawę 5,25½—5,25¾.

Kurs marki niem. Bank Polski, oddział w Poznaniu, nienotowany.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 10. 7. 1935 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. 67,—%, za 4% premj. dol. 51,50, za 4% poz. inwest. 102,—% oraz za 3% poz. bud. 41,50.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4½% dol. listy zast. 42,—%, natomiast 4½% listy zast. złote w złocie obracano po 44,—%; pozatem płacono za 4½% złotowe listy zast. 42,—%, zaś 4% listy zastawne konwert. ofiarowano po 42,50—42,—.

Z akcji bankowych poszukiwano Bank Polski po 90,— bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papier procentowe

5% państw. poz. konwers. 67,— P.
4% poz. premj. dol., serja III 51,50 P.
4% premj. poz. inwest. 102,— P.
3% poz. budowl., serja I 41,50 P.
4½% dolarowe listy zast. serji K. z r. 1933 Pozn. Ziem. Kred. 42,— P.
4½% listy zast. złote w złocie przestemplowane Pozn. Ziem. Kred. (dawn. 4½% dol. listy zast. w złocie = 8,90 za 1 dol. 44,— +
4½% złotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 Pozn. Ziem. Kred. 42,— P.
4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 42,50—42,— O.
Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 11. 7. 1935 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Ceny orientacyjne:

Zyto (Usp. spokojne) . . . 11,50—11,75
Faszenica (Usp. spok.) . . . 14,00—14,25
Jęczmień zim. (Usp. spok.) . . . 12,50—13,25
Owies (Usp. spokojne) . . . 14,00—14,50
Mąka
żytnia I gat. 0,55% wł. w. 18,75—19,75
żytnia I gat. 0,65% wł. w. 17,75—18,75
żytnia II gat. 55—70% wł. w. 18,50—14,50
żytnia posł. pon. 70% wł. w. 11,50—12,50
żytnia rezowa 0,95% wł. w. 14,25—15,25
Uspokojenie spokojne.
pszenna gat. IA 20% wł. w. 25,00—27,50
pszenna gat. IB 0-45% wł. w. 24,50—25,00
pszenna gat. IC 0-55% wł. w. 23,50—24,00
pszenna gat. ID 0-60% wł. w. 22,50—23,00
pszenna gat. IE 0-65% wł. w. 21,50—22,00
pszen. gat. IIA 20-55% wł. w. 21,00—21,50
pszen. gat. IIB 20-65% wł. w. 20,50—21,00
pszen. gat. IID 45-65% wł. w. 18,25—18,75
pszen. gat. IIF 55-65% wł. w. 16,75—17,25
psz. gat. IIIA 65-70% wł. w. 15,75—16,25
psz. gat. IIIB 70-75% wł. w. 18,25—13,75

Uspokojenie spokojne.

Otręby żytnie stand. . . . . 7,75—8,50
Otręby pszen. grube stand. . . . . 9,00—9,50
Otręby pszenne średnie st. . . . . 8,25—8,75
Otręby jęczmienne . . . . . 8,75—10,00
Gorzycza . . . . . 95,00—99,00
Groch Viktorja . . . . . 24,00—30,00
Lubin niebieski . . . . . 11,25—11,75
Lubin złoty . . . . . 13,75—14,25
Mak niebieski . . . . . 36,00—39,00
Makuch lnian. w taflach . . . . . 17,75—18,00
Makuch rzeńakowy w tafl. . . . . 13,25—13,50
Makuch słon. w tafl. 42/43% . . . . . 16,75—17,25
Śrut Soja . . . . . 18,00—18,50
Słoma pszenna luzem . . . . . 2,50—2,70
„ pszenna prasowana . . . . . 3,10—3,30
„ żytnia luzem . . . . . 2,75—3,00
„ żytnia prasowana . . . . . 3,25—3,50
„ owsiana luzem . . . . . 3,25—3,50
„ owsiana prasowana . . . . . 3,75—4,00
„ jęczmienna luzem . . . . . 1,95—2,45
„ jęczmienna prasow. . . . . 2,45—3,05
Siano zwykłe luzem . . . . . 6,25—6,75
„ zwykłe prasowane . . . . . 6,75—7,25
„ nadnoteckie luzem . . . . . 7,25—7,75
„ nadnoteckie pras. . . . . 7,75—8,25
Ogólne uspokojenie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 818,5 tonn, pszenicy 309 tonn, jęczmienia 560 tonn, owsa 92,5 tonn, maki żytniej 332,5 tonn, maki pszennej 156,5 tonn, otrąb żytnich 266,5 tonn, otrąb pszennych 80 tonn, gorzycy 4 tonn, lubinu niebieskiego 56 tonn, lubinu złotego 6 tonn, makucho lnianego 4 tonn, makuchu słonecznikowego 2 tonn, płatków ziemniaczanych 15 tonn, maki ziemniaczanej 96 tonn.

Wiadomości

Pod starym przegierzem na rynku wrocławskim ustawiono tablicę, zawierającą nazwiska kobiet niemieckich, utrzymujących stosunki z Żydami. Zebrany przed przegierzem tłum ruszył w pochodzie przez ulice miasta, wznosząc antyżydowskie okrzyki. W czasie manifestacji poturbowano szereg osób pochodzenia żydowskiego.

Starek szkolny „Dar Pomorza” minął przyładek Dobrej Nadziei i w dniu 5 lipca znajdował się pod 75 stop. 17 minutą południowej szerokości geograficznej. Kapitan statku donosi drogą telegraficzną, że na statku wszystko w porządku i że wszyscy zdrowi.

Prasa fińska podaje wiadomość o zamierzonej wizycie ministra spraw zagranicznych Becka w Helsingforsie w pierwszej połowie sierpnia.

Policja wiedeńska postanowiła rozwiązać i skonfiskować mienie towarzysza pomocy studentom niemieckim, gdyż, jak ustalić miały dochodzenia, towarzystwo to było centralą narodowo-socjalistyczną, której zadaniem było udzielanie zasiłków agentom hitlerowskim.

Ogółem ofiarą powodzi w stanie Nowy Jork padło 36 osób. Straty, wyrządzone przez powódź, wynoszą 25 milionów dolarów. Wody opadają.

Urząd paszportowy dyrekcji policji wiedeńskiej rozesał do prasy komunikat zawiadamiający, że z rozporządzenia władz wyższych nie udziela się żadnych zezwoleń na wyjazd do Jugosławji.

Departament marynarki wydał rozkaz, aby jeden z kontrtorpedowców udał się z największą możliwą szybkością do Barocoe na północno-zachodzie wyspy Kuby. Miasto to stoi w płomieniach i niema doń dostępu ani koleją ani w drodze lotniczej.

Dep. Dezernauds wystosował do min. Herriota list otwarty, w którym domaga się od prezesa partji radykalnej i członków rządu oddania pod sąd najwyższy płk. de la Rocque pod zarzutem przygotowywania zamachu stanu na całość i bezpieczeństwa państwa.

Ambasador R. P. Chłapowski z małżonką wyjechał do kraju na 10-dniowy wypoczynek.

Według doniesień prasy, dzieło kanclerza Hitlera „Mein Kampf” w wydaniu ludowym rozeszło się dotychczas w 1 930 000 egzemplarzach.

Według statystyki urzędowej zarobki ludzi w Niemczech, posiadających wyższe wykształcenie, są bardzo niskie. Dochody roczne 41 proc. wszystkich adwokatów niemieckich wynoszą poniżej 3 000 mk. — Nielepszą jest sytuacja absolwentów wydziału medycznego. Pobory lekarza-asystenta wynoszą netto 120 mk. miesięcznie. Magistrowie zawodu nauczycielskiego otrzymują po 100 mk. mies. — Nauczyciele prywatni pobierają po 50 fenigów za godzinę nauki.

Słynny wulkan Krakatau na wyspie Jawie jest znnowu czynny. Wulkan wyrzuca lawę i kamienie do wysokości tysiąca metrów. Maleńka, tuż obok wulkanu położona wyspka Ana-Krakatau całkowicie zniknęła pod powierzchnią morza.

Na stacji w Kijowie dwa parowozy zderzyły się z pociągiem towarowym, wiozącym auta. Jest 9 rannych, rozbiciu uległy 3 parowozy, 8 wagonów oraz 8 samochodów.

Ambasador Polski przy Stolicy Apostolskiej, hr. Władysław Skrzyński wyjechał wczoraj z Rzymu na urlop.

Radykalizm Roosevelta

(Od własnego koresp. „Kurjera Pozn.”)

Nowy Jork, w lipcu
Prezydent Roosevelt uderzył w kapitał swym projektem dodatkowych podatków przedewszystkiem ze względów taktycznych. Przedewszystkiem Izba Handlowa Stanów Zjednoczonych wypowiedziała mu otwartą wojnę, co oznacza, iż w kampanji roku przyszłego będzie się musiał „Nowy Ład” oprzeć na czynnikach postępowo-radykalnych.

Częściowe wybory, które miały miejsce w listopadzie 1934 roku, przyniosły Rooseveltowi wawrzyny, okupione ukorzeniem się przed mocarzami z Wall Street. Dało to szerokie pole do popisów księdzu Coughlinowi oraz senatorowi Huey Longowi. Plan obu popularnych osobistości polegał na podziale bogactw. Wysokie opodatkowanie wielkich fortun, obecnie projektowane przez prezydenta, podcina nogi Coughlinowi i Longowi, równocześnie zjednywując reżimowi sympatje szerokich mas społeczeństwa coraz to bardziej antykapitalistycznie nastrojonych.

Pociągnięcie taktyczne było zatem zřejme, lecz taktyką wyborczą nie można zmienić rzeczywistości, która bynajmniej nie jest różowa.

Według danych miesięcznego sprawozdania Izby Narodowej Konferencji Przemysłowej, ilość bezrobotnych zwiększyła się o 5 i pół procent w porównaniu do roku poprzedniego, mimo kosztownych wysiłków „Nowego Ładu”.

Jak dalece planowa gospodarka i walka z bezrobociem ciąży na skarbie federalnym, wskazują cyfry. Wydatki federalne od czasów Waszyngtona po czasy Wilsona, to znaczy od 1789 do 1913, wyniosły 24.521.845.000 dolarów. Przez 124 lata wydano nieco mniej, niż „Nowy Ład” ma zamiar wydać w trzech latach (1934 do 1936), a mianowicie 24.206.533.000 dolarów.

Różnego rodzaju inflacyjne manipulacje sekretarza skarbu Morgenthau'a już dostatecznego strachu napędziły bankierom. J. P. Morgan na swatł sprzedaje swe muzealne zbiory w Anglii. Signum temporis!

Nie należy zapominać, że nowe podatki, o ile zostaną przeprowadzone przez kongres, nie przyczynią się bynajmniej do zrównoważenia budżetu. Skarb uzyskałby najwyżej 340 milionów dolarów. Cóż to jest w porównaniu z nadzwyczajnymi wydatkami, już uchwalonemi w wysokości 4.800.000.000 dolarów!?

Owa kropla w morzu wskazuje jednak, iż Roosevelt i Morgenthau traktują zagadnienie z punktu widzenia społecznego, a nie gospodarczego. W tych warunkach zapytują republikanie, czy też przypadkiem owe 4 miliardy i 800 milionów nie zostaną przeznaczoną na kampanję wyborczą.

Plany reform idą bardzo daleko. Biały Dom podobno zamierza przedłożyć projekt unarodowienia kolei żelaznych, które, jak wiadomo, są dotychczas w rękach prywatnych. Z punktu widzenia finansowego byłoby to nowym, wielomiliardowym obdłużeniem

skarbu. Doświadczenia przeszłości, a mianowicie okresu wojennego, wskazują, że koleje żelazne pod zarządem władz przynoszą gruby deficyt.

Dotykamy tu zagadnienia psychologicznego. Amerykanin jest doskonałym organizatorem i dokonuje rzeczy wielkich przez skoordynowanie wysiłku. Mimo to jednak przemysł, handel, środki komunikacji i wogóle wszelkie dziedziny życia gospodarczego przejawiają cechy indywidualizmu niemal skrajnego. Podporządkowywanie się władzy w dziedzinie gospodarczej daje ujemne wyniki, czego przykładem nagła, lecz spodziewana śmierć Niebieskiego Orła i całej Administracji Odrodzenia Narodowego, vegetującej o-

becnie w formie szkieletowej. Utalentowanie urzędników państwowych jest mierne, a uczciwość nieraz wątpliwa. Płace rządowe są niskie w porównaniu do korzyści z pracy dla przedsiębiorstw prywatnych. Dlatego urzędy federalne są często przytulkiem miernot.

Takie są cienie obecnego położenia gospodarczego i ujemne strony „Nowego Ładu”. Wypada zaznaczyć, że starania około szukania innych, niż dotychczas, dróg wyjścia są zrozumiałe, gdyż „stary ład” republikańsko-hooverowski zdał uprzednio egzamin ze stopniem niedostatecznym.

JAN DROHOJOWSKI

Hasła rasistowskie Niemców pomorskich w praktyce

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Toruń, w lipcu

Spółceństwo województwa pomorskiego bacznie śledziło i śledzi wypadki, rozgrywane się w obozie niemieckim na ziemiach zachodnich w ramach organizacyjnych „Deutsche Vereinigung” („D. V.”) i „Jungdeutsche Partei” („J. D. P.”). Jeśli chodzi o nastawienie ideowe stron walczących, to znane jest ono z szczegółowych omówień, które ostatnio publikowano w „Kurjerze Poznańskim”.

Również i na Pomorzu działacze „D. V.” rekrutują się przeważnie ze sfer wielkiej posiadłości ziemskiej, przemysłu i finansjery. Stali się oni od niedawna odrazu gorącymi głosicielami hasel hitlerowskich i rasistowskich, prześcigając się wzajemnie w antysemityzmie. Wskazują przytem dla wzmocnienia swej pozycji na rzekomą ścisłą łączność „D. V.” z partją hitlerowską w macierzy.

Jakże rozbieżne jest postępowanie pomorskich Niemców z nakazami antyżydowskimi Streichera, Fleischhaue- ra i innych ideologów obozu hitlerowskiego! Już wręcz rzucają na Pomorzu, a szczególnie w Toruniu, jest dziwna przyjaźń niemiecko-żydowska.

Członkowie „D. V.”, którzy publicznie na zebraniach występują jako antysemita, są w życiu codziennym przyjaciółmi tak przez nich pogardzanych Żydów wschodnich — „Kongress-Juden” — którym nietylko pozwalają tworzyć w swych nieruchomościach warsztaty pracy, lecz spieszą nawet „wrogom” z pomocą finansową.

Pozornie wydawałoby się może, że jest to chęć doraźnej, większej korzyści materialnej.

Bynajmniej tak jednak nie jest.

Obserwując bowiem wypadki z terenu toruńskiego, dochodzi się do wniosku, że systematyczne sprawozdanie Żydów przez Niemców do stolicy Pomorza nie jest czemś przypadko-

wem, lecz że jest to akcja celowa i zorganizowana.

Czyż byłoby przypadkiem, że w samym tylko Toruniu przeszło dwadzieścia Niemców, właścicieli nieruchomości, — w tem kilkunastu zakładowych zwolenników hasel rasistowskich, wydzierżawiło składy, względnie mieszkania Żydom?

Przecież sam „Führer” Niemców toruńskich, znany i zamożny kupiec, współwłaściciel wielkiej firmy rolniczo-handlowej, Ernest Längner, wydzierżawił swą olejarnię Żydowi wileńskiemu, Trockiemu.

Czyż jest do pomysłenia przy obecnych nastrojach, panujących wśród Niemców na Pomorzu i w Trzeciej Rzeszy, by na czele najpoważniejszej niemieckiej instytucji kredytowej stał Niemiec-niearyjczyk w pojęciu narodowo-socjalistycznym?

Warto tu przytoczyć, jako klasyczny przykład, sprawę Żyda Weissanda z Torunia, któremu tenże dyrektor banku udzielił pożyczki zastawowej na zakup maszyn drukarskich, umożliwiając w ten sposób powstanie pierwszej drukarni żydowskiej w Toruniu. Pożyczka nie została oczywiście zwrócona. Bank jest właścicielem maszyn, które jednak użytkuje Żyd.

Obserwując tę wzruszającą współpracę Niemców „antysemitów” z Żydami, dochodzi się do wniosku, że jest to akcja celowo zorganizowana, poddyktowana może przez czynniki z poza Polski, zmierzające konsekwentnie do niszczenia polskiego przemysłu i handlu na Pomorzu.

Spółceństwo pomorskie ocenia już fatalne następstwa tej przyjaźni niemiecko-żydowskiej.

Niestety, czynniki do tego powołane nie widzą groźącego niebezpieczeństwa i nie czynią niczego, by na Pomorzu zachować i podtrzymać stan posiadania polskiego przemysłu, rzemiosła i handlu.

Szlezwig a Polska

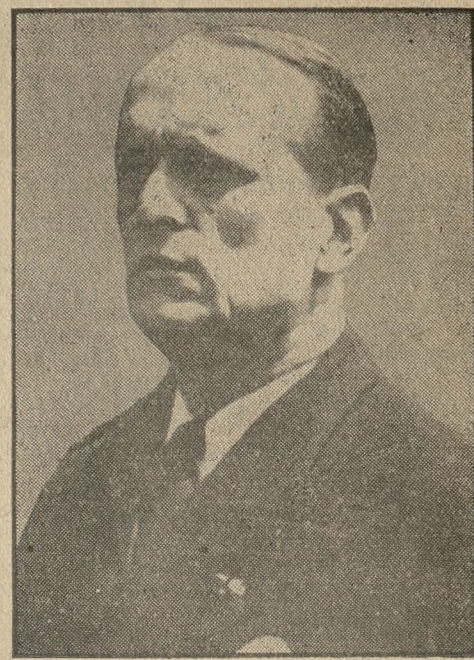
Niedawne artykuły „Kurjera Poznańskiego” w sprawie niemieckiego stanu posiadania ziemi w województwach zachodnich wywołały żywe echo nietylko w prasie polskiej, ale przedewszystkiem też w piśmie niemieckim, w których czuć niezadowolenie z tego powodu, że prawdę o ekspansji niemieckiej podaliśmy na światło dzienne.

Teraz z kolei cytuje nasze wywody również prasa duńska. Znanie pismo jutlandzkie „Dybbolposten”, wychodzące na terenie Szlezwigu odzyskanego po wojnie przez Danję, przytacza w dłuższych wyciągach artykuł „Kurjera Poznańskiego” i pisze: „Treść artykułu jest interesująca także dla czytelników duńskich, bo mogą się oni z niego dowiedzieć, że w byłych ziemiach niemieckich, obecnie przypadłych Polsce, pracuje się w zakresie polityki ziemskiej w podobny sposób, jak w naszym północnym Szlezwigu”.

W swej aluzji do stosunków szlezwickich, gdzie Niemcy wykupują ile się da ziemi z rąk duńskich, kończy artykuł pisma „Dybbolposten” apelem o wzmocnienie czujności wobec polityki niemieckiej, która okazuje się tą samą na pograniczu duńsko-niemieckim, jak i polsko-niemieckim.

Z odgłosów zagranicznych, cytujących ostatnie artykuły „Kurjera Poznańskiego” na temat życia mniejszości niemieckiej w Polsce, wypada również przytoczyć organ czeskosłowacki „Prager Presse”, powołujący się na nasze wywody o politycznej stronie życia Niemców w Polsce.

„CROIX DE FEU”

PLK. DE LA ROQUE przywódca „Krzyża Ogniwego”, stał się do walki o narodową Francję.

że od tej chwili ustaje jego władza kierownicza, zresztą biuro ma swego szefa w osobie dyrektora Al. Rutkowskiego.

Dotąd marszałkowie urzędowali aż do nowych wyborów i przekazywali urzędowanie swym następcom. Urzędowali przeto podczas okresu wyborczego. Zresztą marszałek był teoretycznym zastępcą Prezydenta. Obecnie wszystko się zmieniło. P. Świtalski nie będzie piastował stanowiska podczas okresu wyborczego. Ustąpił odrazu. Inaczej w Senacie.

Wedle starej konstytucji, w razie ustąpienia Prezydenta władza przechodziła w ręce marszałka Sejmu, ale tego nowa nie przewiduje. Dlatego też dawniej na pierwszym planie po Prezydencie występował marszałek Sejmu, a teraz — uwidoczniło się to po raz pierwszy podczas uroczystego podpisywania nowej konstytucji przez p. Prezydenta — marszałka Senatu ceremonjalnie stawia przed kolegą sejmowym.

Opowiadają, że w gmachu sejmowym w dzień rozwiązania nie było nikogo z parlamentarzystów. Pozostali tylko dziennikarze na pół czarnej, snujący dociekania, jak to będzie wyglądał przyszły Sejm...

WARSZAWIANIN

Niechlubne wyniki wychowania sowieckiego

Oddawna obiegały prasę europejską wiadomości o zastraszającym wzroście przestępczości wśród młodzieży sowieckiej, pozbawionej wpływów wychowawczych domu rodzicielskiego i wartościowej szkoły. Obecnie nawet już „Prawda”, oficjalny organ partii komunistycznej w cyklu artykułów stwierdza wielki wzrost przestępczości wśród dzieci i młodzieży szkolnej w Rosji.

Organ bolszewicki pisze: „Nie chodzi o żadne figle, chodzi o rzeczy ważne: o kradzieże, napady na przechodniów, o uszkodzenie ciała, dokonywane przez małoletnich”.

Moskiewska komisja miejska stwierdziła w swej ankiecie, dotyczącej małoletnich, że w ubiegłym roku miało miejsce 8.000 takich przestępstw, popełnionych przez małoletnich.

W wielu wypadkach rodzice nie interesują się wcale życiem swych dzieci, z kim one poprzestają, czy chodzą rzeczywiście do szkoły, jak się prowadzą. Skoro zaś zostanie stwierdzonym przez organy władz złe prowadzenie się czyjegoś syna i „słabość, niegodna proletariusza, którą ojciec był wykazał wobec swego dziecka”, komisja fabryczna wzywa danego ojca celem uzyskania wyjaśnień. Ten bezradnie rozkłada ręce, pytając: „co robić?”

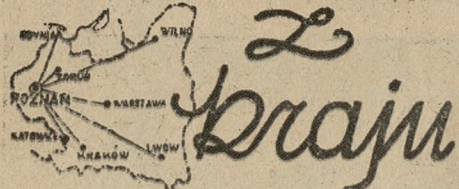
Istnieje wprawdzie współpraca rodziców ze szkołą, kilkadziesiąt rodzin może — jak stwierdza „Prawda” — poszczyścić się dobrmi wynikami swych starań o wychowanie młodego pokolenia komunistów, ale na milionowe miasto, jakim jest Moskwa, tych „dobrych wyników” jest tylko kilkadziesiąt, zaś nieletnich złoczyńców według urzędowych danych są już tysiące.

Na podstawie tych faktów można wysunąć tylko jeden wniosek, że szkoła bez Boga — jak to już powiedział Henryk Sienkiewicz — wychowuje złodziei i bandytów.

ZEW DO WOJNY

Zdjęcie nasze przedstawia Mussoliniego w Neapolu podczas przemowy do oddziałów wojskowych, odchodzących do Afryki.

NIEZWYKŁY WYPADEK ŚMIERTELNY

W Zabelkowie, w pow. raciborskim, na Śląsku Opolskim, wydarzył się niezwykle wypadek z śmiertelnym wynikiem. Mianowicie 18-letni urzędnik Paskuda z Zabelkowa, wróciwszy wieczorem do domu, stracił wskutek nieuwagi z biurka swego nabitą i niezabezpieczony rewolwer, który spadając na ziemię, wystrzelił.

Nieszczęśliwym trafem kula przeszła Paskudzie przez żołądek i przebiła kręgosłup, wskutek czego P. po kilku minutach wyzionął ducha.

SKRADŁ 37.000 ZŁ Z SIENNIKA

Do policji w Chorzowie wpłynęło niezwykle oskarżenie Marii Kabaniokowej, zam. w Chorzowie, oskarżającej męża o kradzież całych oszczędności. Kabaniokowa żyje od dłuższego czasu w niezgodzie z mężem, wobec czego małżonkowie zamieszkałi osobno.

Kabaniokowa, mając do załatwienia pewną sprawę na mieście, opuściła onegdyj mieszkanie, zamykając je, jak zwykle.

Po pewnym czasie, gdy Kabaniokowa chciała sprawdzić swe oszczędności, w kwocie 37.000 zł, przechowywane w sieniaku, stwierdziła, iż gotówki w sieniaku już niema.

Jak się okazało, kradzieży dopuścił się mąż p. K., który w jej nieobecności włamał się do mieszkania i zabrał całe jej oszczędności.

Po dokonaniu tej kradzieży Kabaniok odjechał w nieznanym kierunku.

POWRÓT MIN. KOŚCIAŁKOWSKIEGO

Wczoraj powrócił do Warszawy minister spraw wewn. Marjan Zyndram-Kościałkowski i objął urzędowanie.

MAŻ UKAMIENIOWAŁ ŻONĘ

We wsi Koza-Gółówka w pobliżu Lublińca, koszący trawę Franciszek Dziaduszyński znalazł w stercie siana zmasakrowaną kobietę. Wszczęte natychmiast dochodzenie wyjaśniło, że jest to 20-letnia mieszkanka gminy Staw, Leokadja Surychowa, którą własny małżonek formalnie ukamienował. Zbrodnicy mąż sądząc, że żona jego już nie żyje, ukrył pokrwawione zwłoki w sianie. Obok sterty siana znaleziono kilka okrwawionych kamieni. Zbrodniarza aresztowano.

ŚWIĘTOKRADZTWO

We wsi Wola Osowińska w pow. łukowskim niewykryci sprawcy dostali się w nocy przez okno do kościoła parafialnego, skąd skradli monstrancję pozłacaną, kielich, patynę pozłacaną, puszkę srebrną oraz szereg innych przedmiotów. — Śledztwo w toku.

LICZBA ADWOKATÓW W POLSCE

Według ostatnich danych na 1 stycznia r. b. na terenie całej Polski praktykuje 6.536 adwokatów, z tego w okręgu apelacyjnym warszawskim 1.851, w lubelskim 262, w wileńskim 315, w katowickim 237, w poznańskim 582, w krakowskim 1.088 i we lwowskim 2.200.

Liczba adwokatów w ważniejszych miastach wynosiła: w Warszawie 1.290, w Łodzi 237, w Wilnie 153, w Katowicach 93, w Poznaniu 154, w Krakowie 442, we Lwowie 747. Przeciętnie na 10.000 mieszkańców przypada 2 adwokatów.

ZJAZD DELEGOWANYCH KAT. STOW. KOBIET

W Kielcach odbył się II Zjazd Delegowanych Katolickiego Stowarzyszenia Kobiet diecezji kieleckiej. Wobec nieustających napaści na osobę najdosłojniejszego protektora stowarzyszenia, J. E. ks. biskupa Łosińskiego, Zjazd jednogłośnie potępił wystąpienia wrogów kościoła, złożył wyrazy holdu swemu arcybiskupowi na ręce ks. prał. Sobczyńskiego, asystenta kościelnego D. I. A. K. oraz wysłał depezę protestacyjną do J. E. ks. nuncjusza Apostolskiego w Warszawie.

KONCERT MISTRZA PADEREWSKIEGO

Ignacy Paderewski wystąpi w drugiej połowie września przed mikrofonem jednej ze szwajcarskich radiostacji. Koncert będzie transmitowany przez wszystkie stacje polskie.

NACZELNY LEKARZ UBEZP. SPÓŁ. — OSZUSTEM

Lekarz Ub. Spół. w Lidzie Kazimierz Parnowski, zajmujący naczelne stanowisko, wymknął się cichaczem z Lidy, pozostawiając mnóstwo nie uregulowanych rachunków, przekraczających poważne sumy.

Jak się okazało, Parnowski nie był wcale lekarzem i wogóle nic nie miał wspólnego z medycyną. Był to typowy oszust, sprytnie maskujący swe pochodzenie.

Według krążących pogłosek, sensacyjnego odkrycia dokonał lekarz powiatowy, dr. Stanisław Jamońkowski, który, sprawdzając dokumenty Parnowskiego, doszedł do wniosku, że załączone papiery, lekarskie były sfałszowane.

Kult bohaterów

Na ten temat zamieścił „Przegląd Katolicki” studjum psychologiczne, którego treść zasadniczą podajemy poniżej:

Prawdziwy wódz powinien być przede wszystkim organizatorem. Jeżeli jego dzieło niema być tylko wybuchem masowego entuzjazmu, który po jego śmierci może rozprószyć się w jałowych walkach, a nawet w zgubnym chaosie, to musi to dzieło wodza być oparte na jasnym, głęboko przemyślanym planie, musi zmierzać do zrealizowania wartości trwałych, związanych z najwyższymi zadaniami jednostki i społeczeństwa.

Innymi słowy: Dzieło wodza, po jego śmierci, rośnie i potężnieje tylko wtedy, gdy jest w zgodzie z najwyższym prawem moralnym, obowiązującym jednostkę i naród i gdy realizuje słuszne potrzeby materialne wyekucykujących lepszej doli mas ludzkich, które powierzyły wodzowi swój los, oczekując wzajemnie za poddanie swej woli — uczciwszego i lepszego życia.

I tutaj zjawia się nieraz moment tragiczny. Oto bywa tak, że wodzowie, za życia triumfujący, schodzą w głorji z tego świata, reprezentując ukryte pragnienia i tęsknoty i ambicje tłumów, ale ich dzieło niema konstrukcji architektonicznej, jasnej, pewnej i konkretnej. I wtedy zostają rozpętane żywioły — płynnie wartki prąd, ale koryto jest za ciasne — i następuje zalew — i wyjście z brzegów... To też wszystko zależy, czy genialny wódz zostawia po sobie plan architektoniczny przyszej budowy społecznej...

Prawdziwy wódz — to „człowiek zupełny” — bynajmniej nie jednostronny intelektualista, ani też chorobliwy i uparty irracjonalista; łączy on w swym umyśle natchnienie mistyka z kalkulacją uczonego; porywa i zapala, ale jednocześnie umie organizować; działa w wielkich rzutach i impulsach niespodziewanych; decyzyj, czerpanych z intuicji, ale jednocześnie potrafi być cierpliwy, wytrwały, upórzyw i długo obliczający.

Czyny wielkich wodzów, wielkich mężów stanu i twórców państw, wielkich zwycięzców — rozpraszają się nieraz po ich śmierci, gdy brak było w ich koncepcjach tych fundamentów, na których opiera się wieczne dążenie człowieka, gdy brak było nade wszystko „poręczy, wiary” i owych „głębokości Bożych”, bez których wielcy przywódcy ludzkości nie mogą uniknąć zawrotu głowy.

Zjawienie się wielkiego człowieka na horyzoncie życia narodu jest czemś tak niebywale pięknym, że nic dziwnego, iż wydobywa z tłumów nastrój entuzjazmu i korną postawę uwielbienia.

Prawdziwy geniusz, pojawiający się na tle szamotań duszy zbiorowej, z łona której wyszedł, jest jak ta samotna gwiazda, która podnosi się powoli na niebie, idzie niezwykłym szlakiem, a po drodze wznosi się ponad

wszelkie zapory, i ponad obłoki kadzi-deł i ponad chmury gróbów.

Ale niema groźniejszego objawu w losach ludów, jak ten moment, gdy zjawia się fałszywy wódz, w którego rozigranej wyobraźni kotłują się nieokreślone żądze, pienia się i huczą namienne porywy, bo, gdy wychodzą poza obręb jego mózgu, rozrywają społeczeństwo, sprawiają mu męki i przynoszą ludowi żal, rozczarowanie i rozkład...

Prawdziwym wodzem jest ten, kto żyje w służbie idei. Duch jego zapala się wtedy jak iskra i gorzeje ogniem niezwykłym.

Prawdziwym wodzem jest ten, kto umie zaprzeczyć siebie, kto dźwiga się ponad naturę swoją, kto wychodzi niejako ze siebie — a więc, kto opiera się o coś wyższego, to jest o Moc, któ-

Kolonje dla dzieci polskich z Niemiec

Towarzystwo Pomocy Dzieciom i Młodzieży Polskiej w Niemczech — wzorem lat ubiegłych — zorganizowało kolonje letnie dla dzieci polskich z Niemiec i w. m. Gdańska. Akcja wysyłki dzieci odbywa się w porozumieniu ze Związkiem Polskich Towarzystw Szkolnych w Niemczech i niemieckim „Landes-aufenthal für Stadtkinder”. Zasada tej akcji polega na wzajemności: dzieci polskie jada na wakacje do Polski, a dzieci niemieckie z Polski do Niemiec. Akcja ta została zapoczątkowana w roku 1923. Wtedy obejmowała zaledwie 436 dzieci polskich.

W roku bieżącym obejmuje akcja kolonij letnich 9.000 osób; w tem 4.000 młodzieży w wieku od 9 — 14 lat ze Śląska Opolskiego, Pogranicza, Prus Wschodnich, Berlina, Saksonji, Westfalji - Nadrenji i Gdańska. Dotąd, jak donoszą z Warszawy, zawitało do kraju już 3.342 dzieci, które wspólnie z 5.000 młodzieży z województwa śląskiego i pomorskiego spędzą 4 — 7 tygodni na 103 różnych kolonjach letnich. Jako ostatnie przybędą do kraju w końcu lipca dzieci polskie z Westfalji.

Ponadto znajduje się już w Polsce zgóra 100 uczniów polskiego gimnazjum w Bytomiu i kilku z gimnazjów niemieckich. Starsi bawia na Helu i w Serwach koło Augustowa, młodszych ulokowano w specjalnie dla nich urządzonych ośrodkach. Niebawem przybędzie do Polski jeszcze kilkudziesięciu studentów polskich z Niemiec.

„Łuhy”, spadkobiercami Siczy

Wśród młodzieży ukraińskiej, pragnącej własnej niepodległości państwowej, dużą popularnością cieszyła się i cieszy nadal organizacja o charakterze napoły wojskowym pod nazwą:

ra działa ponad wolę człowieka, narodu i ludzkości całej.

Dlatego prawdziwym wodzem jest ten, kto czerpie swą moc decyzji z wiary w Opatrzność, kto nagina swawolne odchylenia woli mas do Woli Bożej, kto umie w godzinach żalu, zniechęcenia i doznawanej krzywdy zwrócić się do ukrzyżowanego Boskiego Wodza i zapytać Go z Pawłem apostołem: „Panie, co chcesz, abym teraz uczynił?”

Kościół uznaje potęgę genialnej jednostki, ale tylko w odniesieniu do Wszzechpotęgi Boga. Z chwilą, gdy jednostka źródło mocy wszelkiej upatruje tylko w sobie, staje się w opinii Kościoła aspołeczną, zagrażającą istotnym interesom państw i narodów.

Kult wodzów będzie więc prawdziwy, jeżeli częstą ich bohaterstwa każdy w nas sobie zaszczepli, jeżeli w codziennym życiu okażemy karność i obywatelskość, jeżeli porywy i nastroje będą w nas oparte na fundamencie logiki i prawa Bożego.

„Łuhy”. Z okazji obchodu 10-lecia „Łuhów” lwowskie „Dilo” przypomina historję tej organizacji. W roku 1922 została wznowiona we Lwowie Sicz powiatowa, mająca za zadanie przywrócenie organizacji siczowych w całym kraju. Do 1925 r. powstało nanowo kilkadziesiąt takich organizacji. Jednakże ze względu na masowe rozzywianie Siczy przez władze, kierownictwo zdecydowało poświęcić nazwę w celu zachowania idei i wniosło w 1925 r. do zatwierdzenia statutu stowarzyszenia pod nazwą „Luh”. Jednakże i Łuhy napotkały na poważne trudności ze strony władzy, a organizacja centralna, Centralna Rada Łuhów, została rozwiązana w r. 1927.

W r. 1930 niemal wszystkie Łuhy uległy rozwiązaniu za prowadzenie ćwiczeń o charakterze wojskowym. Wreszcie w r. 1932 zatwierdzony został statut nowego stowarzyszenia „Wielki Luh” na zasadach uzgodnionych z kompetencjami PUWF.

To podanie stowarzyszenia pod kontrolę organów państwowych było powodem naganki przeciwko kierownictwu „Łuhu” ze strony elementów nacjonalistycznych, która jednakże obecnie naogół ustala.

Dziś „Wielki Luh” jednoczy około 450 miejscowych „Łuhów” i rozwija się pomyślnie.

Przypomnienie

Wobec oświadczenia min. Becka, uczynionego podczas ostatniej wizyty w Berlinie, „stwierdzającego z zadowoleniem, że od chwili podpisania niemiecko-polskiej deklaracji z 26 stycznia 1934 roku posunęliśmy się znacznie naprzód na drodze wzajemnego poznania i zrozumienia”, przypomina „Robotnik” następujące cytaty:

„Nasz socjalizm stanowi najlepszą sukcesję pruską, socjalizm ten jest dziedzictwem armji pruskiej i pruskiego stanu urzędniczego. Jest to socjalizm, który Fryderykowi Wielkiemu i jego generałom pozwolił na prowadzenie wojny siedmioletniej. Jest to socjalizm, który po wojnie siedmioletniej tchnął w znękaną i wycieńczone Prusy siły, niezbędne do odbudowy nie tylko swych starych prowincyj, lecz i zlem świeżo zdobytych.”

(Z przemówienia ministra propagandy Rzeszy Niemieckiej d-ra O. Goebelsa).

„Gdybyśmy zrozumieli fakt, że najpierwszym żądaniem Niemiec powinno być usunięcie Polski z naszej drogi, stałoby się rzeczą oczywistą, iż przy mierze Kijowa z Berlinem i utworzenie wspólnej granicy stanowią rasową i polityczną konieczność dla niemieckiej polityki w przyszłości.”

Alfred Rosenberg

„My, narodowi socjaliści, powinniśmy dążyć niezłomnie do urzeczywistnienia celów naszej polityki zagranicznej, a więc do uzyskania przez naród niemiecki obszarów, które są mu niezbędne.”

Adolf Hitler
„Mein Kampf”.

„Państwo, które w epoce zaściania ras dba o zachowanie w czystości swych najlepszych pierwiastków rasowych, musi stać się kiedyś władcą świata.”

Adolf Hitler
„Mein Kampf”.

„Zdrowa polityka terytorjalna Niemiec może polegać na zdobywaniu nowych obszarów w Europie.”

Adolf Hitler
„Mein Kampf”.

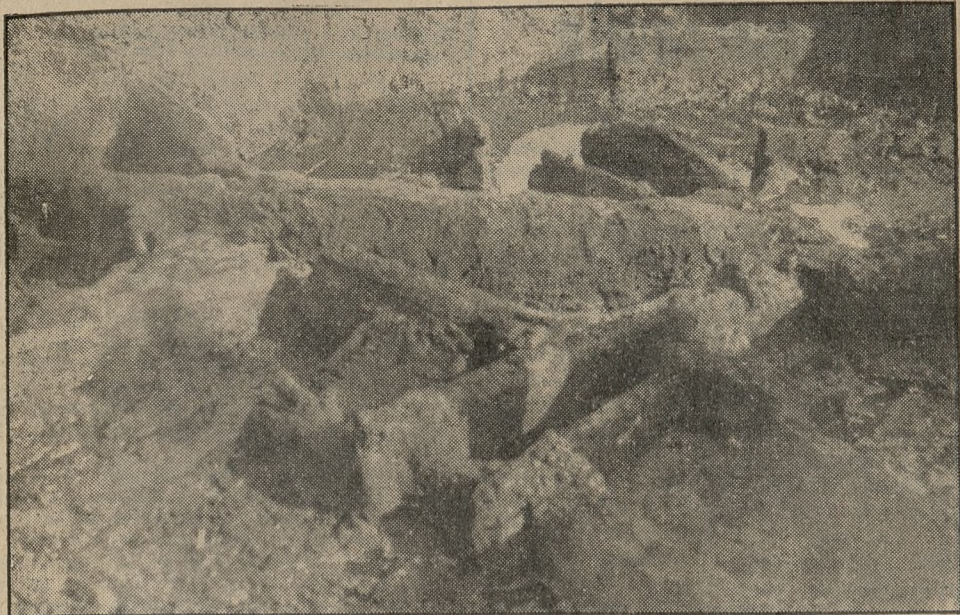
„Izra - elitczyki”

„Szanacja”: Uciszcicie się pieśczooczki, mamusia da wam dużo świeżego chlebka...

Budowle z przed 4000 lat

Drewniane budowle na torfowisku szlacheńskim z przed 40 wieków

Odkąd prehistorycy zwrócili baczniejszą uwagę na torfowiska, coraz więcej odkrywa się w nich śladów dawnego życia ludzkiego. Pod powłoką roślinności bagiennej i grubym płaszczem torfu spoczywają tu ślady osad prastarych, zbudowanych ongiś dla względów bezpieczeństwa na dawnej powierzchni trudno dostępnego bagna, a później — wskutek podniesienia się poziomu wód — zalanych przez jeziora. Wody te

znów z biegiem czasu zarosły torfem, konserwując w swym wnętrzu ślady przedhistorycznych budowli drewnianych.

Bardzo dużo zawdzięcza nauka życzliwej współpracy miłośników pradziejów, rozsianych po województwie. Szczególnie p. Andrzej Mańkowski, właściciel Winnogóry, systematycznie bada od dłuższego czasu torfiska powiatów średzkiego i wrzesińskiego i w licznych miejscach udało mu się stwierdzić ślady osadnictwa przedhistorycznego. Szczególnie ciekawe jest torfisko w

Szlacheńcu, w pow. średzkim, które już przed wojną dostarczyło dwóch olbrzymich naczyń do przechowywania zapasów z młodszej epoki kamiennej. Badania przeszłoroczne, przeprowadzone tu przez prof. Kostrzewskiego, dostarczyły dalszych zabytków z tegoż czasu, należących do t. zw. kultury puharów lejkowatych, wytworzonej przez ludność przybyłą do Polski z Jutlandji. M. in. znalazły się wówczas resztki czółna z jednego pnia i dwa wiosła. W ub. miesiącu udało się odkryć prof. Kostrzewskiemu w Szlacheńcu pierwsze ślady konstrukcji drewnianych z młodszej epoki kamiennej, stanowiące pozostałość istniejących tu ongiś domostw. Konstrukcje te widzimy w załączonych rycinach.

Jakkolwiek szczątki odkryte nie dają jeszcze dość wyraźnego obrazu budowli (bo przestrzeń odkryta wynosi zaledwie 56 m. kw.), to jednak wyjaśniły one charakter osady, która nie była — jak się mogło zdawać początkowo — zbudowana na palach, wbijanych w dno jeziora, lecz na powierzchni bagna torfowego, niższego o jakiś metr od powierzchni dzisiejszej. Wśród belek budowli odkryto kamienny rozcieracz do żarn, a w pobliżu typowe ułamki naczyń wspomnianej wyżej kultury, tak nazwanej od lekkowatej formy szyjek typowych dla niej naczyń glinianych.

W ten sposób udało się stwierdzić, że osad bagienne, podobne do osady w Biskupinie, badanej w r. ub. i rozkopywanej obecnie w dalszym ciągu, istniały w Wielkopolsce nietylko w wczesnym okresie żelaznym (osada biskupińska pochodzi z przed 2500 lat), lecz sięgają jeszcze o dalszych 1500 lat wstecz, włącznie do młodszej epoki kamiennej. Osadę tę rozkopuje obecnie dr. Konrad Jażdżewski.

razu zabrały się do pracy na terenie złotowym, podzielonym na dwie części, które rozdziela rzeka Pilica. Jedną część okupują harcerze, drugą zaś harcerki.

Oto w zarysie wyszczególnienie dokonanych prac. Wubudowano około 3 km szosy, wykonano 11.000 m sześć. robót ziemnych, wzniesiono 80 budynków, przeprowadzono 6 km przewodów elektrycznych, brzegi Pilicy połączono dwoma mostami długości 60 m każdy, oraz 7 kładkami. Dalej wykonano 2 km pomostów nadbrzeżnych do mycia i kąpeli, wywiercono 95 studni i założono 2 km przewodów wodociągowych, skanalizowano budynki, zainstalowano 200 aparatów telefonicznych i sieć megafonów, ponadto wzniesiono dla gości namiot-hotel na 4000 osób, wybudowano agencję pocztową, cukiernię i restaurację (obsługują harcerki), kantor wymiany pieniędzy, P. K. O., kioski „Ruchu” i „Orbis”, oraz około 40 budynków tworzących t. zw. dzielnicę handlową, gdzie znajdować się będą przeróżne sklepy. Wogóle nie pominięto żadnego szczegółu, najdrobniejszej nawet rzeczy, jaka winna się znaleźć w tem olbrzymim mieście pod namiotem. Jest także radio, kino, szpital (100 łózek), pawilon mieszczący wystawę jubileuszową, obrazującą rozwój polskiego harcerstwa. No, co tu się rozwozić! Jest wszystko, o czem tylko dusza zamarzy.

Dodajmy do tego kwestję aprowizacji, wydzielanie dziesiątek tysięcy chlebowo-dziennie, postaranie się o góry sienników, podzielenie funkcji administracyjnych i organizacyjnych, idealne rozplanowanie terenu złotowego, tysiące tablic orientacyjnych, oraz tak ważny szczegół, jak wystawienie oddziału 300 harcerzy, spełniających funkcje stróżów bezpieczeństwa (teren złotowy uznano jako eksterytorjalny i policja przelała władzę na harcerzy) — wówczas zrozumiemy ogrom dokonanych prac. Zrozumiemy, że harcerstwo to wielka rzecz, że ta armja 200 tys. młodzieży jest samowystarczalna i potrafi zaradzić wszystkiemu.

To też dziś, w chwili, kiedy złot się rozpoczął, cała Polska winna skierować wzrok ku Spale, gdzie nasza młodzież, nasza przyszłość i duma zdaje egzamin ze swej żętyzny i przygotowania obywatelskiego. Wszak silna młodzież — to silna Polska. ELLIOT.

Ulgowe przejazdy na złot harcerstwa w Spale

Sympatycy Harcerstwa pragnący zwiedzić obozy złotowe otrzymują — bez ograniczeń — za opłatą 1 zł kartę uczestnictwa w zlocie (zieloną) za pośrednictwem Biura podróży „Orbis” lub „Wagons Lits Cook” oraz w kasach większych stacyj kolejowych, które uprawniają do nabycia ulgowego biletu do Spaly. Zniżka wynosi 50 proc. tak, że przejazd z Poznania do Spaly i zpowrotem 15,20 zł. Przejazd odbywać można indywidualnie i bez ograniczeń każdym pociągiem. Przy tej sposobności dodać należy, że wstęp na teren złotu w dniu otwarcia tegoż mają osoby jedynie specjalnie zaproszone, oraz członkowie K. P. H. za okazaniem legitymacji Koła. Dla innych osób, zwiedzenie obozu dostępne będzie w dniach 15, 20, i 21 lipca br. Pozaatem na dzień 21 bm. organizuje „Orbis” pociąg popu-

Uporczywe zaparcie, katarę grubej kiszki, wzdęcia osłabione funkcje żołądkowe, zastoina ogólna, osłabione funkcje wątroby, bóle w bokach i pod żebrami przechodzą przy używaniu rano i wieczorem po szklaneczce naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa. Zalecana przez lekarzy. Tg 1331

larny z Poznania do Spaly, przyczem przejazd wyniesie około 12 zł. Dokładną godzinę wyjazdu pociągu popularnego z Poznania poda „Orbis”.

Oświata i szkolnictwo współczesnej Turcji

Jak doniosło znaczenie miała reforma abecadła w Turcji, to znaczy wprowadzenie abecadła łacińskiego, może w pełni ocenić ten tylko, kto znał Turcję dawną i obserwuje jej obecne postępy w dziedzinie oświaty. Sam Gazi Kemal organizował kursy łacińskiego pisma. Również w samej organizacji szkolnictwa nastąpiły doniosłe zmiany: szkolnictwo tureckie za czasów monarchji posiadało następujące rodzaje szkół: dla księży, dla cudzoziemców, emigrantów i szkoły narodowe. Ustawa z 1924 roku ujednostajnia typ szkoły, oddzieliła oświatę we właściwym znaczeniu tego słowa od religji i zniósła klasztor. Dziś są w Turcji: szkoły wydziałowe, szkoły średnie, seminarja nauczycielskie, szkoły wyższe z uniwersytem w Stambule na czele. Również w Ankarze znajduje się wyższy zakład (każdy z nich posiada 4 wydziały). Pozaatem założono szkoły muzyczne, szkoły gimnastyki, rysunków oraz szkoły zawodowe. Założone poza tem 1720 publicznych bibliotek i czytelni, 15 muzeów. T. zw. „Domy Narodowe” gorliwie pracują nad rozwojem życia towarzyskiego, kultury narodowej itp. Oświata w Turcji znajduje się obecnie w pełni rozwoju. (Centropress).

Przykład do naśladowania

Berlin (PAT). Jak donosi niemieckie biuro informacyjne, w nadreńskim kąpielisku Duerkheim wywieszono u wejścia do domu zdrojowego tabliczkę z napisem „Żydom wstęp wzbroniony”. Również hotele miejscowe nie przyjmują kuracjuszy żydowskich.

Podejrzania litewskie

Berlin (PAT). Według doniesień niemieckiego biura informacyjnego policja litewska aresztowała wczoraj w Neustadt na terytorjum Kłajpedy grupę studentów wycieczkowiczów, wśród nich Niemców, Anglików, Francuzów i Włochów. Studenci podejrzani o szpiegostwo przetrzymani byli w areszcie przez 7 godzin. Kilku z nich władze ukarały za przekroczenia paszportowe.

43 stopni w cieniu!

Nowy Jork (PAT). Fala upałów ogarnęła 9 stanów środkowo-zachodnich. Temperatura w cieniu dochodzi do 43 st. Cel. Stwierdzono 31 wypadków zgonu od porażenia słonecznego.

DLACZEGO TAK WIELE MŁODYCH PAŃ?

Ma przedwcześnie zniszczoną i porowatą skórę?

— Bo używały niewłaściwego pudru...

PUDRY HYGIENICZNE Laboratorium M. MALINOWSKIEGO

Nie zawierają szkodliwych składników i nie działają ujemnie na cerę.

WARSZAWA — Lab. Chem. Farm. — UL. CHMIELNA 4

Do nabycia we wszystkich pierwszorzędnym firmach.

Tg 1332

Miasto pod namiotem...

Jubileuszowy złot polskiego harcerstwa w Spale — Gigantyczne obozowisko — Wszechranny pokaz żętyzny młodego pokolenia

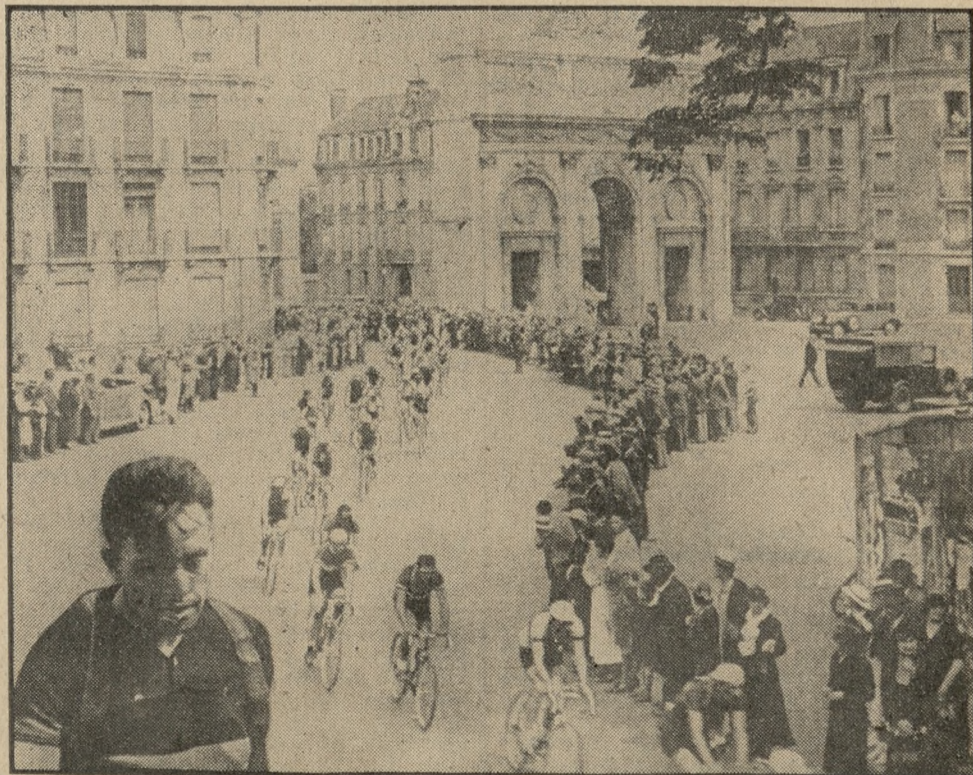
Spala, w lipcu.

Nadarza się wspaniała okazja przyjrzenia się ruchowi młodego pokolenia. W jednym z jego odgałęzień: w harcerstwie. Święci ono mianowicie 25-lecie istnienia. W związku z tem podjęto wspaniałą myśl zaprezentowania się społeczeństwu w jak najszerzym zakresie i to w formie olbrzymiego jubileuszowego zlotu w Spale, pod bokiem letniej rezydencji Prezydenta Rzeczypospolitej. Złot potrwa dwa tygodnie, od 11 do 25 lipca, przyczem uroczyste jego otwarcie, w obecności Pana Prezydenta, nastąpi w niedzielę, 14 lipca.

Już same suche cyfry mówią o ogromie tej imprezy: 30.000 harcerzy z Polski, 2000 harcerzy z terenów naszej emigracji i jakieś 1500 skautów zagranicznych, przybyłych w charakterze

gości. Przyjadą z różnych krajów Europy, a nawet z Ameryki i Kanady. Słowem: imponujący złot młodzieży, na którym nasi reprezentanci będą mieli wspaniałe pole do wykazania swoim, a przede wszystkim obcym, wielkiej żętyzny i hartu ducha polskiego młodego pokolenia.

Zanim będzie okazja zajęcia się samym złotem spalskim, warto podejść tymczasem do niego od strony organizacyjnej. A więc zapoznać się z pracami, dokonanymi na terenie złotowym z myślą o przyczynieniu się do jak najlepszego przebiegu zlotu. Były to zaiste poczynania gigantyczne i trzeba podkreślić, że harcerze dokonali ich we własnym zakresie i własnymi siłami. Już w marcu zjechały do Spaly ochotnicze drużyny robotnicze i od-

Uczestnicy wielkiego wyścigu kolarskiego naokoło Francji „Tour de France” podczas przejazdu przez piękne miasto Nancy. Z lewej u dołu Belgijczyk Jean Aerts, zwycięzca 4. etapu biegu kolarskiego.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Lipiec
12
PIĄTEK

Kalendarz rzym.-kat.
Piątek: Jana Gwalberta op.
Sobota: Małgorzaty p. Eugenji b.
Kalendarz słowiański
Piątek: Tol'mira bł.
Sobota: Ra i mity
Słońca: wschód 3.43 zachód 20.12
Długość dnia 16 g 29 min.
Księżyc: wschód 17.03 zachód 24.20
Faza: 4 dzień przed pełnią.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego przy Uniw. Pozn.: Czwartek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana plus 15 st., ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 756 mm., pogodnie, wiatr poł.-wschodni. — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 29 st. C., najniższa plus 13 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dziś — 0,41 mtr.

Komunikat Orbisu. Bez paszportu. Wycieczki do Anglii, Belgii, Danii, Szwecji, Hiszpanii, Afryki i wokół Europy w cenie od zł 100.—. Informacje i zapisy **ORBIS** Poznań, Plac Wolności 9, ng 12 615

Włamywacze w biurach „Jung-Deutsche Partei“. Nocą dopuszczono się kradzieży z włamaniem w biurach „Jung-Deutsche Partei“ w Poznaniu przy ulicy Mickiewicza 30. Włamywacze po przeszukaniu biur, znaleźli klucze, otworzyli kasę ogniotrwałą, skąd skradli 130 zł gotówki i aparat fotograficzny. Byli to zwykli złodzieje, poszukujący pieniędzy, gdyż żadnych akt nie ruszono. (kl.)

Zacięta bójka między braćmi. W Minikowie doszło do zaciętej bójki między braćmi Kliczborami. Jednego z nich Zygmunt przewiozło pogotowie z powodu dotkliwych obrażeń do szpitala miejscowego. (kl.)

Kontrola ruchu ulicznego. Podczas kontroli ruchu kołowego w komisariacie IV ukarano 4 osoby doraźnymi nakazami karnymi, przeciw 5 osobom sporządzono doniesienia. 3 rowery zatrzymała policja, gdyż właściciele nie mieli dowodów rejestracyjnych. (kl.)

Zasądzony za włóczęgostwo. Podczas patrolu policyjnego zatrzymano w parku Marcinkowskiego znanego przestępcę 45-letniego Juliana Goćwińskiego, bez stałego mieszkania. Goćwińskiemu odebrano większą ilość narzędzi złodziejskich i odstawiono go do dyspozycji starostwa grodzkiego, gdzie sąd starościński ukarał go trzema miesiącami bezwzględniego aresztu. (kl.)

Rama rowerowa w polleji. Na posterunku policyjnym w Górczynie znajduje się rama od roweru z numerem 24 072. Prawdopodobnie wymieniona część roweru pochodzi z kradzieży. (kl.)

Z POZNAŃSKIEGO

Kronika anieźnińska

AWANSE W GARNIZONIE GNIEŹNIENSKIM. Major dypl. Sienkiewicz z 69 p. p. awansowany został na podpułkownika. Na kapitanów otrzymali awans por. Józef Kostrzewski i por. Schindel z 69 p. p., oraz por. Niewiarowski i Piaszczyński z 17 p. a. l. (gb.)

LICYTACJA. Licytacja nieruchomości p. Maksymiliana Waberskiego z Gniezna, ul. Rzeźnicza 5, w dniu 4 bm. z powodu braku reflektantów nie doszła do skutku. Następnym terminem licytacji zostanie ogłoszony z urzędu. (gb.)

Z SALI SĄDOWEJ. Sąd okręgowy w Gnieźnie rozpatrywał sprawę kradzieży 3500 zł z kasy żelaznej mistrza rzeźniczego p. Władysława Dybizbańskiego z Gniezna. Pod zarzutem współudziału w kradzieży na ławie oskarżonych zasiadł niej. Stefan Ziolk z Poznania. Wspólnicy zbiegli niepoznani. Z braku dowodów wina Ziółka uniewinniono. (gb.)

Kronika inowrocławska

POŚWIĘCENIE DZWONÓW. W pobliskich Złotnikach Kujawskich, z okazji 10-lecia parafii i odbywającej się tamże misji, odbyła się uroczystość poświęcenia dzwonów kościelnych, czego dokonał ks. dziekan Kubiński w asyście licznej duchowieństwa. (c.)

KOPYTEM W TWARZ. Straszny wypadek zdarzył się we wsi Pieczyska, pow. inowrocławski. 5-letnia Genia Fabiszewska, pozostawiona na chwilę bez opieki, zbliżyła się do konia, który kopnął

Złoty jubileusz kółka rolniczego w Konarzewie

Kółko Rolnicze w Konarzewie obchodziło w ub. niedzielę uroczysty złoty jubileusz. Z uznaniem należy podnieść wielki wysiłek, położony około zorganizowania obchodu.

Komitet z prezesem Kółka Konarzewskiego, p. pik. Kopa z Trzcielina na czele w składzie pp: Poprawski, Lechna, Kortus, Kachlicki, Przybecki, Szczyńska, Szajkowski, Goderski Kucikowie i inni, dołożył wielkich starań o około urządzenia obchodu. Na boisku „Sokoła” w Dopiewie zbudowano dużych rozmiarów barak jako salę obrad. Uroczystość zapoczątkowano nabożeństwem w kościele w Konarzewie. Oprócz członków zarządu przybyli przedstawiciele władz rolniczych i powiatowych, ze starostą pow. poznańskiego dr. Jerzykowskim na czele, znani obywatele okoliczni, oraz delegacje ze sztandarami.

W podniosłej przemowie od ołtarza zasłużony proboszcz ks. Laskowski nawiązał do przeszłości kółek rolniczych, wskazując na piękne postacie Maksymiliana Jackowskiego i ks. Szamarskiego.

Następnie wyruszył długi korowód powozów z uczestnikami obchodu, do Dopiewa. Tu, w zaimprovizowanym na boisku „Sokoła” baraku namiocie, odbyła się uroczysta akademja, zajął ją prezes pik. Kopa uczczeniem ofiarnej pracy zmarłych członków kółka.

Przewodniczący zebrania powierzone p. dr. T. Szulczyńskiemu. Gratulacje składali liczni delegaci: kółek rolniczych w: Łodzi pod Stęszewem, Tomiechach, Stęszewie i Górczynie, Kat. Tow. Robotników Polskich w Konarzewie, kierownicy szkół powszechnych Zabder i Osiński, przedstawiciele gniazd sokolich w: Dopiewie, Dopiewcu, Chomęcicach, Kat. Tow. Młodzieży Żeńskiej w Konarzewie i inne. Delegaci składali jako symbol życzliwości organizacyjnej gwoździe pamiątkowe. Z kolei sekretarz kółka, odczytał treść pierwszego protokołu z 12 lipca

1885. Założycielami byli pp: ks. prob. Niezieliński, dr. Józef Stasiński i Michał Kopa, ojciec obecnego prezesa, sekretarzem był sędziwy rolnik p. Piotr Szajkowski.

Treściwy referat z rozwoju Kółka wygłosił p. pik. Kopa, podkreślając, że kółko rolnicze było dobrą szkołą dla członków, ucząc ich wzorowego gospodarzenia. Ster kółka rolniczego w Konarzewie spoczywał w ręku zasłużonych obywateli okolicznych. Dzierżyli go poza założycielem Michałem Kopą, Aleksander Jordan, śp. Wł. Glabisz, śp. Paweł Szyfter, śp. Antoni Styperek. Najchlubniejszym czynem w historii kółka było założenie spółki meljoracyjnej. Pracując nad podniesieniem dobrobytu członków, zwalczano egoizm, samolubstwo. Całe sztony troskliwie chowanych przez wojnę złotych i srebrnych marek płynęły do Poznania — na Pożyczkę Odrodzenia Polski. Członkowie Kółka Konarzewskiego i synowie ich zapisali się chlubnie w walkach pod Rynarzewem, Zbąszczynią i Leszkiem i późniejszych pod Lwowem i na froncie bolszewickim.

Niesposób wymienićby wszystkich czynów cnót, które jaśniały działalnością Konarzewian, szkolonych przez pół wieku w Kółku Rolniczym. Członkowie honorowi pp. Aleksander Jordan i nieobecny z powodu choroby Piotr Szajkowski otrzymali ozdobne dyplomy, wykonane przez p. Marcina Derdę, zasłużonego Sokola.

Milem urozmaiceniem były popisy miejscowego koła śpiewaczego, które przyjęto każdorazowo gromkimi oklaskami. Kółku rolniczemu w Konarzewie, które pod ofiarą kierownictwem świątliwych prezesów tak pięknie notuje sukcesy, życzymy, by pod przewodnictwem zasłużonego dowódcy powstania wielkopolskiego pik. Kopy pracowało jak najowocniej dla swej braci rolniczej ku pożytkowi Kościoła i Ojczyzny. R-r

gi wręczone pp. Leonowi Drowie i Józefowi Langnerowi, który był prezesem pierwszego zarządu w Polsce odrodzonej. Cała uroczystość miała przebieg niezwykle podniosły. (c.)

Kronika jarocińska

UROCZYŚCIWOŚĆ WOJSKOWA. W sobotę odbyła się w Jarocinie uroczystość wojskowa. O godz. 9.15 odprawiono mszę św. w kościele Chrystusa Króla z udziałem wojska, władz wojskowych, samorządowych i społeczeństwa. Po mszy św. zgromadziły się na rynku oddziały wojska z orkiestrą i konny oddział P. W. z powiatu pod dowództwem p. maj. dypl. Kalinka.

Pośród gości przybyłych na uroczystość, zauważyliśmy p. gen. Knoll-Kownackiego, d-cę O. K. VII z Poznania, p. gen. Malinowskiego, d-cę 17 dywizji piechoty z Gniezna, p. pułk. Mazurkiewicz, d-cę 68 p. p. z Wrześni, p. pik. dypl. Mozdyniewicz, d-cę 70 p. p. w Pleszewie, p. star. Rożankowskiego, ks. kan. Niedźwiedzińskiego i in. Raport złożył p. mjr. dypl. Kalinka, poczem p. gen. Knoll-Kownacki, d-ca O. K. VII, przeszedł przed frontem i przemówił do żołnierzy.

Miasto w dowód serdecznej łączności z wojskiem ofiarowało II batalijonowi 68 p. p. w Jarocinie sygnałową z pominiem, dar obywateli. Za ofiarowany dar podziękował p. maj. dypl. Kalinka d-ca II batalijonu 68 p. p. poczem wojsko przeddefilowało przed d-cą O. K. VII, p. gen. Knoll-Kownackim. — Uroczystości przyglądała się licznie zebrana ludność miasta i okolicy. Po skończonej defilacji reprezentanci władz, wojska, samorządu i społeczeństwa udali się do kościoła na poświęcenie i otwarcie pięknie urządzonej świetlicy wojskowej. (oj)

Z SADU. Sąd okręgowy w Ostrowie na sesji wyjazdowej w Jarocinie, zasądził Ignacego Rożka z Siedlemina na 8 mies. więzienia za podpalenie stogu zboża, własność swego ojca, by uzyskać wysoką premję asekuracyjną. (jp.)

Kronika mogileńska

WŚCIEKLIWA PSÓW. Wobec ponownego stwierdzenia w Pakości wypadku wścieklizny u psa, będącego własnością p. Guraszczyńskiego, ul. Kościelna, magistrat wydał zarządzenie trzymania psów i kotów na uwięzi. (pw.)

POŚWIĘCENIE DZWONÓW. Parafia Złotniki Kujawskie obchodziła onegdaj uroczystość poświęcenia dwóch dzwonów kościelnych i rozpoczęcia misji św. Jeden dzwon zakupiono ze składek parafjan, a drugi ofiarował p. Michał Rosa z

Gniewkowa. Aktu poświęcenia dokonał ks. radca Kubiński z Inowrocławia w obecności miejscowych i zamiejscowych księży i licznych parafjan. (pw.)

Kronika nowotomska

Z CECHU PIEKARSKIEGO. Walne roczne zebranie cechu piekarskiego na Buk i Opalenicę odbędzie się 25 bm. w Buku, poprzedzone mszą św. w kościele św. Krzyża. (bm)

OSOBISTE. W kościele św. Michała w Poznaniu pobogostawiony został związek małżeński nauczyciela p. Zygmunta Janiaka ze Zbąszczyń z p. Leokadą Adamską, kier. szkoły żeńskiej w Buku. (bm)

UCIEKŁ Z WIEZIENIA. Niebezpieczny bandyta Stefan z Kozłowa, odsiadujący karę za napad na gospodarstwo wadwy Obstawej w Dakowach Mokrych, zbiegł konwojującym go dozorcem więziennym w niewiadomym kierunku. Pościg trwa. (bm)

ZE SADU. Sąd grodzki w Grodzku na rozprawach karnych w Buku skazał Władysława Nowaka z Opalenicy za znieważenie organów policyjnych na 2 tygodnie aresztu i 50 zł kosztów. Henryka Skaleckiego z Opalenicy za zniewagę burmistrza m. Opalenicy Respondka na 1 tydzień aresztu i na koszty postępowania. Jana Wolnego z Rudnik za kradzież pszenicy na tydzień aresztu i koszty. Rolnika Franciszka Sobkowiaka z Otusza za przywłaszczenie sobie cudzych kur na 2 tygodnie aresztu i koszty. Za kradzież polną na szkodę Schyndrowskiego z Wyszczki sąd skazał mieszkańców Buku Waleriego Dolate i Andrzeja Tondela po tygodniu aresztu. Stanisława Urbaniaka z I obieżyna za kradzież na szkodę Rocha Łokomego na tydzień aresztu. Franciszka Majcherka z Daków Mokrych za kradzież kur na tydzień aresztu. Wszystkim zasądzonym wykonanie kary zawieszono. (bm)

Kronika obornicka

Z SADU. Sąd grodzki w Rogoźnie zasądził Józefa Łaszewskiego za kradzież na 6 miesięcy więzienia, za wzniesienie pożaru na miejscu zakazanym na 3 miesiące aresztu z zaliczeniem aresztu śledczego. Skazanego odstawiono do więzienia. — Za kradzieże leśne: Nowak Jan z Rogoźna i Teodor Gajewski, gospodarz z Rogoźna skazani zostali po 20 zł grzywny lub 2 dni więzienia. — Majchrzak Wincenty z Rogoźna na 50 zł grzywny lub 5 dni więzienia. Daleki Wiktor z Rogoźna i Pietrzak Antoni z Budziszewka po 90 zł grzywny lub 3 wgl. 9 dni więzienia. Krol Walter i jego żona Franciszka, Kolański Józef, Koszela Marianna i Ratajczak Marjan, wszyscy z Rogoźna, po 166 zł grzywny lub po 8 dni więzienia. — Trost Józef z Rogoźna na 300 zł grzywny lub 30 dni więzienia. — Wojtara Jan z Kraszewic za udzieloną pomoc w kradzieży na upomnienie. (rm.)

NIEZAREJESTROWANE. Towarzystwo Powstańców i Wojaków im. Ignacego Paderewskiego w Rogoźnie nie zostało przez starostwo pow. obornickiego zarejestrowane. (rm.)

OMAL NIE UTONAŁ. Jeden z chłopów, przybyłych z Niemiec na wakacje, kapał się w miejscu zakazanym i począł tonąć. Na pomoc przybył profesor Melcer, który, wskoczywszy w ubranie do wody, wydobył tonącego chłopca. (rm.)

Kronika odolanowska

WYPADEK. Mieszkaniec wioski nogranicznej Możdżanów, Franciszek Skóra, będąc od dłuższego czasu chorym na zapalenie płuc, w czasie silnej gorączki poderżnął sobie gardło. Po doraźnym opatrunku odstawiono denata do szpitala w Ostrowie. (oj)

ORGANIZACJA MLECZARNI SPÓŁDZIELCZEJ. Dnia 4 bm odbyło się w Koronowie zebranie porozumiewawcze, w celu założenia mleczarni spółdzielczej w Koronowie. Przedstawiono cel i korzyści mleczarni spółdzielczej. Omówiono działalność mleczarni p. Otto Dalūca z Koronowa, która okazuje się odpowiednią na ten cel. Postanowiono jednogłośnie przystąpić do założenia mleczarni i zwołać zebranie na dzień 13 lipca br. o godz. 13 na tej samej sali. (km.)

Kronika śremska

OSOBISTE. Wikariusz parafii śremskiej, ks. mansonarz Lorenz otrzymał nominację na kapelana wojskowego w charakterze administratora parafii wojskowej garnizonu w Grodnie, obejmującej pięć pułków. Nowego kapelana, który w licznych stowarzyszeniach kościelnych i społecznych wśród miejscowego społeczeństwa odznaczał się żywą i owocną działalnością, parafia żegnać będzie z prawdziwym żalem, życząc mu jak najlepszych wyników na nowym polu duszpasterstwa.

Po dłuższej i ciężkiej chorobie, przeżył w związku z niebezpieczną dla życia operacją w zakładzie Sióstr Fzbietańek w Poznaniu, powrócił do swej działalności duszpasterskiej wikariusz parafii śremskiej, ogólnie ceniony i poważany ks. mansonarz Kaniewski. (śn.)

NOMINACJA. Ostatni Dziennik pers. M. S. Wojsk. przyniósł m. in. nominację na kapitana wybitnego oficera i instruktora miejscowej Szkoły podoficera dla małoletnich p. por. Kazimierza Jana

Juchniewiczza, b. powstańca wielkopolskiego. (śn)
 — „DZIEN MORZA”. Ze względu na jubileusz 3-wiekowego istnienia śremskiego Bractwa Kurkowego, który przypadał na dni końcowe ub. tygodnia, miało nasze obchodzą „Dzień Morza” dopiero w niedzielę 7 bm. Dzięki staraniom L. M. K. oraz oddziału żeglarskiego harcerzy „Rekinów” uroczystość miała przebieg imponujący. Różne imprezy propagandowe, rozrywkowe i sportowe zakończono tradycyjnymi „Wiankami” na Warcie, w których wzięły udział tłumy publiczności, mimo niezbyt sprzyjającej pogody, manifestując tem samem swoje głębokie przywiązanie do Polskiego Morza. (śn)

— III. ZLOT OKRĘGOWY K. S. M. Ż. W niedzielę 7 bm. odbył się w Śremie trzeci z kolei doroczny zlot okręgowy K. S. M. Ż. z bardzo licznym udziałem stowarzyszeń okręgu. Uroczyste nabożeństwo zlotowe odprawił ks. Nowicki, piękne okolicznościowe kazanie wygłosił ks. dziekan radca Michalski, asystent okręgowy. W południe odbyło się w auli szkoły powszechnej zebranie zlotowe, któremu przy przepelnionej sali przewodniczyła znana działaczka na niwie katolickiej młodzieży żeńskiej p. Krzysztoporska z Wieszczycyna. Porywający referat zlotowy na temat hasła „Bóg i Ojczyzna” wygłosiła prezeska okręgu wrzesińskiego p. Lisiecka. Śpiewy i deklamacje wypadły bardzo dobrze. Popołudnie wypełniła zabawa latowa w ogrodzie strzelnicy Bractwa Kurkowego. Atrakcją bardzo udatną zabawy był zbiór tańców i śpiewów polskich p. t. „Podróż po Polsce”, wykonany przez poszczególne stowarzyszenia. Zlot zakończono odśpiewaniem „Wszystkie nasze dzienne sprawy” u stóp pomnika Matki Boskiej na Rynku. (śn)

— ZE SPORTU. W „Dzień Morza” 7 bm. odbyły się na Warcie przy tłumnym udziale publiczności wyścigi kajaków oraz zawody pływackie. (śn)

Kronika trzemeszeńska

— CZYSZKA W „STRZELCU”. Onegdaj podbięrała policja trzemeszeńska kilkunastu „strzelcom” mundurów. Jedną część oddała dobrowolnie, drugiej musiano je przemocą odbierać. (tw.)

Wycieczka sokołów polskich z Ameryki przybywa do Poznania

Ostatnio przybyła do Polski większa wycieczka Polonji amerykańskiej, a wśród niej spory zastęp sokołów i sokolic. Część ich zaraz z Gdyni rozproszyła się po całym kraju celem odwiedzenia rodzin, inni znów, mianowicie młodzież, uczestniczą w kursach gimnastycznych tutejszego Związku Sokolstwa, pozostała wreszcie gromadka w liczbie około 30 osób, wśród której znajdują się tacy, którzy po raz pierwszy Polskę oglądają, po zwiedzeniu innych dzielnic przybywa w tych dniach także do Wielkopolski.

Drużyna ta uczestniczyć będzie w sobotę 13 i niedzielę 14 lipca w zlocie sokolstwa okręgu gnieźnieńskiego we Wrześni, który dzięki temu niewątpliwie tem większym cieszyć się będzie powodzeniem, a w poniedziałek 15 lipca rano przybywa na 1-dniowy pobyt do Poznania.

Według ustalonego przez przewodnictwo sokolstwa wielkopolskiego programu, odbędzie się o godz. 8.45 powitanie miłych gości na dworcu kolejowym, skąd udadzą się na przygotowane dla nich kwatery, poczem natychmiast rozpocznie się zwiedzanie mia-

sta, poprzedzone złożeniem kwiatów przed pomnikiem Serca Jezusowego. O godz. 5 po poł. przewodnictwo dzielnicy wielkop. Sokoła i dzielnic wydziału Sokolic podejmują gości herbatką w Domu Amarantowym przy ul. Słowackiego przy udziale przedstawicieli okręgu i gniazd poznańskich. Wreszcie o godz. 9 wieczorem odbędzie się ogólne spotkanie towarzyskie w parku Wilsona, połączone ze zwiedzeniem naszej pięknej palmiarni.

We wtorek goście opuszczają Poznań, udając się do Częstochowy celem złożenia hołdu Królowej Korony Polskiej.

Spodziewać się należy, że przyjazd i pobyt w Poznaniu tak miłych gości z za oceanu, członków tej wielkiej i tak bardzo zasłużonej organizacji, która mienie, trud i krew swą tak hojnie i obocho składała w ofierze odradzającej się Ojczyźnie, — nietylko zgramadzi liczne zastępy tutejszego sokolstwa, lecz niewątpliwie żywy i serdeczny oddźwięk znajdzie także wśród całego patriotycznego obywatelstwa naszego miasta.

Zjazd powiatowy Stronnicstwa Nar. w Międzychodzie

Międzychód (mw). W niedzielę, 7 b. m. odbył się w Międzychodzie zjazd powiatowy Stronnicstwa Narodowego. O godz. 10 zastępy Młodych zebrały się na boisku miejskim, gdzie raport odebrał prelegent wojewódzki z

Zkolej na sali strzelnicy odbyło się zebranie, które zagałi prezes powiatowy Stron Nar. Po odśpiewaniu pieśni bojowej półtoragodzinne przemówienie wygłosił delegat z Poznania. Referat przerywano gromkimi oklaskami. Na-

Wkońcu przewodniczący odczytał nadesłane telegramy, poczem delegaci składali życzenia pomyślnego rozwoju oraz wręczali upominki w miejsce gwoździ do sztandaru.

Zyczenia w imieniu magistratu, radnych miasta, miejscowej ochotniczej straży pożarnej, pracodawców i własnem złożył przewodniczący zebrania p. Dokowicz.

Następnie składali życzenia delegaci „Sokoła”, Tow. Przemysłowego, K. S. M. i Ż., Stow. Mł. Misyjnej, pocztowcy itd., poczem po wspólnym odśpiewaniu pieśni „My chcemy Boga” ks. patron, dziękując obecnym za brańnię udziału w uroczystości, zebranie solwował. O godz. 13.30 odbył się w hotelu dla delegatów i członków Towarzystwa obiad żołnierski. Udział w obiedzie brało około 150 osób.

O godz. 16 odbył się w ogrodzie hotelu Centralnego koncert, połączony z różnymi grammi towarzyskimi. Obchód zakończono zabawą taneczną.

Zabójstwo z zemsty

Wyrzysk (kt). Na polach w pobliżu Chrzastowa znaleziono zwłoki Józefa Smoczyńskiego z Chrzastowa, którego pozbawiono nocą życia. Głębokie pchnięcia nożem w pierś i plecy były powodem śmierci. Nasuwają się podejrzenia, że na ś. p. Smoczyńskim dokonano zabójstwa z zemsty na tle dawniejszych już porachunków osobistych.

Jako podejrzanych ujęto w tej sprawie Nikodema Witkowskiego i Franciszka Marę z Chrzastowa. Zabójstwo jest przedmiotem dochodzeń władz śledczych. (kl)

Egzaminy sędziowskie

W dniu 8 i 9 lipca b. r., w sądzie apelacyjnym w Poznaniu, odbyły się e-

METROPOLIS

Od jutra, piątku 12 lipca b. r. POIĘŻNY DRAMAT ŻYCIOWY produkcji francuskiej

FILM DLA WSZYSTKICH!
DWIE SIEROТЫ

Seanse 5.15, 7.15, 9.15 — Bilety od 60 gr

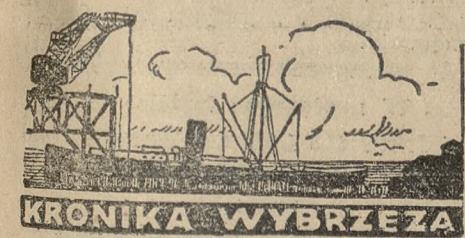
realizacji genialnego mistrza tłumów

Maurice TOURNEURA

W rolach głównych urocze gwiazdy

Rosine DEREANE

i Renne SAINT-CYR

KRONIKA WYBRZEŻA

Gdynia, 9 lipca

STAN POGODY

Przynoszący przejściowe opady wiatr zachodni ustal. Przez cały dzień dzisiejszy na całym wybrzeżu pogoda się utrzymała. Temperatura powietrza wynosiła 27 st. C. Ciężota wody obniżyła się nieco i wynosiła przeciętnie, zależnie od miejsca, 20 st. C.

WYCIEZKI DALEKOMORSKIE

Obok wycieczek dalekomorskich, urządzanych przez „Gdynia—Ameryka Linje Żeglugowe”, odpływają z Gdyni z wycieczkami także statki innych towarzystw okrętowych. W dniu 12 bm. odpłynę z Gdyni najgrabszy okręt Bałtyku szwedzki „Marieholm” z wycieczką do Sztokholmu, Kalmaru i Klajpedy. W dniu dzisiejszym odpłynęła angielska „Baltonia”, zabierając na pokładzie liczne grono turystów do Londynu.

AUTOKARAMI PO WYBRZEŻU

Dla osób, przebywających na polskim wybrzeżu, urządził obecnie wycieczki autokarami do Gdyni, Gdańska i innych miejscowości. Program wycieczek jest układany tak, że jest umożliwione wzięcie udziału w nich osobom, zamieszkującym we wszystkich miejscowościach wybrzeża. Niezależnie od tych wycieczek, są urządzane także statkami „Żegluga Polska”. Bliższe szczegóły o wszystkich tych wycieczkach podają biuletyny gdynskiego oddziału „Orbisu”.

REWJA MÓD I KOSTJUMÓW PŁAŻOWYCH

W dniach 13 i 14 bm. odbędzie się w Gdyni na terenach przy wystawie przemysłowo-rzemieślniczej rewja mód i kostjumów plażowych. Impreza ta, podobnie jak w latach ubiegłych, wzbudza duże zainteresowanie. (p)

Poznania, poczem karne szeregi w imponującym pochodzie wróciły z orkiestrą na czele do kościoła na nabożeństwo.

Z kościoła nastąpił wymarsz przez ulice miasta do strzelnicy Bractwa Kurkowego. Po drodze złożono wieniec przed pomnikiem poległych, poczem odbył się przemarsz zastępów przed władzami Stronnicstwa Narodowego.

35-lecie Kat. Tow. Robotników Polskich w Rogoźnie

Rogoźno (rm). W ubiegłą niedzielę dnia 7 bm. obchodzą miejscowe Koło Katolickiego Towarzystwa Robotników Polskich uroczystość 35-lecia swego istnienia, połączoną z „Dniem Robotnika Katolickiego” oraz poświęceniem nowego sztandaru.

O godz. 9.15 odbyła się zbiórka delegatów i zaproszonych towarzystw przy ul. Kościuszki. O godz. 10 nastąpił wymarsz wszystkich zaproszonych towarzystw i gości z orkiestrą ochotniczej straży pożarnej do parafialnego kościoła na mszę św., odprawioną w intencji Towarzystwa przez ks. dziekana Pomorskiego. Kazanie okolicznościowe wygłosił ks. wikariusz Gierboństwa wykonał miejscowy chór kościelny pod batutą p. Antoniego Barciszewskiego. Po mszy św. nastąpiło poświęcenie nowego sztandaru. Aktu poświęcenia dokonał prezes Towarzystwa ks. dziekan Pomorski, poczem w pochodzie udano się do hotelu Centralnego, gdzie odbyła się uroczysta akademja, którą zagałi ks. patron.

Na przewodniczącego zebrania powołano p. Dokowicza Wiktora z Rogoźna, na sekretarza p. Dąbrowicza z Obornik, na ławników delegatów z Prusiec, Ludom, Ryczywołu i Chodzieży. Przewodniczący zebrania, dziękując obecnym za okazane mu zaufanie, po krótkim przemówieniu witał w słowach serdecznych tak delegatów, jak i gości, wznosząc trzykrotny okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej oraz jej Prezydenta. Następnie prezes p. Michalak wygłosił przemówienie o encyklice „Rerum novarum”. Sekretarz Towarzystwa p. Wincenty Wasela zdał w streszczeniu treściwe sprawozdanie z 35-letniej pra-

stepnie uchwalono rezolucję, aby przy zbliżających się wyborach wstrzymać się od głosowania. Po odśpiewaniu „Hymnu Młodych” zamknięto zebranie. W dalszym ciągu nastąpiła dekoracja członków mieczykami Chrobrego.

W ogrodzie odbył się koncert, strzelanie i kulanie w kregle. Na zakończenie zabawa taneczna.

cy Towarzystwa, które przyjęto gromkimi oklaskami.

Zkolei miejscowy chór kościelny pod kierownictwem p. A. B. odśpiewał pieśni „Robotnik to siła”. Deklamację piękną p. t. „Robotnik” wygłosiła p. Wiczkorkówna. Następnie p. Wacław Suszka, nauczyciel miejscowej szkoły powszechnej wygłosił referat p. t. „Robotnik, a czasy obecne”. Mówca stwierdził, że wśród rodzin robotniczych panuje szczyry duch katolicki.

Wstrząsający wypadek samochodowy

Tczew (tw). W środę o godz. 7.50 rano na dworcu osobowym w Tczewie, tuż obok gmachu urzędu pocztowego, wydarzył się wstrząsający wypadek samochodowy, któremu uległa 67-letnia Klara Lubomska, zamieszkała w Nowych Młoinkach w pow. tczewskim.

Lubomska, spiesząc z dworca w kierunku miasta, dostała się pod koła

Handlarz masła przemycił gdański tytuń

Tczew (at). Wywiadowcy inspektoratu straży granicznej w Tczewie w pobliżu parku miejskiego zatrzymali w godzinach południowych autobus pasażerski, zdążający przez Pelplin do Starogardu.

Po wezwaniu wszystkich pasażerów do opuszczenia autobusu, strażnicy graniczni przystąpili do rewizji bagażów, w wyniku której zakwestjonowa-

gzaminy sędziowskie aplikantów apelacji poznańskiej.

Komisji egzaminacyjnej przewodniczył wiceprezes Kucner.

Egzaminy złożyli pp.: Józef Banaszekiewicz, Antoni Chłapas, Józef Fengler, Tadeusz Gustowski, Marjan Kasprówic, Leon Kuźdowicz, Wincenty Łukaszewski, Tadeusz Majchrzycki, Antoni Rosochowicz, Bolesław Sołtyśński, Henryk Vincenz i Kazimierz Zabłocki.

Z kandydatów, którzy złożyli egzaminy sędziowskie, czterech aplikowało w sądach w Poznaniu, a pozostali w sądach na Pomorzu. (kl)

Składki i pokwitowania

Na ognisko śp. ks. prof. Masłowskiego na Wesolem Miasteczku: Dnia 10. 7. 35 wypłaciliśmy 46.— zł Kasie kościelnej przy parafii św. Łazarza.

Przepowiednia pogody na piątek, dnia 12 lipca: Początkowo pogodnie, w ciągu dnia pogoda zmieniła, ze wstępującym zachmurzeniem, słabe wiatry północne i wschodnie, temperatura bez zmian, nadal ciepło.

przejeżdżającego samochodu, prowadzonego przez 59-letniego emerytowanego maszynistę kolejowego I kl. i właściciela taksówki Hermana Mrozka z Tczewa.

Nieszczęśliwa staruszka odniosła tak ciężkie obrażenia cieleśne i głowy, że w stanie beznadziejnym odstawiono ją do tut. szpitala św. Wincentego.

Przemysłnika, 24-letniego handlarza masła, Pawła Milkego, zamieszkałego w Brzozowych Błotach, pow. Tuchola, osadzono w więzieniu.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

„NA SZCZycIE PESYMIzMU DZIEJOPISARSKIEGO“

Zgon Michała Bobrzyńskiego wysunął raz jeszcze zagadnienie przyczyn upadku Polski, które Bobrzyński w swych „Dziejach Polski w zarysie“ pierwszy był naukowo ustalił. Zwróciliśmy się do dyr. Andrzeja Wojtkowskiego z prośbą, aby zechciał w ogólnym zarysie stwierdzić, jak przedstawiają się poglądy Bobrzyńskiego dzisiaj, po pracy badawczej dwóch pokoleń, i jak próbę czasu przetrwały.

Poniżej znajdują czytelnicy wysoce interesujący wywód, w którym świetny uczoney zamknął odpowiedź na to pytanie.

Michał Bobrzyński, przekonawszy się w pierw, że to jego dotyczy, zaprote- stowałby przeciwko takiemu tytułowi artykułu stanowczo. Wszak w cyklu artykułów p. t. „Nasi historycy wobec wojny światowej“, drukowanym w „Czasie“, w grudniu 1919 r., pouczał nas, że podział historyków na pesymistów i optymistów nie jest naukowy, gdyż nauka pyta tylko o to, który z nich powiedział prawdę, a który się mylił; że odsłonięcie smutnej prawdy nie może być podstawą zaliczania danego historyka do pesymistów.

Zarzut pesymizmu, czyniony Bobrzyńskiemu, opierał się na tem, że historyk ten w swoich „Dziejach Polski w zarysie“, ogłoszonych najpierw w r. 1877 a poraz ostatni w wydaniu czwartym, w 50 lat później, w r. 1927, winę upadku państwa naszego w końcu XVIII w. przypisał nam samym, oraz na twierdzeniu jego, że już od początków w. XVI nie potrafiliśmy wykonać żadnej wielkiej myśli, żadnego wielkiego planu.

Niezwykle ponury obraz, zwłaszcza dziejów naszych w. XVII i XVIII, nakreślony przez Bobrzyńskiego, wyni- knął z jego punktu widzenia. Sam, w przedmowie do drugiego wydania, rozprawiającej się z licznymi krytykami i recenzentami, powołanymi i niepowołanymi, przyznał, że, koby dzieje nasze rozpatrywał z punktu widzenia „wyrobienia się indywidualizmu w społeczeństwie“, lub szerzenia przez nas cywilizacji na rozległych połaciach wschodnich, lub wreszcie możnaby dodać, z punktu widzenia naszych przewag wojennych, ten nakreśliłby znacznie jaśniejszy obraz naszych dziejów. On jednak jako istotny watek naszych dziejów nowo- żytnych obrał sobie kwestię stworzenia silnej władzy wykonawczej, a to dlatego, że około tej sprawy pierwszo- rzędnej obracali się wówczas wszystkie walki i usiłowania narodu. Nieza- łatwienie tej sprawy w ciągu lat 300 spowodowało wreszcie upadek dawnej naszej Rzplitej.

Zarzucono mu, że Hiszpanja miała silne, absolutystyczne rządy, a jednak, podobnie, jak Polska, od drugiej połowy w. XVII pogrążyła się w marazmie, trwającym dotąd. Na to odpowiedział Bobrzyński uwagami, bardzo dla jego pojęcia silnych rządów charakterystycznymi: rząd silny nie powinien, jak to czyniły rządy absolutystyczne w Hiszpanji, odbierać samoistności społeczeństwa, nie powinien go wyzyskiwać wyłącznie na korzyść państwa, „za- miast je siłą państwa, dobrą admini- stracją dźwigać i pracę jego popie- rać“. „Jeżeli w Polsce brakło rządu, w Hiszpanji było go zanadto“. Ubez- własnowolnione społeczeństwa pogrą- żają się w apatji i bierności, z której ich i najsilniejsze rządy wyrwać już nie mogą.

Niewolno jednakże sądzić, że poło- żenie kresu anarchji i rozwydrzeniu demokratyczno-liberalnemu, że wy- rzeczenie się wolności obywatelskiej w tym jedynie celu, by zbudować sil- ną władzę wykonawczą, równa się odebraniu społeczeństwu wszelkiej sa- moistności. Wszak zaprowadzenie silnych rządów we Francji już w wie- ku XV nie pogrążyło społeczeństwa bynajmniej w odrętwieniu. Rządy te u szczytu swojego absolutyzmu, za Ludwika XIV, dały narodowi francu- skiemu tak silne impulsy rozwojowe, że, według zgodnej opinji historyków, mimo wielkiej rewolucji francuskiej, działały one w znacznej mierze dotąd, a więc lat już blisko 300.

Gdy świat cały szedł w tym kierunku, nam się zdawało, że nam jednym wolno istnieć bez tego, o co inne na- rody krwawym dobijają się trudem, że wyżsi jesteśmy „ponad prawa, rzą- dzące ludzkością“. A tymczasem po- winniśmy wiedzieć, że dla nas jednak w porządku świata nie działały się i dziać nie będą cuda, że „walkę o byt na równych z innymi narodami pro- wadzimy prawach“.

Bobrzyński zwalczał bezwzględnie

wnoszenie współczesnych dążeń i programów do przeszłości i czynienia z tego, co było tylko wynikiem naszych wad i narowów, „wielkich zasad spo- łecznych i politycznych, które myśmy mieli pierwsi w dziejach naszych ur- zeczywistnić i jako niespożyty wzór Europie postawić, mianowicie wol- ność, tolerancję, brak wewnętrznych walk i zapasów“. „Żałowaliśmy Eu- ropę, że na nich się nie poznała“. A tymczasem owa „wolność“ pochodziła z anarchji i braku silnego rządu i nie była ową prawdziwą wolnością, idącą w parze z ładem i prawem. Toleran- cja wieku XVI wynikała z braku sil- nych przekonań religijnych, a brak tarć wewnętrznych i okrutnych nie- kiedy rozgrywek pochodził z „niedo- statku wielkich politycznych zasad i charakterów“.

Braki te wynikały w znacznej mie- rze z przyczyn od nas niezależnych. Pojawiliśmy się na widowni dziejowej o pół tysiąca lat później od innych narodów i to na obszarze, nieużytno- mym pracą cywilizacyjną narodów starożytnych. Przez unję z Litwą u- zyskaliśmy olbrzymie przestrzenie na wschodzie, wraz z obowiązkiem cywil- izowania ich, mimo niedostatku lu- dzi na terytorjum rdzennie polskim. Zadanie nasze cywilizacyjne spełni- liśmy wprawdzie z chlubą, ale te same siły na obszarze znacznie mniejszym, ten sam kapitał i te same siły ekspan- sywne spowodowałyby szybszy i głę- bszy rozwój ludności rdzennie polskiej. Przyrost ludności, nie znajdując do- statecznego wyżywienia na roli, kiero- wałby się do miast, stwarzając rodzi- my handel i przemysł, zamiast odda- wać go w ręce obce. Trudniejsza i bezwzględniejsza walka o byt za- ostrzyłaby nasz charakter narodowy, po- wstałyby walki domowe a z nich wy- niknęłyby rządy silny. Jest pewien tra- gizm w tem, że bez unji nie mogliśmy się ostać, a unja nas wewnętrznie tra- wiła.

W rezultacie społeczeństwem na- szym w wiekach XVI do XVIII nie wstrząsała siła przekonań; nie mieli- śmy wielkich charakterów, któreby w obronie zasad poświęcały swój miły spokój osobisty i samych siebie go- towe były postawić na kartę. Najwy- bitniejsi nasi mężowie są niepospolici tylko na tle naszych własnych dzie- jów, ale na tle zachodnio-europejskiem „okazują się ostatecznie postaciami, które nietylko w dobrem, ale i w złem nie zdołały się wznieść do rozmiarów potężnych, do prawdziwej dramatycz- ności“. Silny rząd mógłby stworzyć tylko władca, któryby górował siłą wo- li i wielkością talentu i w razie po- trzeby musiałby zmiażdżyć przeciwni- ka. A tymczasem, gdy inne narody miały takich potężnych władców, my mieliśmy „słabego poczcwiwa w Zyg- muncie Starym, tchórzącego przed każdym czynem i przekonaniem Zyg- munta Augusta, spiskującego na na- szą zgubę Zygmunta Wazę“. Batory tylko na chwilę zabłysnął, nie mogąc dać narodowi trwałych impulsów. Reszta zaś, nie wyłączając Władysła- wa IV i Jana III (wybitnych tylko ja- ko wodzów, ale kiepskich polityków, to miernoty. „Jest to złowrogi fatum, jakiego nigdzie indziej nie wskazują dzieje“.

Zjawiska te mogą nas w pewnej mierze tłumaczyć, ale nas nie uspra- wiedliwiają, bo anarchja nasza nie była rzeczą konieczną i nieodzowną i nikt też nie może twierdzić, że upad- ku naszego nie mogliśmy żadną miarą uchylić. Pesymistami są właśnie ci, co nie widząc żadnej winy narodu, u- padek jego uważali za niezależny od jego woli i wysiłków. Najgorzej zaś są ci, co przyczynę rozbiorów upa- trywali w naszym położeniu geogra- ficznym. Ponieważ na inne miejsce przenieść się nie możemy, przeto po- gląd, że w takim położeniu geograficz- nem żadne państwo ostać się nie zdo- la, mógł mieć katastrofalne skutki dla naszych wysiłków niepodległości- wych. Kłam takiemu poglądowi zada-

ŻYCIE KULTURALNE

LITERATURA

Pomnik Reymonta w Lipcach. Wieś Lipce, którą Reymont uwiecznił był w „Chłopach“, postanowiła uczcić pamięć znakomitego pisarza wybudowaniem gma- chu siedmioklasowej szkoły powszechnej jego imienia. Będzie w niej osobna sala pamiętek po Reymonie. Plan jest goto- wy, koszt ma wynieść 40 000 złotych.

Tolstoj w 90 tomach ukazuje się, jak wiadomo w Moskwie nakładem państwo- wym. Wyszedł obecnie tom 13 („Anna Karenina“) oraz dwa tomy pamiętników za lata 1847—1854.

DRUGI POCIĄG LUMIERE'A...

Z Paryża piszą nam (sp):

Przed wielu, wielu laty, jedna z ka- wiarń paryskich dała swym gościom wi- dowisko, którego światowego znaczenia nikt wtedy nie przypuszczał. Na prymity- wnym ekranie puszczono pierwszy film genialnego pioniera kinematografji współ- czesnej: Ludwika Lumiere'a — film, przed- stawiający przybycie pociągu na stację La Ciotat.

Temi dniami pociąg ten zajeżdżał po- wtórnie przed widzów, zgromadzonych w willi sędziwego wynalazcy w Neuilly. Ale zajeżdżał — plastycznie. We wszyst- kich trzech wymiarach. Przy zdjęciu, ope- rator kamerę właśnie na temsamem miej- scu, na którym stała przed dziesiątkami lat...

„...mieliśmy wrażenie, iż lokomotywa wjechała do pół sali. Instyktownym ru- chem powstajemy i cofamy się wstecz, aby na nas nie najechała — opisu, e tę chwilę sprawozdawca „Paris - Soir“. — Wsiadający z pociągu pociągu pasażero- wie formalnie mieszają się z pierwszymi szeregami widzów, a konduktor macha chorągiewką nad łysą czaszką jegomościa, który siedzi w drugim rzędzie krzesel. Ekran przestał istnieć, stał się przedłużeniem sali...“

Mniejsza o skomplikowane szczegóły techniczne. Wrażenie opisują wszyscy, ja- ko przytłaczające. Lumiere' dkonał prze- wrotu w kinematografji, — jzszcze jedne- go przewrotu. Obecnie znany reżyser fil- mowy Pierre de Cuvier pracuje nad dwa- ma filmami plastycznymi, które będą w listopadzie uroczyste podane na widok publiczny w dwóch miejscach, mianow- cie w Wielkiej Operze, oraz w amfiteatrze Sorbony, gdzie święcony będzie jubileusz Lumiere'a.

Sam dobór „kin“ w jakich będą wy- świetlane te obrazy, daje miarę znaczenia, jakie przywiązuje nauka francuska do epokowego wynalazku Lumiere'a.

OCHRONA ZABYTEKÓW

Wileńszczyzna rejestruje zabytki. Z Wilna donoszą nam (z w): Muzeum Arche- ologiczne naszej Wszechnicy zorganizowa- ło wycieczkę naukową, która ma zareje- strować zabytki historyczne w szeregu po- wiatów. Praca potrwa dwa miesiące. Wy- cieczką kieruje kobieta, dr. Helena Cehak- Hołubowiczówna, adiunkt Uniwersytetu.

je położenie geograficzne Prus w XVIII w. Złożone z trzech strzepów, nie połączonych z sobą terytorjalnie i rozrzuconych na olbrzymiej przestrze- ni pomiędzy Niemnem a Renem, a więc w położeniu znacznie gorszem, niż Polska, jednak nietylko się ostały, ale wyszły wzmocnione i powiększone z wojny, toczonej z trzema najwięk- szymi mocarstwami w ówczesnej Eu- ropie: Austrią, Rosją i Francją.

Ucisk włościan, poniżenie i pogne- bienie miast, rozstrój moralny — to również przyczyny nieistotne. Gdyż indziej objawy te były znacznie gor- sze, a jednak narody owe nie upadły. „Wszędzie bowiem gdzie indziej istniał rząd“. A u nas go nie było. Przebu- dzenie się zaś narodu przed ostatecz- ną katastrofą było zbyt późne i nie objęło wszystkich. Zwyciężyła Tar- gowica, a z nią zwolennicy dawnej anarchji.

Nie zaprzeczając krzywdy ze- wnętrnej i nie usprawiedliwiając bez- prawa zaborców, Bobrzyński wystąpił przeciw twierdzeniu, że „naród nasz uległ tylko obcej przemocy. Wszak zagrożone obcą przemocą bywały i in- ne, o wiele od nas słabsze narody, a jednak się obroniły dzięki swej sile moralnej, ofiarności, porządkowi i zgodzie. „A tylko myśmy bez walki upadli“.

Cóż z tych poglądów Bobrzyńskie- go ostało się jako trwała zdobycz na- szej nauki historycznej? Przejęła je, z nieznacznej zmianami, krakowska szkoła historyczna. Józef Szujski, za- aprobował i rozwinął szerzej poglądy

NAUKA

Rok pracy Instytutu Śląskiego. W ma- ju 1934 rozpoczął swą pracę powołany do życia Instytut Śląski w Katowicach. Po roku pracy, wydał on obecnie w swych komunikatach (nr. 36) sprawozdanie z czynności. Ze sprawozdania tego widzimy, że nie tracono czasu, ale energicznie i sprawnie przystąpiono do akcji, co zapew- ne w znacznej mierze należy przypisać rzutkowi dyrektorowi Instytutu dr. Ro- manowi Lutmanowi. O poszczególnych publikacjach Instytutu pisaliśmy już nie- jednokrotnie, podnieśliśmy tylko, że obok ogłoszenia szeregu broszur z cyklu „Polski Śląsk“ wydano 36 komunikatów w spra- wach śląskich, tudzież urządzono od listo- pada 1934 r. do maja 1935 r. 12 odczytów w Katowicach, zapraszając uczonych, zaj- mujących się sprawami śląskimi na róż- nych odcinkach wiedzy. Widzimy więc, że ta placówka naukowa rozwija się pomyślnie i pracuje owocnie dla sprawy polskiej. (J. St.)

Słownik litewsko - polski, którego do- tąd nie było, ma ukazać się jeszcze w tym roku. Pracuje nad nim uczoney litewski dr. Szlapelis.

MUZYKA

Pięćdziesięciolecie „Echa“. Ze Lwowa piszą nam (lk): Nasze „Echo - Macierz“, istotna macierz tyłu „Ech“ w całej Pol- sce, przygotowuje się do obchodu swego półwiecza. Rozpisano konkurs na utwory chóralne, specjalny komitet czuwa nad programem, a przewodniczy mu starosta Wrześniowski, jeden z założycieli „Echa“.

Dodajmy, że w Poznaniu przebywa od wielu lat Julian Marja Fontana, inicjator, twórca i wieloletni prezes „Echa - Macie- rzy“. Jubileusz ten będzie wielkim dniem dla tyle zasłużonego śpiewaka - organiza- tora, który wszakże duszą tylko będzie mógł w uroczystościach lwowskich uczest- niczyć, gdyż przykuty do łóżka chroniczną niemocą, od lat już nie opuszcza swego mieszkania.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Z wystaw łódzkich. Piszą nam z Ło- dzi (wp): Instytut Propagandy Sztuki zor- ganizował wystawę prac Rafała Malczew- skiego, wśród których wyróżnia się cykl obrazów z „Czarnego Śląska“. Poza tem wystawiają swe prace Leokadja Bielska (pejzaż, portret) i pejzażysta Aleksander Jędrzejewski.

W następnym Dziale:

JUTRO 525 LAT OD BITWY POD GRUNWALDEM

przez
dr. Janusza Staszewskiego

Książki nadesłane

Adam Tuszyński: „ABC motocyklowe“. Warszawa 1935. Książnica - Atlas.
G. Piotrowski: „Przedsiębiorstwa mor- skie“. Warszawa 1935. Gł. Księgarnia Woj- skowa.

jego na przyczynę upadku Polski od nas niezależne w słynnej rozprawie „o młodszości naszego cywilizacyj- nego rozwoju“. Nieraz próbowano wy- wody Bobrzyńskiego podważyć; w cza- sie wielkiej wojny, w r. 1915, rozpra- wiał się z niemi historyk tej miary, co Oswald Balzer, a w r. 1917 organi- zowano w uniwersytecie Jagielloń- skim cykl wykładów na temat przy- czyn upadku Polski. Rezultatem ich generalnego przeglądu i wszechstron- nego oświetlenia było stwierdzenie, iż „pogląd zasadniczy, że Polska upadła z własnej winy, a nawet samo wszczę- cie tej sprawy stanowi i raz na zawsze stanowić będzie wielką zasługę histo- ryków krakowskich, zarówno nauko- wą, jak obywatelską...“. „Może nie docenili dodatnich siron historii na- szej, może przecenili niektóre czynni- ki, które poczytywali za przyczyny u- padku Polski, ale nie pomylili się, kiedy, nigdy nie przecząc faktowi za- chłanności sąsiadów, składali jednak odpowiedzialność za upadek Polski na jej własny naród i kiedy... już to po- średnio, jak Szujski i Bobrzyński, już bezpośrednio, jak Kalinka i Tarnow- ski, pociągali od odpowiedzialności, ja- ko głównego winowajcę, charakter „na- rodu“. Za tem zdaniem oświadczył się także Tadeusz Korzon, który nie- gdyś toczył walkę ze szkołą historycz- ną krakowską.

Oto ostatni wyraz nauki w tej spra- wie. Wyniki badań Bobrzyńskiego w głównym swoim zrebie ostały się przez dwa pokolenia do dziś.

Poznań. Dr. A. Wojtkowski.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Nędza na wsi szerzy się w zastraszający sposób...

Nawet mimo stępienia wrażliwości słuchowej społeczeństwa, która już tylko słabo reaguje na lamente i żale, jakie od tylu lat słychać w Polsce, głos Centralnego Towarzystwa Organizacji i Kółek Rolniczych, głos pełen powagi i smutku, odbił się głośnie echem w kraju. Choć część rezolucyj, powziętych ostatnio na zjeździe C. T. O. K. R., zanotowaliśmy w numerze 308 „Kurjera“ (wydanie poranne), niechaj nam wolno będzie tutaj przypomnieć jedną z pośród tych uchwał, bodaj najbardziej wstrząsającą:

„Centralne Towarzystwo uważa za swój obowiązek stwierdzić wobec całego społeczeństwa, że nędza na wsi szerzy się w zastraszający sposób, a w ślad za nią głód, gruźlica, skarlienie psychiczne i fizyczne, co stanowi poważną groźbę dla przyszłości narodu i potęgi państwa.“

Oto, w tych słowach pełnych bólu i smutku, wyrażone najważniejsze zadanie gospodarcze i społeczne współczesnej Polski. Nędza na wsi...

Czemż wobec tego zjawiska, dotykającego rdzeń Narodu, są słabe oznaki lekkiej poprawy w tej czy innej branży, zarejestrowane mechanicznie przez aparat statystyczny?

Przeciwstawmy danym urzędowym, służącym do upiększania przemówień ministerjalnych, dane statystyczne, zaczerpnięte z prac tak poważnej placówki naukowej, jaką jest Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach. Zacytujmy kilka najwięcej mówiących cyfr dot. gospodarstw wiejskich o obszarze od 2 do 50 ha:

1) jeżeli gospodarstwo o obszarze od 2 do 50 ha miało w roku 1928 ogólnego dochodu równo 100, to dochód ten w r. 1933 równał się liczbie 35, a w roku ubiegłym liczbie 29;

2) jeżeli odnośny warsztat rolny wydawał na 1 ha ziemi użytkowej, na nawozy sztuczne, maszyny i narzędzia rolnicze, inwestycje budynków itd. sumę równającą się liczbie 100 w r. 1928, to w roku 1933 wydatki te równały się liczbie 37, a w roku ubiegłym liczbie 28;

3) jeżeli warsztat ten wydawał w r. 1928 na gospodarstwo domowe, a

Krótkie informacje gospodarcze

— Połowy ryb na polskim wybrzeżu morskim w ciągu pierwszego półrocza br. wyniosły 8.105,6 tys. kg.

— Min przemysłu i handlu udzieliło uprawnienia rządowego na elektryfikację powiatów częstochowskiego, piotrkowskiego i radomskiego.

— Od 14 lipca do 15 sierpnia b. r. trwać będą w Kalwarii Zebrzydowskiej doroczne Targi Kalwaryjskie, obejmujące równocześnie wystawę regionalną ludowego przemysłu stolarskiego.

— Rumunia, Jugosławia, Turcja i Grecja w wyniku rokowań tworzą bałkańską giełdę tytoniową w Konstantynopolu.

— Ogólny kontyngent przywozu do Austrii wynosi dla węgla 69.820 tonn i dla koksu 8.055 tonn, z tego na Polskę przypada 48.750 tonn węgla i 7.500 tonn koksu.

— Fiński Związek Eksportowy, rozszerzając swoją działalność staje się centralną dla prywatnej kontroli całego handlu zagranicznego Finlandji.

— Zebranie akcjonariuszów Szwajcarskiego Banku Narodowego postanowiło przedłużyć na dalszych 10 lat (t. j. do 20 czerwca 1947 r.) przywilej emisji banknotów dla tegoż banku.

— We Włoszech zmniejszone zostały podatki od samochodów osobowych przeciętnie o 25%. Wszystkie samochody osobowe zarejestrowane po 1 lipca br. zwolnione są od podatku na przeciąg 1 roku.

— Kontyngentowanie przywozu węgla kamiennego, koksu i erykietów do Holandji zostało przedłużone na okres od 1 lipca b. r. do 31 marca 1936 r. na zasadach dotychczasowych.

— Ostatnie sprawozdanie Banku Angielskiego wykazuje dalszy wzrost obiegu banknotów o 4,5 milj. funtów. Rozmiary obiegu są o 16 milj. funtów większe niż były w tym samym okresie r. ub.

więc na kuchnię, tj. na sól, cukier, zapalki, naftę itd. sumę równającą się liczbie 100, to w r. 1933 wydatki te równały się liczbie 45, a w r. ubiegłym 39;

4) wreszcie — jeżeli warsztat ten wydawał w r. 1928 na gospodarstwo prywatne — na osobę dorosłą — na odzież, bieliznę, obuwie, gazetę itd. sumę równającą się liczbie 100, to w r. 1933 wydatki te równały się liczbie 34, a w roku ubiegłym liczbie 33.

W cyfrach powyższych odbija się prawdziwe położenie naszej wsi: z roku na rok gorzej! W bieżącym roku

Stan zasiewów ziemiopłodów poprawił się

Stan zasiewów, ustalony na podstawie 2.616 sprawozdań korespondentów rolnych Głównego Urzędu Statystycznego, przedstawiał się w połowie czerwca przeciętnie dla całej Polski w stopniach kwalifikacyjnych następująco (pierwsza liczba w nawiasie oznacza stan zasiewów w dniu 5 czerwca r. b., druga — w dn. 15 czerwca r. ub.): pszenica ozima 3,4 (3,2 — 3,1), żyto ozime 3,5 (3,2 — 2,9), jęczmień ozimy 3,0 (2,9 — 2,8), pszenica jara 3,3 (3,2 — 3,0), żyto jare 3,1 (3,0 — 2,7), jęczmień jary 3,3 (3,2 — 2,9), owsy 3,2 (3,1 — 2,8), ziemniaki 3,2 (2,8 — 3,2).

Jak wykazują powyższe liczby, stan zasiewów wszystkich ziemiopłodów uległ dalszej poprawie. Przyczyniły się do tego: dostateczna ilość ciepła, stwierdzona przez 74 proc. nadesłanych odpowiedzi, oraz dostateczna ilość wilgoci w roli, stwierdzona przez 65 proc. odpowiedzi, aczkolwiek w woj. poznańskim, pomorskim i łódzkim odczuła częściowo brak wilgoci. To też poprawa stanu zasiewów uwidoczniła się we wszystkich województwach z wyjątkiem pszenicy jarej w woj. poznańskim i owsa w woj. łódzkim i poznańskim.

KRONIKA GOSPODARCZA

HANDEL ŚWIATOWY W PIERWSZYCH 4 MIESIĄCACH BR.

Import światowy w ciągu pierwszych 4 miesięcy b. r. wyniósł 3.769 milj. dolarów w złocie, wykazując zmniejszenie w porównaniu z tym samym okresem czasu r. 1934. Podobną tendencję wykazał również eksport światowy, który w omawianym okresie r. b. wyniósł 3.460 milj. dol. w złocie.

Kraje afrykańskie wykazują udział w imporcie światowym w r. b. w wysokości 5,3 proc. ogólnego importu światowego, zaś w eksporcie 6,4 proc. ogólnego eksportu światowego. Kraje azjatyckie wykazały w imporcie udział 14,7 proc., w eksporcie — 15,5 proc. Udział krajów Ameryki Połudnocnej, to jest Kanady i Stanów Zjednoczonych, wyniósł w imporcie światowym 13 proc., zaś w eksporcie światowym 15,4 proc., krajów Ameryki Łacińskiej — w imporcie 5 proc., zaś w eksporcie światowym 9 proc. Australia i Nowa Zelandja wykazały w imporcie światowym udział w wysokości 2½ proc., zaś w eksporcie światowym 3,7 proc.

Jak wynika z tego zestawienia udział wszystkich, wliczonych wyżej krajów w imporcie światowym jest mniejszy od ich udziału w eksporcie światowym.

Odmienne natomiast kształtuje się udział krajów europejskich, których przywóz stanowił 59 proc. ogólnego importu światowego w r. b., natomiast eksport wyniósł tylko 50 proc. ogólnego eksportu światowego.

PODATKI I OPŁATY

(n) **Materiał informacyjny przy przesłuchaniu biegłego.** Min. skarbu okólnikiem z dnia 18. V. 1935 r. L. D. V 15953/1/35 wyjaśniło, że przy przesłuchaniu biegłego należy wykorzystywać posiadany materiał informacyjny, jednak co do źródła pochodzenia tego materiału należy zachować tajemnicę. (k)

(p) **Informacje o wysokości dochodów i obrotów.** Min. skarbu okólnikiem z dnia 18. V. 1935 r. L. D. V 15953/1/35 wyjaśniło, że udzielanie osobom trzecim informacji o wysokości obrotów i dochodów płatników, stanie ich zaległości w podatkach i t. p. stanowi naruszenie tajemnicy urzędowej. Informacji tych można udzielić tylko za zgodą zainteresowanych płatników. (k)

Z KRAJU

(k) **Dalsze osłabienie lira.** Na wczorajszych giełdach walutowych zaznaczyła się

cenę rolne spadają w dalszym ciągu i zachodzi obawa, że po żniwach ceny zbóż znowu się obniżą.

Wynika z tego, że dotychczasowe środki, stosowane w walce z kryzysem rolnym, nie dały oczekiwanego rezultatu. Zresztą, czynniki rządowe same to przyznają, nieskutecznością dotychczasowych metod walki uzasadniają zmianę polityki rolnej, ustalonej na r. 1935/36. Ale — obawiać się należy, że i nowe środki nie wystarczą dla opamowania kataklizmu gospodarczego, którego ofiarą padła wieś polska.

Zapewne niedaleka już przyszłość wykaże potrzebę przebudowy ustroju gospodarczego, wypienienia nareszcie różnych fikcyj i podjęcia twórczego wysiłku w kierunku odbudowy gospodarki narodowej, opartej na zdrowych zasadach.

Kwitnienie zbóż odbywało się naogół w warunkach pomysłnych Burze i grady poczyniły tylko lokalne straty w polu i sadach, nie obejmując swoim zasięgiem większych obszarów. To też zaledwie 6 proc. nadesłanych odpowiedzi stwierdziło wyleganie zbóż, przyczem w ogromnej większości określiło je jako nieznaczne. Natomiast znaczna część korespondentów stwierdziła w swych odpowiedziach zachwaszczenie zbóż.

Stan konicyń, łąk i pastwisk również znacznie się poprawił i przedstawiał się przeciętnie dla Polski następująco: konicyzna 2,9, łąki polne 2,9, łąki nizinne 3,1, łąki meliorowane 3,2, pastwiska naturalne 2,8, pastwiska sztuczne 3,0.

Stan zawiązków owocowych przedstawiał się w procentach przeciętnie dla całej Polski następująco: jabłka: obfity — 25, średni — 48, słaby — 27; gruszki: obfity — 17, średni — 45, słaby — 37, wcale nie było — 1; śliwki: obfity — 20, średni — 42, słaby — 37, wcale nie było — 1; wiśnie: obfity — 19, średni — 41, słaby — 39, wcale nie było — 1.

w dalszym ciągu słaba tendencja dla lira włoskiego. Również i funt, który w ciągu kilku ostatnich dni wyraźnie zwyżkował, wykazał osłabienie. Nieco słabiej kształtowały się prądem Amsterdam, Zurych, Berlin oraz Bruksela. Natomiast Nowy Jork wykazał tendencję mocniejszą.

(k) **Bilans handlowy Polski w czerwcu dał saldo dodatnie** przeszło 2 milj. zł. Bilans handlu zagranicznego Rzeczypospolitej Polski i w. m. Gdańska w czerwcu r. b. przedstawiał się według tymczasowych obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego, jak następuje: przywóz 231.975 tonn, wartości 76.879 tys. zł., wywóz 1.096.574 tonn, wartości 78.920 tys. zł. W ten sposób handel zagraniczny w czerwcu dał saldo dodatnie w wysokości 2.061 tys. zł. W porównaniu z majem r. b. wywóz wzrósł o 10.680 tys. zł., natomiast przywóz wzrósł o 6.792 tys. zł.

(k) **O kredyty dla mleczarstwa.** Izby rolnicze w porozumieniu ze związkami rewizyjnymi i spółdzielczymi centralami mleczarskimi zgłosiły na ręce min. rolnictwa i reform rolnych globalne zapotrzebowanie na kredyty inwestycyjne w spółdzielczym przemyśle mleczarskim. Zapotrzebowanie to uwzględnia konieczność modernizacji istniejących w kraju zakładów mleczarskich według konieczności dostosowania ich sprawności technicznej do potrzeb jakościowych polskiego masła na międzynarodowych rynkach zbytu. Wymienione postulaty wysuwają zatem potrzebę otwarcia kredytów na adaptację i naprawę budynków, nowe instalacje mechaniczne oraz budowę racjonalnych studni. Niezależnie od tego zgłoszono postulaty uruchomienia kredytów na budowę nowych zakładów mleczarskich. Wspomniane organizacje wskazały równocześnie na konieczność rozprowadzenia tych kredytów na specjalnych warunkach ulgowych tak, aby sprawa zabezpieczenia, terminy spłat oraz oprocentowania — stały w pewnym stosunku do stopnia rentowności tego przemysłu przy obecnym poziomie cen na produkty mleczarskie. Sprawy wyżej wymienione starowia obecnie przedmiot rozważań przez zainteresowane resorty gospodarcze.

(k) **Pierwsze ciągnięcie premii 3 proc. pożyczki inwestycyjnej** odbędzie się w dniu 2 września br. W ciągnięciu tem będzie wylosowanych 1440 premii na ogólną sumę 2.300 tys. zł. W najbliższych dniach będzie ogłoszony w „Monitorze Polskim“ regulamin losowań pożyczki.

(k) **Ogłoszenie polsko-lotewskiego porozumienia o ubezpieczeniach społecznych.** W Dzienniku Ustaw R. P. nr. 47 z dnia 10 lipca r. b. ogłoszone zostało porozumie-

Kierownik Działu Gospodarczego p. dr. Marjan Chelminowski, rozpoczął miesięczny urlop wypoczynkowy. Zastępuje go p. red. Stanisław Czapiewski, który przyjmuje w sprawach redakcyjnych w godz. 10—12.

nie polsko-lotewskie, dotyczące ubezpieczeń społecznych, podpisane w Rydze dnia 20 grudnia 1934 r. oraz oświadczenie rządowe z dnia 22 czerwca r. b. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych tego porozumienia (opz. 322 i 323).

(k) **Produkcja i zbył w przemyśle naftowym.** Produkcja przemysłu naftowego w ciągu pierwszych 5-ciu miesięcy rb. wyrażała się w tysiącach tonn następująco (w nawiasach dane za ten sam okres r. 1934): nafta 61 (73), benzyna 36 (36), oleje gazowe i opalowe 38 (36), oleje smarowe 32 (38), parafina 11 (13), gazolina 16 (16). Zbył w przemyśle naftowym w tym samym okresie przedstawiał się następująco: nafta 56 (55), w tem w kraju 46 (44), benzyna 40 (49), w tem w kraju 22 (26), oleje gazowe i opalowe 36 (35), w tem w kraju 21 (21), oleje smarowe 27 (25), w tem w kraju 15 (15), parafina 11 (11), w tem w kraju 2,9 (3,8).

(k) **Obrót towarowy portu gdańskiego w czerwcu r. b.** wyniósł 557.923,6 tonn, przyczem z liczby tej na obrót przybrzeżny oraz na drogę wodną z wnętrzem kraju przypada 8.423,6 t. na obrót zamorski zaś — 549.500 t. Wyładunek zamorski wyniósł 81.401,8 t. załadunek zaś 468.098,2 t. W porównaniu z majem r. b. ogólny obrót Polski do międzynarodowej organizacji towarowej spadł o 12.165,6 t., w porównaniu z czerwcem r. ub. zaś spadek wynosi 7.228,5 tonn.

(k) **Świety ubiegły Polskę w transakcji zbożem z Danją.** Sowiety sprzedały w dniach ostatnich 20 tys. tonn żyta do Danji, ubiegając nas w transakcji, o którą pertraktowały pewne firmy poznańskie. Ofiarowano im początkowo zł 12,50, w dniach zaś następnych zł 12,— fob Poznań. Niestety, biuro sprzedaży w Gdańsku nie zatwierdziło tej projektowanej transakcji, powołując się na nieposiadanie w tej mierze instrukcje od od czynników nadrzędnych. (AZ)

Z ZAGRANICY

(z) **Państwowa kontrola bankowości w Belgji.** Belgijski Dziennik Urzędowy ogłosił rozporządzenie o nadzorze państwowym nad bankowością. Kontrola bankowości była już zapowiedziana w deklaracji rządowej, złożonej przez premiera Van Zeelanda, i — jak wiadomo — wzbudziła niezadowolone oraz protesty wielu przedstawicieli zainteresowanych kół. Zasadniczo kontroli będą podlegały wszystkie belgijskie instytucje bankowe (oraz oddziały zagraniczne, działające w Belgji), które przyjmują wkłady z terminem do dwóch lat. Rozporządzenie nie dotyczy natomiast instytucji emisyjnej, Banku Kongo, oraz kilku innych zakładów o charakterze publiczno-prawnym. — Wszystkie pozostałe banki muszą być zarejestrowane w specjalnej komisji bankowej, która jest uprawniona do wydawania bankom przepisów, mających na celu zapewnienie pewności lokatom, czynionym przez banki. Ma ona prawo ustalania maksymalnych stawek procentowych, udzielania bankom rady i wskazówek oraz rozporządza prawem weta przy emisji papierów wartościowych. Kompetencji komisji będą również podlegały na przyszłość wszelkie fusje. Poza tem komisja będzie ustalała stosunek między kapitałem własnym instytucji a wkładami. Banki są obowiązane przedkładać Belgijskiemu Bankowi Narodowemu co miesiąc ich aktywa i pasywa oraz corocznie — bilanse. Komisja nie ma prawa wtrącać się w prowadzenie banków prywatnych oraz w stosunki między bankiem a jego klientelą. Nowe rozporządzenie wzmacnia jeszcze istniejące już przepisy o ochronie oszczędności oraz działalności banków.

(z) **Oblizka stopy dyskontowej przez Austriacki Bank Narodowy.** Austriacki Bank Narodowy obniżył stopę dyskontową z 4 proc do 3½ proc. Posunięcie to świadczy o dalszej poprawie sytuacji finansowej Austrii, które zaznacza się już od pewnego czasu i znalazła wyraz również w innych posunięciach, np. w liberalizacji przepisów, dotyczących transferu zaległej obsługi pożyczek zagranicznych.

Z WYDAWNICTW

(w) **„Bank“** — miesięcznik poświęcony bankowości i zagadnieniom finansowym. Warszawa, czerwiec 1935, rok III, nr. 6. Zagadnienia bieżące: Blok złoty i Polska, Sytuacja walutowa Gdańska, Kłopoty Roosevelta i in. artykuły: M Smerek — Bierny bilans handlowy, dr J. Dziewanowski — Kryzys banków handlowych szwajcarskich, A. Bagnowski — Nowojorski rynek pieniężny, Dział prawny, przegląd konjunktury, kronika, przegląd prasy i piśmiennictwa, bilanse bankowe, statystyka.

Ulica Curie Skłodowskiej w N. Jorku

Z uroczystości przemianowania ulicy (x) prezes E. Rypicki, (xx) Mrs. Menowey, (xxx) Major Lagnardio.

Niedzieli, 9 czerwca, b. r. pozostanie na długo w miłej pamięci Polonii wielkiego miasta New Yorku, gdyż w dniu tym nadano imię wybitnej naszej rodaczki Marji Curie Skłodowskiej ulicy w naszej metropolii, która w niedługim czasie stanie się centrum medycznym wielkiego miasta. Przemiana nazwy ulicy Exterior na Marie Curie Avenue nastąpiła za sprawą i staraniem komitetu tamtejszej Polonii pod przewodnictwem znanego przewodnika politycznego Polonii Wielkiego New Yorku Edwarda C. Rybickiego, kapelana Weteranów Amji Polskiej z Ameryki ks. Feliksa Buranta, proboszcza największej w mieście polskiej parafji imienia św. Stanisława, dr. Antoniego Sawickiego, znanego działacza narodowego i społecznego z Brooklyna i p. Józefa Bagińskiego, wybitnej działaczki i przewodniczącej Amerykańskiego Komitetu Pomocy Osiedlom w Polsce, który od lat służy pomocą finansową potrzebującym rodakom w Polsce. Komitetowi temu dzielnie pomagali w ich staraniach w administracji miasta, by nazwać jedną z ulic imieniem naszej rodaczki, tak wybitni Amerykanie, jak znany ogólnie dyplomata i przemysłowiec Owen D. Young, p. Brown Melowey, osobista przyjaciółka s. p. Marji Curie Skłodowskiej p. Robert G. Meade i inni.

W parku u wylotu nowo nazwanej ulicy zgromadziło się przeszło 6.000 ludzi, pomimo zachmurzonego widnokręgu i przedpołudniowego deszczu. Las sztandarów o barwach polskich, amerykańskich i francuskich organizacyj weterańskich i polskich towarzystw kościelnych i świeckich pokrył niemal całą frontową część parku wokół specjalnie ustawionego podium, przed którym ustawiła się polska diatwa ze szkoły parafjalnej św. Stanisława w pięknych barwnych strojach krakowskich, a na którym zasiadła delegacja Rady miejskiej z majorem miasta La Guardia na czele, duchowieństwo, delegacja weteranów polskich i francuskich, reprezentacja okręgu Sokołstwa Polskiego w swych pięknych błękitnych mundurach i delegacje wielkich organizacyj narodowych i zrzeszeń politycznych, jakoteż wybitni

Amerykani, na tą uroczystość specjalnie zaproszeni. Front podium zdobił olbrzymi portret czczonej uczoney, przybrany kolorami narodowymi Polski i Francji.

Uroczystość zagal prezes komitetu Rybicki, który po odegraniu przez orkiestrę hymnów Polski, Stanów Zjedn. i Francji podniósł zasługi dla świata Marji Curie Skłodowskiej, podkreślił jej głębokie poczucie przynależności do polskiej narodowości, chociaż większość życia spędziła we Francji i tam zyskała światową sławę, poczem podziękował administracji miasta za nazwanie w New Yorku ulicy pierwszym imieniem kobiety i w dodatku polskiej narodowości, co jest także wielkim zaszczytem dla całej Polonii amerykańskiej i oddał przewodnictwo uroczystości w ręce wybitnej Amerykanki p. Brown Melowey.

Liczne przemówienia ku czci Marji Curie Skłodowskiej wygłosili — przewodnicząca, przedstawiciele Generalnych Konsulatów Polski i Francji, dr. Sawicki, radca miejski okręgu, w którym ulica się znajduje, Floyd, dyrektor Memorial szpitala, gdzie dokonuje się leczenie przy pomocy radium, dr. Ewing i polska dziewczynka szkolna w krakowskim stroju Andzia Janowicz, której piękne i bardzo dobitnie wygłoszone przemówienie nagrodzono niemiłkającymi oklaskami. Ostatnim mówcą był major miasta La Guardia, który wygłosił wspaniałą eulogię na cześć naszej znakomitej rodaczki, podniósł niespożyte jej zasługi dla całego świata i nazwał ją „bohaterką pokoju”, która na zawsze pozostanie we wdzięcznej pamięci narodu amerykańskiego, bez względu na narodowość, religię lub rasę, poczem urzędownie dokonał zmiany nazwy ulicy Exterior na Marie Curie Avenue, i podziękował komitetowi z Rybickim na czele za poczynione starania i przygotowania do tak wspaniałej uroczystości. W uroczystości uczestniczyły także oddziały młodocianych trebach Polaków i Francuzów. Uroczystość zakończył prezes Rybicki, dziękując obecnym za tak liczne przybycie i wszystkim obcym za okazaną amerykańskiej Polonii zyczliwość i przychyłość.

Japończycy u siebie w domu

Japończycy, tak samo jak Anglicy, Inni są, u siebie w domu, niż zagranicą. Tutaj dopiero można ich poznać, zaoserwować ich obyczaje, charakter. Dosk. nały obserwator i znawca obyczajów Dalekiego Wschodu, podróżnik i korespondent niemiecki, G. S., zebrał szereg migawkowych obrazków, które dają niezły wgląd w życie Japończyka takiego, jakim jest u siebie, w domu.

Nocą na jednym z peronów na dworcu w Kobe w oczekiwaniu pociągu do Osaka. Japończyk lat około 40, tańczy przed odejściem pociągu. One step, two-step, walca i rumbę. Twarz ma zupełnie poważną. Nie jest bynajmniej pijany. Później; widziałem go w wagonie kolejowym, zagłębionego w lekturze jakiejś książki. Na peronie ćwiczył tylko, gdyż Japończyk traktuje każdą rzecz poważnie. Był zapewne na jakimś dancingu, mieszkający Osaki muszą wyjeżdżać poza granice miasta, aby móc tańczyć, gdyż w Osak. tańce towarzyskie są zabronione.

Lift boy zawiózł mnie na 8 piętro nowoczesnego domu handlowego w Osaka. Przez cały czas jazdy uczył się pilnie ze swojej gramatyki angielskiej. Gdy wszedłem do windy, powitał mnie grzecznie: „hou do you do?”

Jestem w fabryce sprzętu radiowego, w oddziale praktykantów. Pracują tutaj chłopcy przeważnie 13-letni. Przed południem uczęszczają do szkoły zawodowej, po południu mają praktyczne zajęcia w

fabryce. Przyszedłem na lekcję języka angielskiego. „Stand up, bow!” mówi głośno prymus klasy. Cała klasa kłania się. Nauczyciel przekazuje mi swoje funkcje. Muszę chłopcom opowiadać o szkołach na Zachodzie. Chłopcy nieznają jednak dostatecznie języka angielskiego i nauczyciel pełni rolę tłumacza. Pod koniec godziny proszę, by mi stawiali pytania. „Czy to prawda, że w Anglii wchodzi ludzie do mieszkań, nie zdejmując brudnych bucików?” „Co wiedzą dzieci angielskie o Japonji?”

W fabryce Forda, w Yokohamie, założyli się tamtejsi inżynierowie z amerykańskimi, że robotnicy japońscy wykonują pracę znacznie szybciej od amerykańskich. Próbę postanowiono przeprowadzić z wmontowaniem i odmontowaniem kół. Pewien robotnik japoński wykonał w ciągu 20-tu minut, ku pełnemu zadowoleniu jury, montaż 8-miu kół, amerykańsin uznał się za zwyciężonego i wypłacić 5-yen, tytułem przegranego zakładu.

Zaden Japończyk nie nosi na ulicy przedmiotu nie owiniętego w akas kolorową chustkę. Małe i wielkie pakunki z domów towarowych, akta, książki, podręczniki szkolne, bagaż, wszystko to jest estetycznie i pięknie opakowane w „furoshiki”. W opakowaniu Japończycy są zarówno estetami i mistrzami, jak rozrzutnikami. „Furoshiki” są najczęściej z jedwabiu, czasami pięknie malowane, rzadziej z bawełny. Kolor „furoshiki” jest

różnorodny. Inne kolory obowiązuja mężczyzn, inne kobiety. Dla kobiet istnieje poza tem jeszcze dalsza klasyfikacja, zależna od ich wieku i od pór roku. Podczas przyjęcia z okazji święta Chrzantem w pałacu cesarskim, na które zaproszeni zostali najwyżsi dygnitarze państwowi, korpus dyplomatyczny itp., otrzymali wszyscy goście jako podarunek białe i złote kasetki ze słodyczami. Tylko goście zagraniczni nosili te podarunki bez opakowania. Każdy bowiem Japończyk miał przy sobie „furoshiki”, a ten kto nie miał, owinał kasetkę w chusteczkę.

Zawieranie znajomości rozpoczyna się w Japonji od wymiany biletów wizytowych. Wręcza i przyjmuje się je w głębokim ukłonie i obie strony mruczą coś pod nosem podczas tego uroczystego aktu. Bilety wizytowe są skrupie przechowywane i w każdym sklepie można nabyć specjalne indeksy, by broń Boże nie pomieszać tych skarbów. Każdy zużywa tutaj wiele biletów wizytowych. Bilet japoński wygląda następująco (znaki japońskie stawiane są w długości od góry do dołu): w środku nazwisko, po prawej i lewej stronie zawód i adres. Obcokrajowcy muszą posiadać trojaki bilet wizytowy: angielskie, dwujęzyczne i japońskie. Jeśli się komuś przytrafi, że zabraknie mu biletów wizytowych, wypadek ten uważany jest za największe nieszczęście.

Kto zimą przyjeżdża do Japonji, odnosi wrażenie, że w całym kraju panuje epidemia grypy. Spotyka się niewiarygodną ilość ludzi — niemal co drugiego — w różnym wieku i rozmaitych stanach, nozających coś w rodzaju kagańca Zakrywa on usta i nos. Kagańce te czy maski, jeśli ktoś woli, są najróżnorodniejsze, tak pod względem kształtu, koloru i „urządzeń” wewnętrznych. Małe, piękne, które są niejako ozdobą twarzyczek kobiecych i dziecięcych, wentylacyjne, z otworami na okulary, z przeźroczystej gazy, z kolorowego jedwabiu, z aksamitu itp. Przyczyną tego strachu przed przeziębieniem i zarażeniem się jest podobno „hiszpanka”, która dała się w 1918 r. bardzo mocno we znaki. Najwięcej widzi się zamaskowanych ludzi w tramwajach i omnibusach.

Gdy wchodzi się do jakiegos magazynu czy restauracji, cały personel, nawet z najodleglejszych kątów, wita chorem klienta. Gdy opuszcza się sklep, takiż sam chór wypowiada długą formułkę dziękczynną, nawet w wypadku kiedy klient nic nie kupił. Zwyczajem japońskim nie proponuje się niczego klientowi, dopóki sam nie wypowie swoich zażądań. W ten sposób można przejść przez największe słowa z personalnem. Dla europejskich pań jest rozkosz i... męczarnia.

Jubileusze historyczne w Szwecji

Przywiązanie Szwedów do dawnych tradycji narodowych ujawniło się w tłumnym udziale podczas obchodów uroczystych w prowincjach Jämtland, Dalekarlji i Westergotland.

W Jämtland oddano znowu parafjanom i duchowieństwu stary, piękny kościół Oviken, datujący się z przed 600 lat. Odnowiony i odświeżony kościół został uroczystie poświęcony przez biskupa Jämtlandu.

Druga uroczystość odbyła się na dawnym Thingplacu w Stora Tune, w Dalekarlji, zwanej „sercem Szwecji”. Wszyscy sędziowie z tej prowincji byli obecni i zajęli miejsca w „kole sędziowskim”, utworzonym z ustawionych w kolo kamieni. Uroczystość ta miała być odzwierciedleniem 500 lat temu wprowadzonego obyczaju sygnowania wszystkich akt i dokumentów pieczęcią Dalekarlji, t. zw. Sigillum Dala. Delakarlja, Piemont szwedzki. Była zawsze ośrodkiem patriotyzmu szwedzkiego, dała krajowi najlepszych bojowników o wolność. Przywiązani do tradycji dalekarlscy stawili się tłumnie na Thingu.

Trzeci z kolei obchód odbył się w osadzie Skara, w prowincji Westergotland z racji 600 rocznicy zniszczenia pańszczyzny w tej prowincji, a także w całym kraju na podstawie manifestu króla Magnusa w r. 1335. Manifest króla wypływał z przejścia Magnusa na wiarę chrześcijańską i z przejścia się jego zasadami nowej religji.

Rozwój lotnictwa w Szwecji

Ogłoszone niedawno sprawozdanie szwedzkiego Towarzystwa Lotniczo-Transportowego stwierdza ciągly wzrost liczby pasażerów i frachtów.

Przewiezione przez samoloty listy wynosiły w 1933 roku 81.875 kg., w 1934 r. — 118.702 kg. Bagaż i frachty wzrosły z 182.112 kg. do 274.213 kg. W 1934 r. liczba przewiezionych pasażerów wyniosła 18.072 wobec 10.056 w 1933 roku.

Subsydja rządowe dla Towarzystwa okazały się mniej potrzebne/wobec wzrostu wpływów, tak, iż zmniejszyły się one w ostatnich latach o 7%.

Fatalistyczna narzeczona

W Lille odbył się ślub panny Genowefy Baurodin, jak o tem donoszą pisma paryskie. Nicby w tem nie było nadzwyczajnego, śluby zdarzają się codzień, gdyby nie fakt, że zaręczynę p. Baurodin były 13-temi zrzedu. Już pierwsze zaręczynę „jubilatki” z młodym oficerem armji francuskiej przed 1914 rokiem zakończyły się tragicznie, bo śmiercią narzeczonego na

frontie. Narzeczona została pielęgniarką w szpitalu wojskowym i tu poznała młodego lotnika, z którym zaręczyła się. Ale i to nie trwało długo, gdyż i drugi narzeczony zginął podczas walk powietrznych. Trzeci narzeczony został przejechany na śmierć przez auto, czwarty, piąty i dziesiąty ulegli chorobie, szósty i dziesiąty zaraził się chorobą od pacjenta i zmarł. Ósmy odebrał sobie życie po krachu finansowym, który przyprawił go o wielkie straty, jedenasty i dwunasty padli ofiarami katastrof kolejowych. Pomimo to trzynasty z kolei narzeczony, niezrażony fatalnym losem swoich poprzedników, przystąpił jednak do ołtarza i złączył swoje losy z panną Baurodin. (r)

Zasłużone odznaczenie wynalazcy kinematografji

Na Ratuszu paryskim odbyła się uroczystość wręczenia wielkiego Złotego Medalu miasta Paryża znakomitemu uczoneму Ludwikowi Lumiére, wynalazcy kinematografu. Obecni byli na tej uroczystości liczni akademicy oraz przedstawiciele władz, sfer literackich i artystycznych stolicy Francji. Znamienne przemówienie wygłosił Georges Contenot, prezes paryskiej Rady Miejskiej, który podkreślił wielkie zasługi Lumiére'a, którego imię zabyłnie obecnie na firmamencie wszystkich krajów cywilizowanych, w czasie obchodów z okazji czterdziestolecia istnienia kinematografji. Również Belgja złożyła hołd wielkiemu uczonemu i w czasie uroczystego posiedzenia w „Albertheum” w Brukseli, belgijski minister Oświecenia publicznego udekorował „ojca kinematografji” komandorją orderu Leopolda.

Ile jest odbiorników radiowych w U. S. A.

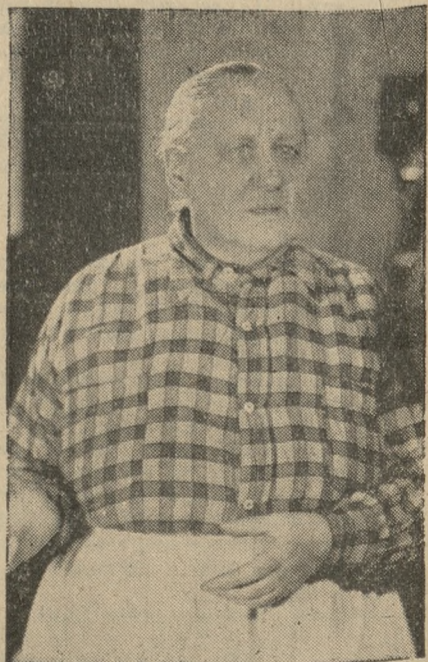
W Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej mieszka około 30 milionów rodzin. Z ostatnich statystyk wynika, że 21.455.799 rodzin posiada odbiornik radiowy. Poza tem już 1.800.000 samochodów posiada także instalację odbiorczą. W ciągu 1934 roku przybyło aż 4.084.000 aparatów rejestrowanych. Największe procentowo zainteresowanie radiem wykazuje stan Columbia, w którym 95,6% rodzin posiada aparat w domu.

W kocim raj

London jest rajem i stolica kotów. Według mniejsz lub więcej wiarygodnej statystyki liczy stolica W. Brytanji dwa miliony kotów. Najpiękniejsze okazy kociego rodu rezydują i „urzędują” w gmachach rządowych, na Downing Street, w Whitehall'u, w gmachu Law Courts, ba, nawet w siedzibie królewskiej, w Buckingham Palace. Koty są wogóle uprzywiejowane w Londynie. W ministerstwie skarbu na Downing Street zajmuje stan-wisko pół-urzędowe prawie wspaniałe czarne kot, Rufus, wprowadzony tam przez b. ministra Snowdena. Na tejże ulicy pod numerem jedenastym, w gmachu, gdzie rezyduje premier Baldwin, pełni z powagą swe funkcje czarny jak smoła kot Horus.

Dziekanem kotów ministerialnych jest Abanazar, kot domowy każdorazowego premiera; premierzy przechodzili i odchodzili — Lloyd George, Baldwin, MacDonald — Abanazar zostawał na miejscu.

Sławę i reputację zyskał sobie kot Tibby, stały lokator Sądu Najwyższego, któremu przysługuje przywilej bywania i asystowania podczas rozpraw sądowych. Tibby słuchał kiedyś spokojnie płomiennego przemówienia znanego adwokata. W pewnym momencie Tibby zriecierpliwił się widocznie, podszedł cichym, kocim krokiem do balustrady i jednym skokiem znalazł się na ramieniu adwokata. Zgiął się w klębek i zamiauczał przeraźliwie. Homeryczny śmiech przeleciał przez salę sądową, a adwokat przeżalł sprawę. Od tego czasu Tibby stał się znakomitością.

Marja Dąbrowska doskonała partnerka Stefana Jaracza w Teatrze Polskim.

SPORT

Niedziela na boiskach piłkarskich

Na zakończenie mistrzostw kl. A P. Z. O. P. N. odbędzie się w Kościanie spotkanie „Warty” z „Unją”. Zawody rozpoczną się o godz. 17 i odbędą się na boisku w Zakładzie Psychjatrycznym. Sądząc według ostatnich wyników zwycięstwo odnieść powinni goście. Nie łatwo jednak jest pokonać „Unję” na własnym boisku, o czym przekonał się już niejedyn zespół A-klasy. Zawody powyższe są jednak już tylko formalnością gdyż spadek obu znajdujących się na końcu tabeli drużyn „Sokola” Leszno i „Spartę” poznańskiej do klasy B jest już przesądzony.

Główna uwaga skupia się w niedzielę na zawodach o mistrzostwo kl. B. Spotkania niedzielne są bowiem decydujące w układzie tabeli a szczególnie dla „Olimpii” i „Kościańskiego”. Ogółem odbędą się trzy spotkania, jedno w Poznaniu a pozostałe dwa w Grodzisku i w Kępnie. Dotychczas w tabeli prowadzi w dalszym ciągu „Korona” z 17 punktami. Ukończyła ona jednak już swoje rozgrywki. Drugie miejsce zajmują „Olimpia” oraz „Kociański” z 15 punktami. Ten ostatni ma do rozegrania jeszcze dwa spotkania. W niedzielę o godzinie 11 na arenie lazarskiej spotyka się „Pogonia” z „Admira”, dwa poziomem gry równe sobie zespoły. Pierwsze spotkanie wygrała cobywła Admira 4:0. Wobec znacznej poprawy formy drużyny gospodarza należy się spodziewać interesującej gry. Kto zwycięży trudno przewidzieć, za „Pogonią” przemawia własny teren. W Kępnie o godz. 15 na boisku własnym tutejszy „Sokol” gości drużynę „Kościańskiego Klubu Sportowego”. Spotkanie to zapowiada się bardzo interesująco ze względu na to, że drużyna gości musi starać się spotkanie to wygrać, aby zapewnić sobie wejście do klasy A. Oba zespoły są technicznie sobie równe. Pierwsze spotkanie rozegrane w Kościanie dało wynik re-

misowy 1:1. Kto zwycięży trudno przewidzieć, w razie przegranej nie traci Kościański Klub Sportowy szansę zdobycia mistrza resp. wicemistrza klasy B, gdyż w dniu 21 bm. w Grodzisku o godz. 16 na boisku powiatowym spotyka się „Dyskobolja” z „Olimpią”, spotkanie to ma również wielkie znaczenie dla zespołu poznańskiego, gdyż w razie przegranej „Olimpia” straciła bezpowrotnie szansę zdobycia wejścia do kl. A. „Olimpia” zdaje sobie z tego doskonale sprawę i przygotowuje się starannie do niedzielnej gry. Pierwsze spotkanie w Poznaniu wygrała „Olimpia” w stosunku 4:1. Dla „Dyskobolji” spotkanie to nie ma żadnego znaczenia, nawet w razie zwycięstwa.

O tytuł mistrza klasy C zadecyduje dopiero następna niedziela wobec tego, że „San” stracił w ubiegłą niedzielę w spotkaniu z „Unją” dwa cenne punkty. „San” i „Unja” mają obecnie po 7 punktów, „Czarni” i „Szamotulski” po 3 punkty. W nadchodzącą niedzielę grają: o godz. 17 na arenie lazarskiej „San” i „Czarni”. Lepiej spisywał się dotąd „San”, który grając na swoim terenie powinien wygrać; w Szamotulach o godz. 17 na boisku powiatowym gra „Szamotulski” Klub Sportowy z „Unją” z Poznania. Nie łatwo będzie zespołowi poznańskiemu pokonać na własnym gruncie gospodarzy, których forma stale się poprawia, czego najlepszym dowodem porażka „Czarnych” w stosunku 3:0 ostatniej niedzieli.

O puchar juniorów odbędą się następujące mecze: o godz. 11: na boisku Korony: „Korona” i „San”; na boisku w Dąbcu: „K. P. W.” i „Unja” oraz na boisku „HCP”: „Legja” i „HCP”. O godz. 15 grają w Golecinie „Pentatlon” i „Warta” oraz o godz. 16 w Główniej „Polonia” i „Orkan” (Fabiano-wo).

„Legja” i „HCP”

Powyższe dwie czołowe drużyny okręgu spotkają się w sobotę o godz. 18.30 w walce towarzyskiej na stadionie miejskim. Podczas gdy w zawodach mistrzowskich zwyciężyła dotąd drużyna mistrza okręgu, to w spotkaniach towarzyskich drużyna fabryczna była bezapelacyjnie zespołem „Legji”. Po ostatniej porażce, poniesionej w spotkaniu mistrzowskim, „HCP” będzie się chciał zrehabilitować w spotkaniu towarzyskim, które zapowiada się bardzo ciekawie.

Hippika

W Lucernie odbył się w trzecim dniu międzynarodowych zawodów hipicznych konkurs potęgi skoku. Po trzykrotnej rozgrywce na przeszkodach wysokości 180 cm. wygrał kapitan irlandzki Odwyer na koniu „Limerick”. Drugie, czwarte, szóste i siódme miejsce zdobyli też Irlandczycy. Trzecim był Włoch Leguio.

Z koni polskich w tej bardzo ciężkiej próbie brały udział dwa, z których „Milford” pod rtm. Szoslandem zdobył wstęgę. Rekordowe rozmiary przeszkód, stawianych na zawodach w Lucernie przewyższają możliwości naszych najlepszych koni, które są zresztą bez porównania gorsze od innych koni, specjalnie do tego celu szkolonych.

Kolarstwo

Szosowy wyścig o mistrzostwo Polski. Na trasie Warszawa — Radom — Warszawa rozegrany zostanie w niedzielę kolarski wyścig szosowy o mistrzostwo Polski. Dystans wyścigu wynosi 200 km. Start odbędzie się w niedzielę o godz. 8 rano na Okęciu. Zbiórka zawodników o godz. 7 rano przy ul. Wawelskiej. Wyścig, jak wiadomo, odbywa się ze startu pojedynczego, przyczem zawodnicy wyruszają w odstępach dwuminutowych. (PAT).

Lekka atletyka

Węgry i Holandia 2.5:46.5 p. W drodze na mistrzostwa Anglii, Węgrzy rozegrali spotkanie międzypaństwowe z Holandją w Amsterdamie. W poszczególnych konkurencjach zwyciężyli: 100 m: Sir (W) 10.6, 2. Berger, 400 m: Sitvai (W) 40.8, 800 m: Szabo (W) 1:56.6, 500 m: Kelen (W) 15:09.4, 110 m pl.: Kovacs (W) 15.1, Wwyż Keszmarky (W) 185 cm. Trójskok: Szammak i Peters 14.28, kula: Taranyi (W) 14.83 cm. Tyczka: Csanyi (W) 380 cm, 2 Scufka (W) 380 cm. Dysk: Donagan (W) 45.95 cm. 4x100 m: Węgry 41.9, 2 Holandia 42.4.

Motocyklizm

Motocyklowe mistrzostwa Pomorza rozegrane zostaną po pięcioletniej przerwie w niedzielę w Grudziądzu. Wyścigi odbędą się w trójkącie szos Białuchowo — Zakurzewo — Mokre. Start i meta w Białuchowie. Do wyścigu zgłosili się również motocykliści gdańscy.

Pięściarstwo

Znany bokser niemiecki Ziglarski startuje po raz ostatni w ringu dnia 26 lipca w reprezentacji Niemiec przeciwko Szwajcarji w Monachium. Po tym meczu Ziglarski wycofuje się z czynnego życia sportowego. Ziglarski walczył dotychczas 18 razy w barwach reprezentacji bokserskiej Niemiec. (PAT).

Pływanie

O puchar „Warty”. W niedzielę, 14 b. m. o godz. 15 odbędzie się na pływalni „PTP” (na Ratajach) zawody pływackie, zorganizowane przez „Wartę” o puchar wódrony p. St. Wojtasika. Program zawodów obejmuje następujące konkurencje: 100 i 400 m dow. pań i panów, 100 m na wznak pań i panów, 200 m klas. pań i panów, sztafety 3x100 zmien. i 5x50 dow. panów, oraz skoki z wieży i trampoliny panów.

Nowy rekord światowy ustanowił na zawodach w Detroit, młody amerykański pływak Adolf Kiefer poprawił rekord światowy swego rodaka Kojaca na 100 m. na wznak z 1:08,2 na 1:07,8.

Piłka nożna

Rozegrany w Nitrze turniej piłkarski z udziałem S. K. „Prościejów”, P. F. K. Piszczany, A. C. „Nitra” i Zagrzebskiej „Concordji”, wygrał — w nieobecności „Cracovii” — S. K. „Prościejów”, dzięki lepszym stosunkowi bramek przed P. F. K. „Piszczany”, „Concordia” zajęła dopiero trzecie miejsce. Przed dwoma laty puchar zdobyła Cracovia, której w roku bieżącym PZPN zakazał wyjazdu ze względu na jej słabą formę. (PAT).

We Lwowie w najbliższą sobotę i niedzielę hawic wiedeńska „Admira”.

„Słońce - Lasy — Woda Humor - Sport - Swoboda”!

oto hasło pod którym prowadzi Bratnia Pomoc Studentów Wyższej Szkoły Handlowej w Poznaniu swoje Letnisko Akademickie w

RUNOWIE - KRAJNSKIEM pow. Wyrzysk Wlkp.

doskonale warunki klimatyczne i lokalne, odpowiednie i wygodne pomieszczenie w Pałacu Leśnym w okolicy lasiosto-górzystej, nad brzegiem jeziora, sporty wodne i inne rozrywki stwarzają z Letniska Akademickiego wymarzone miejsce wypoczynku po całorocznej pracy. — Letnisko dostępne jest dla wszystkich, pragnących spędzić swe wakacje i urlopy w odpowiednich warunkach, przyczem koszty pobytu, dla studentów 2,90 zł, dla innych 3,50 zł dziennie, są w zupełności dostosowane do dzisiejszych warunków materialnych. Na przejazd wydaje się 50% zniżki kolejowe. Wszelkich informacji udziela oraz zapisy przyjmuje: Bratnia Pomoc Stud. W. S. H. Poznań, Wały Zyg. Starego 2/3, tel. 26-47.

Rozegra ona 2 mecze z lwowską „Pogonią”. W niedzielę przed zawodami odbędzie się uroczystość ślubowania olimpijczyków lwowskich. (PAT).

W niedzielę odbędzie się na stadionie „AZS” w Parku Paderewskiego, ciekawy — przełożony z ubiegłej niedzieli — mecz piłkarski „AZS” a druż. aktorów filmowych z Dymasz i Kobuszem na czele. W czasie meczu odbędą się zdjęcia filmowe, które zostaną włączone do filmu „Nie miała baba kłopotu”, realizowanego przez Waszyńskiego. (PAT).

Tennis

Tarłowski, Wittm. n i Volkmerowa odlecieli dziś samolotem do Bukaresztu na mistrzostwa tenisowe Rumunii. Sprawa wyjazdu Poptawskiego na międzynarodowy turniej tenisowy w Rydze jeszcze nie jest zdecydowana. (PAT).

Francuski Związek Tenisowy wysłał na mistrzostwa tenisowe Ameryki Bousus’a, Bernarda, Brugnona, Legeaya i Lesueura. Przed mistrzostwami rozegrany zostanie międzypaństwowy mecz tenisowy Francja—Ameryka. (PAT).

Z cyklu: „Woda”

Rozpoczynamy dziś druk letniego cyklu wierszy wodnych Leonarda Turkowskiego. Oto wstęp do cyklu:

PISANE W SŁOŃCU

W słońcu na złotej plaży
pisze tę wodne wiersze
lodowo - zimną wodą
na opalonej piersi.

Rodzą się z siły ramion,
ze zdrowia nagiego ciała
i z tej radości szalonej,
co w sercu ze słońcem wstała.

Kaple je hystry prad wody —
dobry, troskliwy akuszer;
wychucha je letni wietrzyk,
a ja tchnę w nie swą duszę.

Niech żyją moja i wasza
z piękną dobytą radością,
niech żyją moim i waszem
zdrowiem ciała i kości.

Niechaj nie potrzebują
życiowej nudy się lękać;
niech krzyczą słoneczna chwała
wszystkiemu, co w życiu jest piękne

Oddaję wam tę wiersze
w serdeczną, miłą pieczę; —
znajdziecie w nich całe lato:
słońce, wodę, powietrze.

Spotkamy się jutro w wodzie
weseli, opaleni:
stryskamy się własnym zdrowiem
i w sporcie się zrozumiemy.

Weźcie więc dar ten skromny:
w słońcu pisane wiersze
lodowo - zimną wodą
na opalonej piersi.

LEONARD TURKOWSKI.

10 przykazań na lato

1. Kto z ciemnicy wyjdzie nagle w słońce, jest jak ośnięty promieniami słonecznymi, że musi zamknąć oczy. Skóra nasza niestety nie tak szybko reaguje na promienie słoneczne. Skutki ich odczuwamy dopiero w kilka godzin później, jako objawy swalenia skóry. Dlatego należy skórę stopniowo przyzwyczajać do kąpielii słonecznych przez kąpiele w cieniu.
2. Nie wzoruj się na tych dziwakach miejskich, którzy w ubraniu godzinami przesiadują na ławeczkach słonecznych. Promienie, które przenikają przez ubranie do skóry, to nie zjawienie promienie ultrafioletowe, lecz jedynie promienie gorące, które powodują pocenie się. Jak z jednej strony silna transpiracja jest dla organizmu zbawienna, ile że wmiata z niego rozmaite szkodliwe substancje, tak z drugiej strony transpiracja taka może stać się zgnębna, o ile pot nie ma możliwości ulatniania się z powodu ubrania. Kąpiel słoneczną należy brać jedynie przy obnażeniu ciała lub w kostiumie kąpielowym.
3. Nie usiłuj się opalić za wszelką cenę. Są ludzie, którzy się nie opalają. Nie jest to bynajmniej oznaka choroby, jak skóra opalona nie jest dowodem zdrowia. Białłość skóry obowiązuje raczej do unikania słońca, gdyż widocznie nie rozporządza dostateczną ilością pigmentu, który jest naturalną ochroną ciała.
4. Gdy jesteś zgrzany i spocony, nie idź pod zimny natrysk, gdyż jest to wysoce szkodliwe dla twojego systemu nerwowego.
5. Nie śpij w słońcu, gdyż przespisz sygnały ostrzegawcze swego organizmu.
6. Respektuj sygnały ostrzegawcze, choćby nawet były zsyfrowane. Uczucie gorąca, zmęczenie, niepokój, senność, widzenie kolorów przy zamkniętych oczach, dręszcza, oto mowa nerwów życiowych, które dopominają się, by skończył z tem

WYCIECZKA W GÓRY FRANCJI DO PARYŻA I NA RIWIERE

1 — 22 SIERPNIA 1935

ze zwiedzeniem WIEDNIA — STRASBURGA — PARYŻA — NICEI — MONTE CARLO — GENU — MEDJOLANU — TYROLU — pod patronatem Pol. Tow. Tatrzaskiego.

Jedynie do Wiednia i z powrotem koleją, natomiast od Wiednia na całej trasie i z powrotem do Wiednia luksusowymi autokarami! Ilość miejsc ściśle ograniczona. Wycieczki w Alpy Francuskie podejmowane będą w okolicach Chamonix i Grenoble. Cena uczestnictwa od zł 395.— (łącznie z paszportem, wizami i całym kosztem przejazdu).

Zgłoszenia i informacje wyłącznie: KRAK. BIURO PODRÓŻY „ESCOPEL”, Kraków, ul. Szczępańska 7, tel. 159-90. KRAK. BIURO PODRÓŻY „ESCOPEL”, Warszawa, „ICAR” Hotel Europejski, tel. 216-94. oraz wszystkie oddziały Polsk. Tow. Tatrzaskiego. Tg 1319

dla sytemu nerwowego szkodliwym praniem się na słońcu.

7. Nie czytaj w słońcu, raz dla tego, że jest to szkodliwe dla twoego wzroku, a powtóre, że przeszkadza to odprężeniu umysłowemu. Poza tem celem kąpeli jest, żeby krew napływała do skóry, gdy ty tymczasem przez pracę umysłową, jaką jest czytanie, kierujesz krew do mózgu.

8. Nie pozostawiaj mokrego kostiumu kąpielowego na cieple, gdy zapanuje chłód wieczorny, tem mniej nie wolno nakładać ubrania na mokry kostium kąpielowy. Możesz to przypłacić reumatyzmem albo chorobą nerek

9. Każdy człowiek ma inną konstytucję ciała. Jednemu służy to, co drugiemu może zaszkodzić. Dla tego nie powołuj się na wzory twoich znajomych, którzy wytrzymują kąpiel w słońcu lub gwałtowne natryski zimne na głowę, lecz licz się z własną konstytucją.

10. Po kąpeli słonecznej nie pędź zaraz do domu, lecz wycoczni sobie jeszcze gdzie w cieniu godzinę lub dwie. Nie domyślasz się nawet, do jakiego stopnia funkcje organizmu twoje zaangażowane zostały przez wpływ powietrza, słońca i wody. Pozwól więc najpierw organizmowi odpocząć, ażeby kąpiel ci nie przyniosła szkody. W i P.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Polskiego

Dziś gościnny występ znakomitego artysty scen polskich Stefana Jaracza, który z powodu ogromnego zainteresowania przedłuża swój pobyt w Poznaniu o dalsze trzy dni. Na pierwszych dwóch występach teatr był przepelniony, a wiele osób odeszło od kasy, nie dostawszy biletów. Celem punktualnego rozpoczęcia przedstawień dyrekcja uprzejmie prosi o wcześniejsze nabywanie biletów, za które kasa nie pobiera żadnych dopłat.

Z Teatru Nowego

Dziś gościnny występ Antoniego Fertnera w doskonałej komedji Z. Geyera „Kłopot z papą” w przeróbce Hertza. Bardzo ciekawy problem, wpleciony zrecznie do urozmaiconej, szybko toczącej się akcji, w świetnej interpretacji mistrza Fertnera daje gwarancję wesołego i pożytecznie spędzonego wieczoru. Fertner niedługo już Poznań opuści, trzeba się więc spieszyć, aby koniecznie tę wysoce wartościową komedję zobaczyć.

TEATR LETNI W ZOOLOGU

W niedzielę, dnia 14 bm., po krótkiej przerwie, otwiera Teatr Letni znów swoje podwoje. Tym razem urzmy arcymosłową rewję, złożoną z dwóch części, a 16 obrazów, p. t. „Wesoly Zoolog”. Zespół, w osobach Haliny Lubcz, Marij Sielskiej, Ireny Oleckiej, Tadeusza Piotrowskiego, Kazimierza Wichniarza, Jerzego Wita, wraz z baletem i chórem rewelersów, dokłada wszelkich starań, aby rewja ta wypadła imponująco. Oto tytuły niektórych obrazów: Wesoly Zoolog, Honoratka, Poznań Lwów, Weekend w Zoologu, Pożegnanie, Mokry gość. Na Hawaj.

Początek o godz. 8.30. W razie niepogody, przedstawienie odbędzie się w sali. Przeprowadź bilety w firmie Szrejbrovski, ul. Pierackiego.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

ZDROJOWISKO VICHY.

Vichy położone nad brzegiem rzeki Allier, w malowniczej i górzystej Owerjni jest idealnym miejscem pobytu dla szukających zdrowia.

Mimo kryzysu Vichy przeprowadza rok rocznie nowe inwestycje, zarówno w mieście, jak i w zakładach zdrojowych. W roku bieżącym wykonano rozbudowę zakładu kąpielowego I klasy przez dobudowanie dwu imponujących budynków przeznaczonych do stosowania słynnych „pryszniców Vichy” oraz tak zwanych „pryszniców na łożku”, specjalności tego zdrojowiska. Wprowadzono również nowy dział terapii, a mianowicie leczenie błotne.

Amatorzy widowisk sportowych znajdą liczne imprezy, a mianowicie: zawody tenisowe, szermiercze, kolarskie, automobilowe, wyścigi konne itd. zg 268

W 13-tą rocznicę tragicznej śmierci ś. p.
Dr. Bolesława Marchlewskiego
 Naczelnego Redaktora „Kurjera Poznańskiego“
 odbędzie się w piątek, 12 bm. o godz. 8,30
Msza św.
 w kościele Św. Marcina.
Wydawnictwo „Kurjera Poznańskiego“
 i „Oredownika“.

Absolwentów Szkoły Budowy Maszyn

z kilkoletnią praktyką warsztatową
poszukuje się od zaraz.
 Życiorys, odpisy świadectw do adm. Kurjera Pozn. pod zg 11 467.

Dom
 ze składem i piekarnią na dogodnych warunkach zaraz na sprzedaż. Wacław Kierblewski, Książ Poznański. zd 19 635

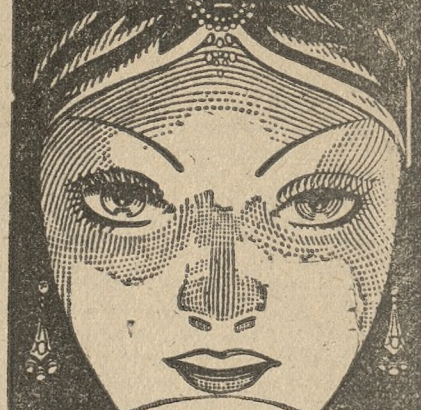
Dnia 10 lipca 1935 r. o godz. 11, zasnął w Panu, opatrzone Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec i dziadek, ś. p.
Leon Langner
 Sodalis Marianus
 przeżywszy lat 66. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 13. bm. o godz. 16 w kaplicy Sióstr Miłosierdzia w Gostyniu.
 ng 12 723
 W głębokim smutku pogrążona żona z dziećmi i wnukiem.
 Gostyń, Wieleń, Jarocin.

PATENT
 na fabrykację wszelkich szczotek — bez sznurka, drutu i kleju — zamykanych w drzewie — na sprzedaż, ewentl. wstąpię jako wspólnik do poważniejszej fabryki szczotek lub przyjmę wspólnika z większym kapitałem. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod dg 3183.

Majstra
 doświadczonego, z dużą praktyką warsztatową, dobrymi świadectwami, poszukuje od zaraz fabryka poznańska.
 Zgłoszenie wraz z odpisami świadectw i dokładnym życiorysem do adm. Kurjera Pozn. zg 11 470.

Mareckiego
 — mieszanki, drosy i śmietankowe groszowe towar pożądanym i wyróżnianym przez klienta
Fabryka Cukrów St. Marecki, Poznań
 nr 11 511

Narzekona ze wschodu

- mówi jak zjednać miłość mężczyzny

Byłam zniechęcona. Inne dziewczęta robiły bogate partie i były szczęśliwe. Mnie nikt nie prosił o rękę. Cyganka, wróżąc, ostrzegła mnie, że nieładna cera, błyszczący nos i tłusta, jak moja własna skóra, odstręcają mężczyzn. Poradziła mi używać znakomitego Pudra Tokalon na Piance Kremowej. Efekt był wprost magiczny — całkiem odmienny niż przy stosowaniu wszystkich innych pudrów. Usuwa on wszelki ślad polyska, zwalcza rozszerzone pory i nadaje cerze cudowny, matowy wygląd, który porusza serce każdego mężczyzny. Jedno zastosowanie wystarcza na cały dzień lub wieczór, niezależnie od tego gdzie jestem i jak spędzam czas. Jestem pewna, że każda kobieta może natychmiast zapomocą pudru Tokalon na Piance Kremowej uczynić się bardziej pociągającą i wręcz fascynującą. Szczęśliwy wynik jest gwarantowany, lub pieniądze zostają zwrócone.

Inżynier ruchu
 na samodzielne stanowisko **poszukiwany.**
 Praktyka w pierwszorzędnym zakładach wymagana. Zgłoszenia, życiorys, odpisy świadectw do administracji Kurjera Poznańskiego zg 11 472. Nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

INŻYNIERA - MECHANIKA

doświadczonego, w średnim wieku, mogącego wykazać się dobrymi wynikami pracy na samodzielnym stanowisku **POSZUKUJE SIĘ.** Uwzględni się tylko pierwszorzędne siły.
Zyciorys, odpisy świadectw, rekomendacje do administracji Kurjera Poznańskiego pod zg 11 475

„HAFTOPLIS“
 wykonuje mereżkę, okretkę, — dziurki, wykończenie szali, falban, plisowanie, jekatyżowanie, hafty, monogramy, tarcze gimnazjalne, obciążanie guzików, nadrabianie stóp, podnoszenie oczek terminowo najtaniej
STARY RYNEK 6, tel: 28-10.
 wejście Wiankowa.
 Pg 4262-19.70

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów w tym 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1311 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmują się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

Na ogłoszenia szyfrowane

wymagające złożenia „zgłoszeń“ lub „ofert“ do „Kurjera Poznańskiego“ za Nr..., prosimy kierować listy do nas oddzielnie na każde ogłoszenie, nigdy zbiorowo w jednym liście na kilka ogłoszeń. W narożniku dolnym, lewym koperty lub pocztówki prosimy umieścić czytelnie numer ogłoszenia, abyśmy korespondencje, nie otwierając jej doręczyć mogli inserentowi.

Kurjer Poznański
Poznań,
 zdg 57 675
 św. Marcin 70

Przestrzec musimy zgłaszających się przed dołączaniem do ofert dokumentów oryginalnych, świadectw i t. p., gdyż administracja nasza nie przyjmuje na siebie żadnej odpowiedzialności za ich zwrot, jak wogóle za dalsze załatwienie oferty przez inserenta.

Adres inserenta wskazuje (zamiejscowem za dołączeniem pocztowego) tylko w tym wypadku, jeżeli inserent upoważnia nas do tego, podając w ogłoszeniu „Wiadomość“ lub „Adres“ wskazuje „Kurjer Poznański“ Nr....

Administracja.

1. DOMY-PARCELE

Sprzedam
 wille z 13 m. gani, częściowo urządzony ogródniczo i letnisko blisko Poznania. Zgłoszenia Fabryczna 1. m. 5. Poznań. zdg 19 589

Dom
 łącznie ze składem natychmiast do sprzedania. Wartość 7 — 8 000. Buk. Wilk. Kupno możliwe tylko za gotówkę. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 19 740

Wille
 dwa mieszkania trzypokojowe (Jeżyce) sprzedam 18 000, wpłaty 9 000. Gruszczyński, Pocztowa 30. zdg 19 765

Kamienice, wille
 poleca i poszukuje Gruszczyński, Pocztowa 30. telefon 58-66. zdg 18 951

Parcele
 lub wille kupię od właściciela, okolica Słonecznej. Zgłoszenia podaniem ceny, położenia warunków Kurjera Pozn. zdg 19 879

Wille
 kupię gotówką 30 000 Poznaniu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 012

Wille
 komfortowa blisko śródmieścia sprzedam właściciel. Oferty Kurjer Pozn. zdg 3190

Dom wille
 6 pokojowa obszernym spichlerzem, obora, stajnia, małym ogródkiem, prowincji na handel zboża lub inne przedsiębiorstwo korzystnie sprzedam. Warunki według umowy. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 19 486

Kamienice
 trzypiętrowa, komfortowa składowa, śródmieście, cena 110 000, wpłaty 70 000, dochód 14 500, hipoteka amortyzacyjna 40 000, na 36 lat 3/4%.

Parcela
 pod wille 1 000 m² przy Ostroroga, piękny ogród obrotowany, kosztu acjacentowe zapłacone, cena 10 000.

Parcela
 600 m² pod kamienicę Łazarz, — kosztu acjacentowe zapłacone, — cena 9 500 sprzedam Maciejewski, Aleja Marsz. Piłsudskiego 27, — dom ogrodowy, parter, telefon 62-66. zdg 19 475

Dom piętrowy
 miasto 2 składy najlepsze położenie spowodu śmierci właściciela zaraz na sprzedaż. J. Walter, Krzywiń, pow. Kościan. zdg 19 569

Dom
 sprzedam, wpłaty 12 000. Dębiec, Aleja Czechosłowacka 63. zdg 19 819

Kamienica
 nowobudowana 24 000 — wpłaty 15 000, dochód 3 500. Bloch, Aleja Marcinkowski ego 15. zdg 19 618

Dom
 półmorgowy ogród, wpłaty 10 000. Poznań, Wawrzynca 85. zdg 19 490

Kamienice
 śródmieście, dochód 16 000, wpłaty 60 000. Małecki, Rybaki 20 a. zdg 19 673

Willa
 nowa, dwa razy pięć pokoi sprzedam Małecki, Rybaki 20 a. zdg 19 674

Kupię
 dom czynszowy do 60 000 Poznaniu, wpłaty 20 000, reszta amortyzacja. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 682

Kamienice
 masywna czystym składem dochód 4300, wpłaty 23 000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 688

Administracje
 domu obejmuje sądowo zaprzysiężony inżynier. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 651

Kupię
 dom w Poznaniu przy wpłacie 15 000 zł. Wyczerpujące oferty do Kurjera Pozn. dg 3189

2. PIENIADZ

Hipotekę
 na 5 000, — złotych, pierwsze miejsce kupię za gotówkę, podać cenę wartość obiektu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 298

16 000
 pożyczę właścicielowi domu. Warunek gwarancja hipoteczna. — Oferty z podaniem warunków do Kurjera Pozn. zdg 19 545

2 000, —
 na I hipotekę, nowy dom, poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 801

Kupię
 350 zł Pożyczki. Oferty cena do Kurjera Pozn. zdg 19 806

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Młoda paniątka
 szuka letniska na sierpień za pomoc w pracy biurowej. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. dg 3187

Zakopane
 „Nellin“ pensjonat Ochotnickiej, Krupówki, niżej Trzaski, komfort, kuchnia na masle. Pensjonatowo dd 4,50, hotelowo od 2, —. ng 12 588

Piękne
 letnisko blisko Poznania, lasy, jeziora poleca pokoje z dobrem utrzymaniem na sierpień. Ziembowa, Promienko, poczta Biskupice. zdg 19 544

Poszukują
 letniska 2 panowie od 22. 7. do 4. 8. leśniczówka, las, woda na Pomorzu. Kandycki, Skarbowska 18 — 2. zdg 19 551

Szuka
 letniska w lesie na 3 osoby, zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 581

Pokoju
 kuchnia Puszczykowie, Puszczykowie, Promień miesiąc poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 599

Promno
 pokoje umeblowane na letnie miesiące do wydzierżawienia, może być z obiadem. Willa przy dworcu. zdg 19 497

Puszczykowo
 Z utrzymaniem lub bez od 16. b. m. poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 630

Zakopane
 Pensjonat Szkoły Hotelarskiej — ul. Marszałka Piłsudskiego, centrum — pokoje komfortowe z pięknym utrzymaniem po dniach b. przystępnych — tylko dla chrześcijan. zdg 19 636

4. OSOBISTE

Za
 długi mojego męża Wiktora Nowackiego nie odpowiadam. Zofia Orzechowska Nowacka, Romana Szymańskiego 2. zdg 19 679

6. OZENKI

Dla
 mej siostry, panny, lat 40, religijnej, gospodarniej, szukam męża do lat 45. Oferty — fotografia Kurjer Pozn. dg 2939

Kawaler
 oficer rezerwy, lat 34, posiadający większe przedsiębiorstwo, dobrze prosperujące, bez długów, oraz 100 000 gotówki, poszukuje panny. Cel matrymonialny. fotografia za chętnie widziana. dyskretna, pewniak. — Oferty „Par“ pod 55.227. Pg 4758 55.227

Najkorzystniejsze
 partie w obrędnym doborze panom, panom poleca jedynie Por. Matrymonialne „Echo“ pod znać św. Marcin 68. tel. 50-30. zdg 19 778

23. ROZMAITE

Swędzenie
oraz wyrzuty skórne usuwa Krem Lain-Age (z kognikiem). — Nie-szkodliwy kosmetyk. usuwający wady naskórka. n 8297

Pończochy
skarpetki kupisz dobrze i tanio tylko w firmie „Haftoplis”. Stary Rynek 6 (wejście Wiankowej). dg 2193

Obiady
na masle. p.koje utrzymaniem. Romana Szymańskiego 1 — 3. zdg 18 934

Praktyki
na wsi poszukuje na czas wakacji dla ucznia szkoły rolniczej. Za utrzymanie 60 zł miesięcznie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 171/2

Znana
wróżbiarka Adarelli przepowiada z cyfr, kart, reki. Przyjmuję do 9 wieczorem. Podgórna 13. mieszkanie 10 front. zdg 19 665

Szyje
tanio, ładnie, gustownie. Woźna 18, m. 18. zdg 19 666

Naprawiam
wykonuje nowe kotary, rolosy, portiere z szklanych perlesek. — Adres Kurjer Pozn. zdg 19 687

Wróżę
całego życia przeszłość, przyszłość Kraszewskiego 1 — 13. zdg 19 188

Suknie
komplety szyje najtaniej Słowackiego 39 — 8. zdg 19 791

Niemowlę
dziewczynkę oddam na własne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 815

Licencje
na kilimy i filoty kto ma? Zarobek wspólny. Informacje telefon 20-44. zdg 19 726

Jeżeli
Fotografie dla Ubezpieczalni to u Fotoexpress, św. Marcina 6. zdg 19 755

24. NAUKA

Który
dobry matematyk z studentów lub gimnazjalistów podejmie się podczas wakacji za utrzymanie na wsi przygotować chłopca do 6 gimn. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 573

25. MUZYKA

Wiolonczelo
tanie sprzedam. Walerja Schulcowa, Nowy Tomyśl, Dworcowa 9. zdg 19 555

Pianina
naprawiam, stroje, fachowo i najtaniej. Drygas, Podgórna 10 a. zdg 19 620

TEATRY

Poznań, czwartek 11. 7.
TEATR POLSKI — Dziś: Gość. występ Stefana Jaracza „Pan Brotonneau”.
TEATR NOWY: — Dziś: „Kłopot z Papa”, gość. występ A. Fertnera.
Piątek, 12. 7. „Kłopot z Papa”, gość. występ A. Fertnera.
Sobota, 13. 7. „Kłopot z Papa”, gość. występ A. Fertnera.
TEATR LETNI w Zoologu: Dziś: Nieczynny.

KINA

Poznań, czwartek, 11. 7.
APOLLO: „Wszystko żart”.
CORSO: „Testament Dr. Mabuze”.
GWIAZDA: „Świat się śmieje”.
METROPOLIS: „Nasi chłopcy marynarze”.
MOJE: „Zwycięzca”.
OSWIATOWE T. C. L.: — „Rewizor z Petersburga” oraz film przyrodniczy.
RENAISSANCE: „King Kong”.
SFINKS: „Jej Wysokość caluje”.
SLONCE: „Rewolucja śmiechu”.
SWIT: „F. P. I.” nie odpowiada”.
TECZA-Lazarz: „Pocałunek przed lustrem”.
TECZA-Wilda: „Rzymskie Skandale”.
WILSONA: „Tajemnica Małej Schirley Temple”.

Pianina
transportuję z 8.— Drygas, Podgórna 10 a. zdg 19 621

26. SZUK. POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy do jednej trzeciej cenie drobnych.

Praktyki
biurowej bezpłatnej poszukuje panienska z kursem handlowym. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 140

Gospodyni
samodzielną — gotowanie, pieczenie zaprawianie, drob — na majątek, probostwo lub do samotnego pana poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 241

Dziewczyna
z gotowaniem z długoletnimi świadectwami poszukuje od zaraz posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 355

Rządca
kawaler, energiczny organizator, szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 101

Panna
lat 20 władająca dobrze językiem polskim i francuskim szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 548

Panienska
z ukończoną wydziałową przyjęmie posade uczenicy w składzie. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 19 376

Poszukuje
posługi z praniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 433

Panienska
znająca dobrze język francuski, polski poszukuje posady jako tłumacza lub do konwersacji do dzieci. Miejscowość obojetna. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 527

Gospoia
która zna wszelką pracę domową przyjmie posade zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 552

Dziewczyna wiejska
poszukuje posady z długoletnimi świadectwami, dobrem gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 553

Gospoia
poszukuje posady do księdza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 554

Robotnik
lat 23, znający dobrze prace przy koniach, poszukuje stałej pracy w Poznaniu. Józef Kind, Kraszewnia pocz. Swardzecz pow. Poznań. zdg 19 568

Gospoia
z długoletnimi świadectwami poszukuje posady do jednej lub 2 osób. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 555

Starsza
osoba presci o jakikolwiek lekka prace za małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 579

Dziewczyna
czysta, uczciwa, samodzielna, gotowaniem zaprawy, pieczenie i wszelką pracę domową szuka posady od 15 lipca. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 19 580

Poszukuje
pracy za wożnego lub inkasenta z kaucją 500 zł lub więcej. Oferty Kurjer Pozn zdg 19 585

Kucharka
przyjmie posade. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 587

Gospodyni
3 lata szkoły gospodarczej, wiek średni, szuka samodzielnej posady na wsi. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 597

Krawcowa
w domu, poza dom szuka posady. Ratajczaka 9 — 1. zdg 19 628

Ogrodnik
samodzielną, lat 23 szuka posady od 1. 8. Zgłoszenia Oredownika, agencja Oborniki, Czarnkowska 1. ng 12 714

Posługaczka
uczciwa może się zgłosić. Wspólna 51, m 3. zdg 19 598

Posługi
od zaraz poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 485

Kuśnierka
berlińska fasnuje futra, szuka posady poza dom, niska cena. — Oferty Kurjer Pozn zdg 19 614

Panienska
do lekkich prac domowych lub do jednej osoby poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 615

Stenotypistka
polsko-niemiecka stenografia poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 616

Przystojna
panienka, wykształcenie średnie, francuski, niemiecki, w przykrem położeniu, szuka posady do dzieci lub starszej pani od zaraz. Poznań, Kilińskiego 4. m. 11. dla Hani. zdg 19 639

Pomocnik
gastronomiczny poszukuje posady z kaucją do 150 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 617

Dziewczyna
młoda sumienna, pracowita, uczciwa, szuka posady do wszelkich domowych lub też do dzieci. Łaskawe oferty proszę składać w Kurjerze Poznańskim zdg 19 504

Ogrodnik
samodzielną, posiada własnych 80 akm inspektowych, szuka posady. Zgłoszenia agencja Oredownika, Oborniki, Czarnkowska 1. ng 12 713

Dziewczyna
uczciwa szuka posługi przedpołudniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 711

Poszukuje
posługi lub do dziecka lepszych państwa Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 634

Magazynier - inkasent
poszukuje posady poważnej firmie, prima referencje, złoże kaucje. — Oferty Kurjer Poznański zdg 19 648

Przyjmę
posade inkasenta, podróżującego, kaucja, referencje pierwszorzędne. — Oferty Kurjer Poznański zdg 19 649

Krawcowa
na elegancka garderobe szuka posady poza dom. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 664

100,—
złoży młody robotnik za otrzymanie jakiegokolwiek pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 686

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady lub posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 693

Dziewczyna
przychodnia poszukuje posługi od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 803

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje pracy lub na wyjazd do Warszawy. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 811

Malopolanka
uczciwa, pracowita z dobrem gotowaniem z długoletnimi świadectwami poszukuje pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 821

Poszukuje
posługi uczciwa, czysta, pracowita dziewczyna. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 724

Dzielną kucharkę
poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 752

Kucharka
poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 756

Pisarz gospodarczy
wykształcenie seminarjalne, obeznany hodowla inwentarza, książkowością poszukuje posady wzgl. jako elew. Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 796

Dziewczyna
starsza z prowincji z dobrem gotowaniem poszukuje posady od 15. najchętniej na majątku lub probostwie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 253

Dziewczyna
poszukuje posady do wszelkiej pracy domowej i zarazem do pomocy w składzie kolonialnym lub piekarni od zaraz lub od 15. 7. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 264

Rolnik
szkoła rolnicza 10 lat praktyki w większych majątkach ziemskich szuka posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 265

Panienska
z prowincji w krytycznym położeniu, pracowała w składzie kolonialnym, zna haft, gotowanie, szuka posady od 15. VII. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 291

Inteligentna
panienka, córka inżyniera, szuka od zaraz posady do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 287

Dziewczyna
czysta sumienna z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 268

Uczciwa
dziewczyna szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 203

Panienska
inteligentna poszukuje posady do dzieci lub do lekkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 204

Jeune institutrice
cherche situation depuis septembre. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 214

Dziewczyna
do wszystkiego do samotnej osoby lub mniejszej rodziny poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 242

Poszukuje
posady lub posługi 15. 7. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 227

Szukam
pracy sklepie — firmie — fabryce, skromne wynagrodzenie. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 257

Inteligentna
znająca dobra kuchnie szuka posady chętnie samotnej osoby, lub jako wyrzycielki. Również kocha dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 319

Dziewczyna
samodzielną z gotowaniem poszukuje posady do dorosłych osób. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 292

Kucharka
restauracyjna poszukuje posady od 15. 7. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 19 294

Dziewczyna
wiejska do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 295

Dziewczyna
uczciwa szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 296

Chłopiec
poszukuje jakiegokolwiek posady lub do posyłek. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 308

Kuchmistrz
poszukuje posady, okolica obojetna. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 19 400

Intel starsza
panna muzykalna pocz. franc. niemiecki, książkowość, poszukuje posady wyrzycielki, sekretarki na majątku. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 431

Stolarz
poszukuje jakiegokolwiek posady, także poza zawodowej, z kaucją. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 467

Szukam
posady do wszystkiego lub posługi. — Oferty Kurjer Poznański zdg 19 006

Poszukuje
posady woźnego inkasenta, kaucja 500. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 008

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 009

Dziewczyna
do wszystkiego lub posługi poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 141

Panna
z dobrym charakterem, dobrymi świadectwami szuka posługi do biura. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 549

Mogę
polecić osobę nawiśnią sumienną z dobrem gotowaniem od zaraz. Oferty Kurjer Pozn zdg 18 560

Dziewczyna
uczciwa, pracowita szuka posady do wszystkiego. Najchętniej do cukierki. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 754

Posługaczka
szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 758

Kucharka
restauracyjna poszukuje posady do restauracji lub kasyna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 668

Uczciwa
szuka posług 3 razy tygodniu. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 799

Długoletnia
siła kupiecka żeńska poszukuje posady praktyka bławatna oraz stanowisko kierownicze poważniejszych firm w składzie kawy i cukierków także artykuły spożywcze. Oferty do Kurjera Poznańskiego Poznań zdg 18 827

Panna
mająca praktykę, poszukuje posady do dzieci, z ośkołkiem szykiem. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 697

Służąca
szuka posług całodziennego praniem do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 794

Ogrodnik
z żoną w wieku 26 lat, 9 lat praktyki, dobre świadectwa, pracowity, sumienny, poszukuje posady jako ogrodnik — portier — dozorca domu lub tem podobne od 1. X. b. r. Oferty Kurjer Pozn. zdg 17 764

Podróżujący
dobrze zaprowadzony na Poznańskie i Pomorze z długoletnią praktyką poszukuje posady Branża obojetna. Oferty Kurjer Poznański zdg 17 738

Córka
sędziego 3 letnim synkiem szuka posady bony lub gospodyni u inteligentnych za utrzymanie. — Oferty Kurjer Poznański zdg 18 884

Panienska
poszukuje posady do dzieci lub lekkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 17 847

Panienska
poszukuje posady do prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 563

Masz piegi?
POZBEDZIESZ SIĘ ICH UŻYWAJĄC MYDŁA I KREMU „Efelis”
ng 11 570

Krawcowa
tania, akurata szuka posady w domu, poza dom i na wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 206

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem do małej rodziny szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 211

27. WOLNE MIEJSCA

Poszukuje
od zaraz kwalifikowanej wychowawczy do dwójga małych dzieci. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 19 207

Woźnica
do żwiru zaraz. Dworzec Towarowy, Plac 19. zdr 19 576

Dyktańdem
biegle pisząca maszynistka polsko-niemiecka ewtl. dorywczo poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 19 464

Młynarz
samodzielną z kaucją potrzebny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 517

Uczennica
inteligentna z ukończoną Szkoła Handlowa mająca chęć wyuczenia się branży papierniczej i tow. krótkich potrzebna zaraz. Zgłoszenia ośobiście z odpisem świadectw i życiorysem w firmie Wacław Appelbaum, Poznań, ul. Wielka 11. zdg 19 528

Apteka
szuka zastępcy (czynni) na 2-4 tygodnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 606

Poszukuje
się od zaraz bieglej kasjerki z kaucją, z znajomością języka niemieckiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 586

Służąca
potrzebna. Skryta 14 — 3. zdg 19 590

Posługaczkę
Aleje Piłsudskiego 27. dom ogrodowy, m. 8. zdg 19 596

Lekarz-zastępca
potrzebny od 16 wgl. 20 lipca. Dr. Neumann, Rakoniewice pow. Wolsztyn. ng 18 711

Fryzjerka
potrzebna. Poznań, Śniadeckich 4. dg 3134

Maszynistka
pod dyktando biegle na maszynie Smith Premier w zastępstwie godzinie dziennie, Pfitzer, Grobla 25a. Zgłoszenia 8-10 i 15-16. zdg 19 703

Panienska
inteligentna do leksz jako pomoc potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 511

Młodsza
służąca potrzebna. Kwiatowa 11. zdg 19 680

Ekspedjentkę
kolonialna, kaucja, zaraz. Wielka 9, m. 9. zdg 19 643

Służąca
potrzebna. Wierzbicice 38, m. 9. zdg 19 645

Dziewczynka
do dziecka. Adres Kurjer Pozn. zdg 19 715

Posługaczka
na cały dzień zaraz. Jądłodajnia, Piaskowa 2. zdg 19 717

Fryzjerka
może być kursistka na stałą posade, 50 %, potrzebna zaraz. Poznań, Grunwaldzka 13. zdg 18 725

Pomocnik
fryzjerski młodszy na stałą posade. Łakowa 10 — 4. zdg 19 768

Fryzjer
stała wypomózka. Szamarzewskiego 30. zdg 19 769

Dziewczyna
kochająca dzieci zaraz potrzebna. Staszica 25, parter, prawo. zdg 19 792

Dzielną
pomocnik fryzjerski karta rolniczo-miejska zaraz. Dąbrowskiego 56. zdg 19 793

Fryzjerka
Kraszewskiego 13. zdg 19 794

Woźnica
do rozwózki pieczywa, kaucja 100 złotych potrzebny. Chwaliszewo 4, Piekarnia. zdg 19 796

Fryzjerka
potrzebna św. Marcina 64. zdg 19 808

Mleczarnia
odda zdolnemu przedstawicielstwo na Poznań za kaucją 500 do 1000.—. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 834

Bufetowa
z obsługa. Woźna 18. zdg 19 710

Jubiler
pomocnik złotniczy od zaraz potrzebny. Inowrocław, Toruńska 3. zdg 19 739

Fryzjer
Wspólna 37. zdg 19 749

Fryzjerka
pensja. Półwiejska 40, m. 9. zdg 19 753

600 zł
potrzebne jako wspólnik, utrzymanie pewne. Bromberek, Wielkie Garbary 53 m. 24. zdg 19 759

Fryzjer
młodszy. Wszystkich Świętych 6 m. 8. zdg 19 770

Dziewczyna
na wieś. Zgłoszenia Mostowa 37 m. 8. zdg 19 774

Polowy
na majątek w Poznaniu, na żniwa i wykopki, były policant ewtl. były wojskowy potrzebny zaraz. Zgłoszenia z referencjami podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego dg 3 185

28. ROZRYWKA

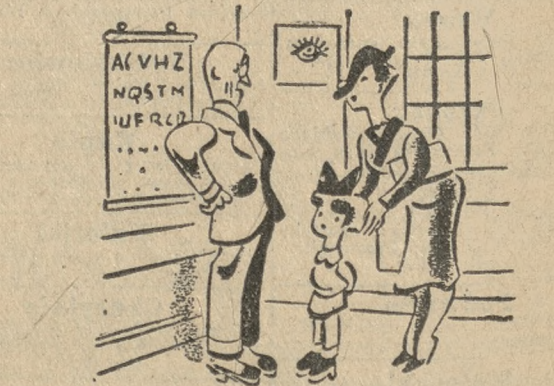
Kino „Gwiazda”
Aleje Marcinkowskiego 28. Najpiękniejsza komedia muzyczna — „Świat się śmieje”. zdg 19 627

Kinoteatr „Świt”
św. Marcina 65
Stalowy cud techniki na bezkresnym oceanie
F. P. I. nie odpowiada
Sensacyjno - szpiegowski dramat lotniczy.
Charles Boves, Jean Murat, Daniela Parola zdg 19 509

Jej Wysokość caluje cudowności
Janet Gaynor — Henry Garat — Kino „Sfinks”. zdg 19 667

Kino Tecza Wilda
Eddie Cantor w „Rzymskich skandalach”. zdg 19 820

Humor zagraniczny

— Czy mała przyzwyczała się do noszenia okularów?
— Jeszcze nie, panie doktorze. Ale dla wprawy, wkładamy je na noc, kiedy zasypia.
(Tribuna — Rzym). S. F.

Co futro — to Edmund Rychter — co palto — to Edmund Rychter — co ubranie — to Edmund Rychter, Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata
za miesiąc lipiec 1935 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji z 3,20, w agencjach w mieście z 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu z 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie z 4,14, kwartalnie z 12,40, pod opaską miesięcznie w Polsce z 7,50, w innych krajach z 9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr. na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potoczными 200 gr. wyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22-u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 11.00, większe długie według możności. Drobne ogłoszenia najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówek; słowo nagłówek. (fluste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstaje w skutek matryc, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną, część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-81, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedziela, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. C. Poznań nr. 200 149